

Polletno gospodarjenje - kljub vsemu ugodno

Kako smo gospodarili v letošnjem 1. polletju? Čeprav je na polno poslovanje naših delovnih organizacij vsekakor močno vplivala ekonomska politika, ki prizanašala z administrativnimi ukrepi (poseno kar se tiče politike cen ob vedno naraščajočih stroških), lahko ocenimo gospodarjenje kot dokaj ugodno.

Delovne organizacije na Viču v prvih šestih mesecih „zaslu-

žile“ okroglo 1772 tisoč dinarjev. Dohodek, če ga takoj primerjamo z istim obdobjem lani, se je povečal za 31 odstotkov. Istočasno se je povečala zaposlenost za štiri odstotke. Z ozirom na zgornja podatka se je osebni dohodek (povečani seveda) povečal na 1846 dinarjev, torej se je povečal za 6 odstotkov.

Kratek pregled uspešnega poslovanja po posameznih panogah nam spet pokaže močno ude-

ležbo industrije pri ustvarjanju dohodka. Le-ta je presegla dohodek v primerjavi z istim obdobjem lani v poprečju kar za 46 odstotkov. Levji delež pri tem porastu nosita Tobačna tovarna (več kot polovico večji dohodek kot lani, pri tem pa se je proizvodna kapaciteta razširila za 9 odstotkov) in Savske elektrarne. Celotni dohodek je močno porastel tudi pri Utenšili (63 odstotkov), Galanteriji Podpreč (52 odstotkov), in Žičnici (51 odstotkov). Med kmetijskimi organizacijami velja omeniti porast dohodkov pri Kmetijski zadrugi Velike Lašče za 26 odstotkov in kar 18 odstotno znižanje dohodka pri Podjetju za urejanje hudournikov. Z ozirom na porast med samimi panogami pa „sodi“ gradbeništvo kar v vrh – poprečno 45 odstotkov – na to pa je vsekakor vplivala povečana dejavnost v montažni industrijskem podjetju KIP, ki je povečalo svoj dohodek za 92 odstotkov. Ne moremo pa zopet mimo ustvarjenega dohodka Veletrgovine Mercator, ki je v letošnjem prvem polletju ustvarila kar 53,5 odstotkov celotnega dohodka v občini. Kako pa je z nelikvidnostjo? Na žalost je še vedno v porastu. Terjatve so sicer v manjšem porastu, zaskrbljujoči pa so dolгови, ki sedaj že drugo leto naraščajo precej hitreje kot realizacija in terjatve.

Odborniki pa so se na zadnji seji odločno zavzeli za predlog odbornika Kumarja, naj bi se politika cen ne odvijala samo na ravni zvezne vlade, pač pa naj bi se prav sedaj aktualno sproščanje in imenovanje cen preneslo na raven republike in ne nazadnje tudi v pristojnost občinskih skupščin.

I. D.

Novi vrtec

Vzgojno varstveni zavod Krimrudnik na Orlovi cesti je od konca lanskega leta pa do tedaj v gradnji. Financira se iz programa pred uvedbo samoprispevka, torej iz sklada za negos, odarske investicije iz proračunskih sredstev. Trenutno urejajo okolico vrtca, na dan izida te številke Naše komune pa je opravljen že tudi tehnični pregled. Zavod, ki ga bodo odprli sredi oktobra, bo sprejel okoli 150 otrok, zanje pa bo skrbelo 25 zaposlenih. Imel bo dva oddelka za dojenčke in šest oddelkov za predšolske otroke. Kljub izgradnji tega vrtca so v tem okolju takšne potrebe po otroškem varstvu, da so morali že do sedaj odkloniti okoli 100 prošenj za sprejem. O novem vrtcu bomo obširneje poročali v naši naslednji številki. Takrat bo znana tudi cena tega objekta, ki pa bo zaradi montažne gradnje (Marles) vsekakor nižja od drugih objektov te vrste.

SaS

21. in 22. USTAVNO DOPOLNILO V PRAKSI

Premalo zavzetosti

Centralni komite ZKS pripravlja skupaj z republičkim svetom Zveze sindikatov Slovenije analizo o dosednji aktivnosti v delovnih organizacijah v zvezi z uveljavljanjem 21. in 22. ustavnega dopolnila. Analiza bo narejena na osnovi podatkov o tej aktivnosti iz večine gospodarskih delovnih organizacij v Sloveniji, seveda tudi delovnih organizacij v naši občini. Ker je podatke za analizo komisija za družbeno ekonomske odnose in socialno politiko pri komiteju občinske konference ZKS v preteklih dneh že zbrala, lahko v grobem to aktivnost že ocenimo. In z oceno nikakor ne moremo biti zadovoljni.

O 21. in 22. ustavnem dopolnilu so doslej na področju naše občine razpravljali le v petih delovnih organizacijah in to v organizacijah, v katerih se zavedajo, da teh ustavnih dopolnil ne bodo mogli zaobiti, ker se njih določila s formalno pravnega vidika nanje neposredno nanašajo (ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela).

Ker pomenita 21. in 22. ustavno dopolnilo novo, višjo stopnjo v razvoju samoupravnega položaja delovnega človeka, smo ju poimenovali „delavski amandmaji“. A po zbranih podatkih sodeč lahko sklepamo, da so doslej o njih razpravljali vsi drugi, samo neposredni proizvajalci ne. Odgovor na vprašanje, kdo je razpravjal oziroma ali so razpravljali o teh dopolnilih, se namreč v posameznih delovnih organizacijah največkrat glasi, da niso, ker za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela nimajo pogojev. Tak odgovor pa da edinole slutiti na birokratsko formalistično izpolnjevanje „ukazov od zgoraj“, nikakor pa ne kaže na samoiniciativnost, na željo po razvijanju samoupravnih odnosov v okvirih, ki jih tako na široko odpirajo „delavski amandmaji“.

M. Ž.

Srečanje dveh mednarodno pomembnih strani na križišču Tržaške in Aškerčeve ceste pred občinsko stavbo. — Foto F. Modic.

Gradnja iz samoprispevka

Začetek na Škofljici, nadaljevanje na Brezovici

Pred poletnimi meseci smo vam obljubili, da vas bomo na straneh „Naše komune“ redno obveščali o tem, kako napredujejo dela na pripravi za gradnjo objektov vzgojno varstvenih zavodov in šol, ki jih bomo v Ljubljani gradili iz sredstev samoprispevka. Takrat smo vam, ko smo opisovali delo organov sklada za gradnjo teh objektov, tudi obljubili, da bo prva lopata iz sredstev samoprispevka v Ljubljani zasajena prav v občini Vič-Rudnik in to na Škofljici. Ker ta lopata še ni bila zasajena, smo vam danes še predvsem dolžni pojasniti, zakaj ni bila.

Kako je lahko prišlo do zamude, bodo najbolje razumeli tisti, ki so že sami imeli opravka z zbiranjem dokumentacije in različnih soglasij za gradnjo stanovanjske hiše. Za objekte, v katerih bo vrtec ali šola, pa je takih soglasij veliko več in tudi če bi manjkalo eno samo soglasje – je sklep upravnega odbora sklada – se z gradnjo ne sme začeti, kajti lahko bi se zgodilo, da bi bil vrtec zgrajen, pa malčkov še vedno ne bi mogel sprejeti, ker sklad zanj ne bi dobil uporabnega dovoljenja. V primeru vrtca v Škofljici pa je do zakasnitve prišlo v največji meri zato, ker so načrtovalci predvideli greznico (kanalizacijskega omrežja namreč ni v bližini), sanitarna inšpekcija pa k takemu projektu ni dala soglasja. Pripravi je bilo treba nov projekt za kanalizacijo, prišlo pa je tudi do premaknitve lokacije objekta za nekaj metrov (prvotna lokacija in lokacijska dokumentacija je bila pripravljena že pred leti), s tem pa je bilo treba pripraviti tudi novo lokacijsko dokumentacijo. Kljub temu, pa ta zakasnitev v končni fazi le ne bo tako strašno vplivala na rok vselitve v objekt, saj bodo z deli na gradnji sedaj resnično začeli že v prihodnjih dneh in ker je to montažni objekt, obljubljamo izvajalcem del, da bo slovesno odprtje vrtca na Škofljici možno že za praznik republike.

Iz sredstev samoprispevka se morata po programu sklada v naši občini začeti letos graditi še dva objekta in to prizidek k osnovni šoli Brezovica in osnovna šola v Dobrovi. Vse kaže, da bo v Brezovici moč za-

četi graditi prej kot v Dobrovi. Ker je za prizidek v Brezovici investicijski program že potrjen in ker bo sredi oktobra pripravljen že tudi glavni projekt, je realno moč računati na začetek gradnje že v novembru, seveda, če ne bo tega roka premaknila zima. V Dobrovi pa priprave še zdaleč niso tako daleč. Z lastniki zemljišča, na katerem bi naj gradili novo šolo, še namreč vedno ni dosežen sporazum, ker je v tem primeru prišlo do spremembe lokacije, še tudi zizidalni načrt območja, na katerem bo stala šola ni povsem „očiščen“, vprašanje zase pa je še tudi program komunalne ureditve in opreme tega območja, kar vse pa ni v pristojnosti sklada, brez rešitve teh vprašanj pa tudi priprave na začetek gradnje ne morejo potekati normalno. Zato se bomo obljube, kdaj lahko računamo s pričetkom gradnje šole v Dobrovi, raje pridržali ter vas v prihodnji številki prijetno presenetili.

Vsaakega, ki od svojih osebnih dohodkov odšteje 1 odstotek za gradnjo vrtcev in šol, prav gotovo zanima, koliko sredstev se je doslej že zbralo na računu sklada. Treba je povedati, da se je kljub posameznim primerom, ki pri izplačevanju oseb-

nih dohodkov kar „pozabijo“ na ta odstotek, kar pa finančna komisija sklada že raziskuje, doslej zbralo že okrog 3 in pol milijarde dinarjev.

Brezje na 30-letnico požiga

3. septembra so v vasi Brezje pri Dobrovi svečano proslavili svoj krajevni praznik, ki so ga postavili v spomin na požig svoje vasi leta 1942. Ker je letos minilo od tega zgodovinskega dogodka okroglih 30 let, je bila svečanost še toliko večja. Ob tej priliki so markirali požig vasi, nato pa je več kot 20 gasilskih društev izredno uspešno in hitro pogasil požar. Ob uspeli proslavi je bilo močno čutiti mlado generacijo, ki je v tem kraju marsikje že uspešno prevzela delo starejših tovaršev in ga nadaljuje v začrtani smeri. To misel je povzel tudi slavnostni govornik Slavko Vrhovec, predsednik Občinskega odbora ZZZB NOV, ki je označil Brezje kot napredno vas, ki je prelomila z nekdanjo konservativnostjo in se uspešno, čeprav ne brez težav, vključuje v sodobno življenje.

SaS

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKE KONFERENCE SZDL

O programu za jesensko obdobje

Prva seja izvršnega odbora občinske konference SZDL po dopustniških mesecih je bila skorajda v celoti posvečena delovnemu programu občinske konference in njenih organov v jesenskih mesecih. Osrednji vprašanji, katerim bo konferenca morala posvetiti največ pozornosti, so menili člani IO, sta osnutek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (naloge je že realizirana, o čemer poročamo v posebnem prispevku) ter kadrovske priprave na volitve v prihodnjem letu ter s tem v zvezi razprava o delegatskem sistemu. Dosedanje kadrovske priprave na volitve je izvršni odbor ocenil, da dobro potekajo, da je v posameznih krajevnih organizacijah evidentiranih že lepo število kandidatov, težave pa se pojavljajo pri evidentiranju v delovnih organizacijah. Kljub dogovorom o sodelovanju SZDL z Zvezo sindikatov pri evidentiranju v delovnih organizacijah, ta dogovor še ni uresničen, SZDL sama pa tam, kjer nima svojih organizacij, torej v delovnih organizacijah, težko samostojno nastopa. Člani IO so zato menili, da je vprašanje organa, ki bi na ravni občine zapolnil vrzel med sindikalnimi organizacijami in mestnim svetom ZSS, vse bolj aktualno.

Več nalog čaka v prihodnjih mesecih izvršni odbor: za predsednike krajevnih organizacij in štabov civilne zaštite je v programu poseben seminar o nalogah na področju splošnega ljudskega odpora, vrsta tekočih nalog ter seveda uresničevanje sklepov in stališč konference in sekcij ter komisij, kot so: razprava o predlogu o enotnem delavskem in kmečkem zdravstvenem zavarovanju, o stanovanjski reformi in ukrepih na področju zemljiške politike, pri čemer bo težišče moralo biti na iskanju mnenja in interesov občanov ter ne nazadnje, še pred novim proračunskim obdobjem oziroma pred začetkom pripravljanja proračunov napraviti analizo, v kolikšni meri so potrebe posameznih krajevnih skupnosti bile vsebovane v sedanjih proračunih. Taka ocena potreb krajevnih skupnosti bo omogočila v posameznih primerih posredovanje – bolj objektivno ocenjevanje dejanskih potreb že med pripravljanim osnutkom občinskega in mestnega proračuna.

Obletnica napada na Turjak

19. septembra vsakokrat mine še eno leto, ko se na Turjaku spominjamo trizanskega napada in likvidacije v starem gradu utrjenega belogardijskega sovražnika. (Zapis o tem zgodovinskem dogodku objavljamo posebej). Letos je minilo že 29 let, drugo leto pa pričakujemo še posebej veselo proslavo ob okrogli, trideseti obletnici. Takrat bodo prirediteljem prav tudi letošnje izkušnje.

Ker je nedelja padla na 17., so tokrat za dva dni premaknili slovesnost, na obletnico pa so se na Turjaku srečali pionirji iz tega okoliša. Nedelja je bila deževna, z nekaj megle, prav jesenska. Zato tudi udeležba ni bila velika, kot bi bila sicer. Začelo se je s slavnostno sejo Sveta krajevnih skupin in vodstev družbeno-političnih organizacij, nadaljevalo pa z rekonstrukcijo napada na turjaški grad. Izvedla ga je enota teritorialne obrambe. Posled so stopili v akcijo naši gasilci, ki so vnesli v program največ živahnosti. Z njimi so sodelovale tudi druge skupine civilne zaštite. Po napadu in po boju so se borci in gasilci postrojili na ploščadi pred zadržnim domom, kjer udeleženci so pristopili, zaigrala je godba na pihala, nato pa je vsem prispeval domačin – spomeničar Edvard Podlogar. Slavje se je končalo s tovariškim srečanjem in plesom.

SaS

Proslava 29-letnice napada na turjaški grad, ki je hkrati krajevni praznik na Turjaku, se je začela s slavnostno sejo

Rekonstrukcija teritorialnih enot so izvedli rekonstrukcijo napada na belogardijsko trdnjavo

Tudi slabo vreme ni moglo pokvariti dobrega razpoloženja udeležencev letošnje proslave krajevnega praznika na Turjaku

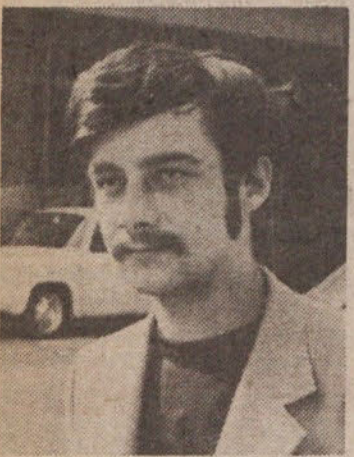
Domačin – spomeničar Edvard Podlogar govori na proslavi

NA OBČINSKI KONFERENCI ZMS SO NAM POVEDALI

Mladinska organizacija pred novo sezono

Načrti za sezono 1971/72 v glavnem izpolnjeni, slede nove naloge

Tako kot vsak začetek, je bil tudi začetek pri našem delu težak, menijo pri naši občinski konferenci ZMS. Kajti stanju, ki ga je pustila štiriletna prekinitev občinskih organizacij ZM po aktivih v šolah, krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah, lahko rečemo precejšnjo mrtvilo. Po vzpostavitvi občinske konference pri nas in že prej, ko je deloval še iniciativni odbor za ustanovitev, se je stanje popravilo in aktivni so spet začeli delati. Da bi zvedeli, do kakšne mere je občinski konferenci in posameznim komisijam pri njej uspelo uresničiti zastavljene načrte, kakšen je položaj pred novo sezono in s tem v zvezi kakšno delo jih še čaka, smo prosili za razgovor predsednika in sekretarja občinske konference ter predsednika vseh komisij. V razgovoru so nam povedali tole: BOGDAN JURKOVEK, predsednik občinske konference ZMS o delu predsedstva:

Vodstvo občinske konference je pričelo z delom že v poletnih mesecih preteklega leta kot iniciativni odbor. Potrebno je bilo ustanoviti mladinske aktivne, na podlagi katerih se je sama konferenca konstituirala. Ob ustanovitvi občinske konference 13. decembra lanskega leta je le-ta sprejela programska izhodišča, akcijski program in druge dokumente, potrebne za nemoteno in uspešno delo. Istočasno so se začele priprave na volitve v letu 1973 s sistematskim spremljanjem kadrov in delo na področju splošnega ljudskega odpora, kmalu zatem pa so bile ustanovljene tudi komisije za posamezna področja. Program, ki smo si ga zastavili do poletnih mesecev, smo v glavnem izpolnili, kolikor ga nismo, so nam to preprečile nove akcije izven programa, kot je bila delovna akcija na Golem, akcija ob samopripravku ter razne akcije na pobudo republike in mestne konference ZMS. V tem času je bil ustanovljen tudi aktiv mladih komunistov na pobudo občinskega komiteja ZK in občinske konference ZM. Če upoštevamo še povečano živahnost po aktivih, smo lahko z rezultatom preteklega obdobja zadovoljni.

Jesensko aktivnost smo pričeli z udeležbo na mladinski poletni politični šoli, ki se je udeležilo osem mladincev iz vodstva OK. V prihodnje nas čaka javna razprava o programu občinske konference do meseca aprila, ko bo konferenci podeljen mandat. Program bo v začetku oktobra potrdila programska konferenca, na kateri bodo sprejeti tudi rezultati javne razprave o težah za III. konferenco ZKJ, s katero bomo šli v vse aktivne v občini. Na programski konferenci bomo govorili tudi o kadrovskih spremembah v vodstvu in o organizaciji mestne konference ZMS. Takoj po programski konferenci se bodo začele intenzivne priprave na IX. kongres ZMS in IX. kongres ZMJ. V načrtu imamo še skupno akcijo z mestno konferenco ZMS v zvezi s telesno kulturo, stanovanjsko problematiko in učenju v gospodarstvu. Solidarnostne akcije bodo pri naši organizaciji zavele večji obseg, saj je za sodelovanje v njih pripravljeno veliko število mladih. Organizirali jih bomo skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v občini. Ena takih akcij bo pomoč pri izgradnji doma družbenopolitičnih organizacij na Robu. Izvajali bomo tudi specializirane solidarnostne akcije, v katerih so v glavnem zbrani mladi strokovnjaki.

JANEŽ STARMAN, sekretar občinske konference, o delu sekretariata: Sekretariat kot pomožno telo predsedstva nima močnosti odločanja o vsebinskih zadevah kakor

tudi ne o večjih akcijah, zato o njegovem delu ni veliko povedati. Njegove naloge so omejene predvsem na organizacijske in finančne zadeve. Težave, ki se pojavljajo pri njegovem delu, so tiste, ki jih srečujemo v vsej organizaciji ZM: finančna stiska. Značilno za našo organizacijo je, da nismo mogli dati veliko aktivom niti osnovne materialne pomoči, oz. smo reševali te probleme improvizirano, kar pa se nam je včasih kaj hitro maščevalo.

Sedaj smo se dogovorili, da bomo v jesenskem obdobju izdelali natančen pregled materialnega stanja aktivov in njihovih potreb na osnovi programov za delo. Ker naš sekretariat sedaj izjemoma opravlja tudi delo kadrovske komisije, moram povedati tudi, da smo v dosedanjem razdobju pripravili seje predsedstva in komisij, ki so razpravljale o stalnih kadrovskih pripravah na volitve in seveda o volitvah 73 posebej. Do sedaj smo opravili evidentiranje možnih kandidatov predvsem v vodstvu OK in nekaterih aktivih. Naša nadaljnja akcija pa bo usmerjena predvsem v takojšnje evidentiranje v vseh aktivih, kjer se bomo zavzemali za to, da zajamemo čim širši krog mladih.

VESNA STRAJN, predsednica komisije za mladinske aktivne v krajevnih skupnostih, o delu komisije:

Našo komisijo, ki je bila formirana kmalu po ustanovitvi konference, sestavljajo predsedniki mladinskih aktivov. Številčno smo na področju krajevnih skupnosti dosegli velik napredek, saj sta obstajala pred pričetkom dela iniciativnega odbora dva aktivna, zdaj pa je v naši občini že osem aktivov po krajevnih skupnostih. Glavni problemi so: prostori, nezaupanje starejših, denarna sredstva, trenje z vodstvi krajevnih skupnosti in podobno. Danes ima že nekaj aktivov svoje prostore, kar pa ob njihovi neopremljenosti ne pomeni veliko. Poleg izboljšane organiziranosti po aktivih je naša komisija izvajala še druge akcije. S temi akcijami se je dalo pridobiti sodelovanje v posameznih aktivih od 10 do 15 mladincev. Premalo pa so še prisotna idejna jedra v aktivih,

kar otežuje dejavnost in včasih zaveda delo aktivna na golo izpolnjevanje formalnosti. Program preteklega sezone smo v glavnem izpolnili, izvedli smo tribuno o mladini v kmetijstvu. Ta pa bo izvedena v tej sezoni in podprta še z drugimi akcijami v tej smeri. Poleg tega pa bomo imeli še predavanja o splošnem ljudskem odporu, ciklus predavanj Šola za življenje, organizirali bomo tekmovalne, proslave in kvize. Čimbolj se bomo potrudili pri pripravi za volitve leta 1973, ko se bomo zavzeli za izvolitev vsaj enega predstavnika organizacije zveze mladine v odbor krajevnih skupnosti in vodstva družbenopolitičnih organizacij. V bodoče moramo ustvarjati pogoje za učinkovito delo v mladinskih aktivih ter v zvezi s tem tudi preprečevati ustvarjanje vodstvene elite v aktivih, ki onemogoča prodiranje informacij med člane aktivov in predstavlja zavoro pri delu. Deloma bo prevzel vlogo informiranja mladinski časopis, ki bo v tej sezoni izhajal mesečno.

VESNA DVORNIK, predsednica komisije za kulturo, o delu komisije:

Komisija za kulturo je bila praktično ustanovljena šele sredi maja. Tedaj smo sprejeli kratkoročni program do 1. julija, od katerega smo izvedli: ogled filma v kinu Boutique z razgovorom, literarni večer z Danetom Zajcem, tribuno o šundu in pornografiji in izdali prvo številko mladinskega glasila, seminarja o programu za sledeče obdobje pa ne. Ta je bil predstavljen na jesen, da so se člani komisije čez poletje obogatili z novimi zamislimi. Z uspehom preteklega obdobja smo lahko zadovoljni, čeprav z obiskom na prireditvah ne povsem. Za premajhen obisk so bila včasih kriva tudi vodstva aktivov, ki niso bila dovolj aktivna. Zamisel o delu komisije za kulturo sloni na stališču, da kultura ni in ne more biti akcija. Prižadevanje na kulturnem področju mora prevečati vse naše delo, mišljenje, biti mora odraz našega življenja in čustvovanja, kajti kultura se ne izraža samo v izdelkih in v njih podoživljanju, ampak tudi v odnosu do dela, do samega sebe, do življenja nasploh. Ne smemo dopustiti, da doba tehnizacije ohranja kulturo samo eliti, zato

jo je treba približati vsakemu človeku.

V prihodnjem obdobju imamo v programu številne zamisli, ki bodo verjetno pritegnile mlade, če bodo seveda vodstva aktivov dovolj odgovorno izvajala svoje naloge. Pomembnejše izmed teh so: povezava z zamejsko mladino, večerji z gledališkimi igralci, izobraževanje v novinarstvu, glasilo, tribune, kulturni maratoni in drugo. Da bi izvajanje teh zamisli potekalo čimbolj nemoteno, bo potrebna trdnjša povezava z drugimi občinami, pritegniti pa bomo morali k sodelovanju tudi osnovne šole. Skrbeti moramo, da mimo klasičnega oblika kulturne dejavnosti iščemo vedno nove smeri in da s pomočjo povečanega informiranja spoznamo resnični interes mladih ter mu prilagodimo svoje iskanje.

VINKO BILIC, predsednik komisije za aktivne v delovnih organizacijah, o delu komisije:

V začetku je od vseh delovnih organizacij obstajal en sam mladinski aktiv in to v Tobačni tovarni, v kratkem času pa so bili ustanovljeni v vseh pomembnejših delovnih organizacijah v naši občini, tako da jih je zdaj osem. Moramo poudariti, da smo pri ustanavljanju in tudi pri poznejšem delu vedno naleteli na pomoč vodstvenih organov v podjetjih, organizacije ZK in Zveze sindikatov. Pri akcijah je zanimivo to, da se jih je udeležilo največ mladine prav iz neposredne proizvodnje, uspeh pa je bil najboljši pri takih akcijah, kjer je posameznik našel osebno zadovoljstvo, to je pri konkretnih akcijah kot je šport; kultura itd. Za naprej bi se bilo treba zavzeti, da se dejavnost v mladinskih aktivih razširi, ker je bila do zdaj vključena komaj kakšna polovica mladih. Vodstva aktivov so do zdaj programe dosledno izpolnjevala, posebej pa gre pohvala Iliriji, Tovarni vijakov, Mercatorju in Tobačni tovarni. Pri tem pa moramo upoštevati, da nekateri aktivni ne morejo v redu delati zato, ker nimajo na razpolago dovolj sredstev. Sredstva, ki jih aktivni dobe, so namreč v tesni zvezi z uspehom podjetja. Sicer pa si mora vsak aktiv, od katerega pričakujemo dobre rezultate, priboriti tisto mesto in ugled, ki mu gre, s tem pa tudi potrebna materialna sredstva za izpolnjevanje delovnega programa. Med pomembnejše rezultate preteklega obdobja sodi že sama ustanovitev tolikih aktivov in angažiranje mladih, povečanje števila mladih v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Važnejša dogodka pa sta bila športno srečanje aktivov iz delovnih organizacij za počastitev osemdesetletnice rojstva tovarnika Tita, ki ga je organizirala Tobačna tovarna, in proslava za dan žena, katere organizator je bil mladinski aktiv pri Iliriji. Najpomembnejše bodoče naloge pa so: seminar za samoupravljalce, posvetovanje o stanovanjski problematiki, posvetovanje o informiranosti v organizacijah združenega dela, problemska seja učencev v gospodarstvu ter naloge, ki jih ima v načrtu že predsedstvo. Pomembno mesto v naših načrtih ima tudi sodelovanje z mladinskimi aktivni v drugih občinah v Sloveniji ter celo z aktivni v drugih republikah. Mladinski aktiv iz Tobačne tovarne tako npr. že dalj časa sodeluje s Tobačno tovarno Rovinj.

VIDO GANONI, predsednik komisije za aktivne na srednjih in osnovnih šolah, o delu komisije:

Na srednjih šolah so že v času delovanja iniciativnega odbora formalno obstajali mladinski aktiv, vendar je njihova dejavnost od ukinitve občinskih konferenc v okviru mesta

stagnirala. Tudi pozneje, ko so dobila vodstva aktivov na seminarjih precej teoretične podlage, to znanje ni zaživelo, ker ni bilo pravega usmerjevalca. Največji problemi so se pojavljali na poklicni šoli, ki smo jo tudi deloma zanemarili, da bi vsaj nekatere aktivne spravili v gibanje. Na poklicni šoli so problem prostori in to, da se mnogo učencev vozi. Odraz v njihovem delu pa ima tudi pomankljiv poudarek na družbenoslovnih predmetih.

Zastavljenega programa nismo v celoti izpolnili, ker nismo računali na tako težaven položaj, zadovoljivo pa so bile izvedene razne delovne in manifestativne akcije, nekatere druge pa niso uspeli zaradi slabe organiziranosti in povezave med aktivni. Poglaviti problemi, ki predstavljajo oviro pri našem delu so: kritizirano na šolah vseprek, kar zbija ugled mladinski organizaciji in to, da nekateri profesorji na mladinsko organizacijo še vedno ne gledajo kot na družbenopolitično organizacijo. Vendar si mladinska organizacija po šolah pridobiva zaupanje, pa tudi mladina spoznava njen pravi pomen. Drugi problem je spet v tem, da je treba biti stalno prisoten v aktivu, da delo v njem v redu teče, kar pa seveda ni zmeraj mogoče.

Naloge, ki nas na srednjih šolah še čakajo, so: usposobitev vodstva, usklajitev programov, razen teh h pa še tiste, ki morajo biti vsako leto prisotne, ter seveda pri akcijah predsedstva.

Zapisal CIRIL MRAVLJE

Bitka za Turjak

Ob uničenju belogardistov na turjaškem gradu je domačin Jože Ahec takole pripovedoval

„Ko je kapitulirala Italija, se je Prešernova brigada, ki je kasneje napadla turjaški grad, nahajala v Dolenji vasi pri Ribnici. Italijanska letala so jo opazila in pričela obstreljevati. Kasneje se je začela približevati kolona avtomobilov, tankov in topništva, ki je prihajala iz Ribnice. Kolona je šla skupaj z belogardisti okoli 2.000 mož. Prešernova brigada se je začela z njimi pogajati in jim prigovarjati, naj oddajo orožje, sami pa lahko gredo kamor hočejo. Italijani so v to privolili, razen nekaj duhovnikov in belogardistov, ki so se trmasto umikali proti Turjaku in Ljubljani. Druga dne ob 4 zjutraj je Prešernova brigada napadla italijansko kolono in Italijani so se nekako ob 8 zjutraj začeli vdajati. Belogardisti so večinoma pobegnili. Italijanom so zaplenili precej orožja, predvsem tankov in topov, ki pa jih je vzela Sercejeva brigada, ker je ravno takrat napadla plavogardiste v Grčaricah pri Ribnici. Prešernova brigada je nato odšla proti Turjaku.

Kmalu nad Rašico jih je v smrekovem gozdičku napadla manjša zaseda belogardistov, ki je obenem služila kot straža. Bitka je trajala celo popoldne, celo noč in cel dopoldan 12. septembra. Belogardisti so bili potisnjeni v grad. V teh bojih je izgubilo življenje 8 borcev. Neko tovarišico so belogardisti ujeli in jo odpeljali v grad. Kasneje smo izvedeli, da je bila še isti dan ubita, ker ni hotela ničesar povedati. Takoj nato je začela Prešernova brigada oblegati grad in bitka je trajala 6 dni in 6 noči. Takrat so našli zavetišče v turjaškem gradu belogardisti iz Kočevja, Dolenje vasi, Ribnice, Sv. Gregorja, Dobropolja, Velikih Lašč, Zvirč, Ambrusa, Žužemberka, Zagradca, Krke, Boštjana, Police, Rudnika, Orel in Škocjana. Tako je bilo skupno okrog 1.500 ljudi. Nekaj belogardistov je odšlo v Zapotok, približno 700 do 800 pa jih je ostalo na Turjaku. Iz teh je bila organizirana brigada Krim, ki sta ji načelovala kaplan Malovrh in Franc Žuraj. Belogardisti so imeli okrog gradu skopanih več jarkov, od koder so streljali na prihajajoče partizane. 13. septembra je Prešernova brigada pod poveljstvom Dušana Svare odšla s tanki proti gradu. Belogardisti so streljali iz jarkov, toda krogle iz pušk in mitraljezov niso zadržale tankov. Belogardisti so bili prisiljeni, da so se iz jarkov umaknili v notranjost gradu.

Del Prešernove brigade se je ukopal na hribčku nad gradom, od koder so neprestano obstreljevali grad s puškami in mitraljezi. Kmalu so spoznali, da je njihovo orožje prelahko za stene gradu, saj so bili zidovi debeli do 7 m. 15. septembra okoli popoldneva je štab Prešernove brigade predlagal razgovore z oficirji belogardistov. Do pogajanja je prišlo v gostilni Ahec Jožeta na Turjaku. Sam gostilničar Ahec Jože je šel v grad, da bi sporočil pogoje štaba Prešernove brigade.

30. obletnica fašističnega zločina na Brdu

Ob 30. obletnici pokola in požiga Brda in deloma Vrhovcev je krajevna skupnost Brdo na dan vstaje 22. 7. 1972 vzdala spominsko ploščo žrtvam, ki so dale svoja življenja med NOB. Na predvečer proslave so na svečani seji sveta krajevnih skupnosti Brdo sklenili, da bo v bodoče 23. julij krajevni praznik krajevnih skupnosti Brdo.

Podpredsednik občinskega odbora zveze borcev Ljubljana-Vič-Rudnik Janez Režek je odkril spominsko ploščo ter v svojem nagovoru orisal pomen te proslave, s katero se občani Brda oddoljujejo žrtvam. Po otvoritvi proslave in kratkih uvodnih besedah predsednika krajevnih skupnosti Jerneja Certanca je pevski zbor zapel pesem „Kot žrtve ste padli“.

Nato je podpredsednik zveze borcev občine Vič-Rudnik Janez Režek odkril spominsko ploščo. Po počastitvi z enominutnim molkom je de-

legacija članov zveze borcev „Lado Miklavc“ odnesla na grob talcev viško pokopališče lovorov pesni. Sledili sta recitaciji pesmi pesnika Kajuh. Za zaključek je pevski zbor zapel partizansko pesem. Predsednik krajevnih skupnosti Brdo se s svojo navzočim zahvalil, da so s svojo sotošnjostjo počastili spomin žrtv fašizma in vse pozval na tovarniško srečanje, ki ga je pripravil balni klub Brdo na športnem igrišču.

Krajevna skupnost je ob tej priložnosti izrekla javno pohvalo vsem občanom Brda, posebno pa upravi in ljubljenim opekarn, domu Bokal, tovarni Utensilija, lovski družini Brdu, občinskemu odboru borcev, krajevni odboru borcev „Lado Miklavc“, ter vsem drugim, ki so kakorkoli prispevali da se je uresničila dolgoletna želja občanov Brda in Podutika, da oddolžijo žrtvam fašizma z vzpostavitvijo spominske plošče.

J. CERTAN

ZRVS na koti 418

Tudi zgodnje poletje ni ustavilo aktivnosti rezervnih vojaških starešin v naši občini. Po krajevnih organizacijah je potekalo izvajanje orientacijsko taktičnih pohodov z reševanjem topografsko-taktičnih nalog in s streljanjem z malokalibrsko oziroma vojaško puško. Kljub razmeroma neugodnemu času je bil procent udeležbe na teh pohodih dokaj visok, v poprečju okoli 78. Tudi uspeh je bil prav dober, udeleženci pa so takšen način dela pozdravili in so mu dali prednost pred kabinetnim delom, mnogi pa so ga jemali kar kot rekreacijo. Nekatere organizacije (Brezovica, Dobrova, Malči Belič, Rožna dolina, Ig) so na pohodu povabile tudi šolsko mladino, na Dobrovi pa so po končanem pohodu priredili tovariško srečanje na Babni gori, znani iz NOV (partizanski golaš skupaj z domačini in mladinci – o borbah na tem območju je govoril udeleženec NOB Jakob Sedej).

Pohodi po krajevnih organizacijah RVS so se zaključili konec junija. 16. septembra pa je bilo izvedeno orientacijsko taktično tekmovalanje v občinskem okviru. Sodelovali so vse krajevnice organizacije iz

občine s tričlanskimi ekipami. Tekmovalce vodila izpred zadnjega doma na Igu preko Kremarjevega doma na Dobrovi ter preko 418 nazaj na izhodiščno točko. Splošna ocena dela vseh ekip je bila dober, razlika med doseženim in lom točk pa je minimalna, le malo točk. V tako ostri konkurenci doseglji prvo mesto kot ekipa iz tekmovalne skupine Kolesarja v stavi Roman Arh, Jože Peskar, Ivan Puncer (183 točk od 240 možnih), drugo mesto je dosegla Rožna dolina (182 točk), tretje mesto zovica (180 točk) itd. Med tekmovalce je bil najboljši Vladimir Arh (rez. kapetan iz Rožne doline 72 do 80 točk), drugi je bil Jože Košak (vodnik I. razr., Malči Belič 71 točk), tretji Jože Peskar (major, Kolesarja, 70 točk). Po tej tekmi so bile v posamezniki so jeli knjižne nagrade.

Organizacija prireditve je bila lična tudi po zaslugi tovarne Horjul, ki je posodila radijsko stajo, pohvala gre domačinom Ig, ki so nosili del organizacije, nična založba pa je prispevala na darila.

Se isti večer so partizani dobili soda bencina, ki so jih pripeljali najbližje hiše in pa motorno črpalko. Partizani so namreč namen grad politični bencinom za zažigati. Poizkus se je ponesrečil, so bile cevi tako izsušene, da so po nekaj metrih zmanjkalo bencina.

Šesti dan obleganja proti večer se je vrnil iz Grčaric topniški oddelek in pripeljal topove. V noči med 19. septembrom so se priprave na odločen napad. Po sedmi noči nati so napravili majhno odpravo po 32 granatah so porušili del zidja. Grad se je vžgal, nekaj partizanov bombašev se je približalo in po lestvah splezalo čez zid. V gradu je bilo zelo mučno, vendar je neznozna vročina in belogardisti so panično skakali iz sobe v sobo, da bi si rešili življenje. Med tem borbo so duhovniki neprestano ševali, oblečeni v vojaške obleke, oboroženi. Toda vse to jim ni pomagalo. Padlo je povelje in Prešernova brigada je vdrila v grad skozi vodo. Partizani so pozvali belogardiste, da se vdajo in belogardisti so spoznali, da je vse odpor zaman. Začeli so vdajati posamezniki in cele skupine. Glavni zagrizenci pa so se zbrali zadnjem koncu gradu in se branili 2 uri. Končno so se tudi ti partizani so pričeli z gašenjem ognja, v kleti pa so našli nekaj tovaršev, ki so jih belogardisti zaprli in napad srečno preživeli. V cerkvi na klopih ležalo vse polno mrtvih in ranjenec. Prešernova brigada vse preživle belogardiste odpeljala v Velike Lašče, tam so jih po razporeditvi nekaj pustili domov, preostali in kolovodje pa odpeljali v Kočevje, kjer je bil potem znani niti Kočevski proces.

Iz publikacije „Naša občina“ včeraj, danes in jutri“ iz leta 1961

NAŠA KOMUNA

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik izhajajo mesečno. Urejata izdajata tudi svet – častni predsednik Josip Vidmar – in urednik Josip Dimitrić, ing. Alojz Habjan, Slavo Kobe, Sergij Han in Sandi Sitar (glavni in odgovorni urednik). Uredništvo uprava Ljubljana, Trg MDB 7, 20-728, tekoči račun št. 501-8-349/3. Rokopisov ne vračamo. Tiska Tiskarna Ljubljana pravice v Ljubljani.

ESTNI POLITIČNI AKTIV RAZPRAVLJAL O NEDOVOLJENIH GRADNJAH

z leta v leto bolj črna Ljubljana

Bela Ljubljana, tako so jo nekdaj imenovali. Dandanes tega imena ne zasluži več. Ne le zaradi onesčičenega okolja, ki zavzema mednarodnem merilu vidno mesto v samem vrhu tabele, ampak tudi zaradi nedovoljenih ali — kakor smo se jih že navadili imenovali — črnih gradenj. Te so že zdavnaj prenehale biti zgolj urbani problem in so postale že politični. Najbrž je to dejstvo spodbudilo komite mestne konference ZKS, da je kot prvo točko dnevnega reda na posvetu mestnega političnega aktiva 15. septembra postavil prav razpravo o nedovoljenih gradnjah v Ljubljani. Iz materiala, pripravljenega za ta posvet, povzemamo nekatere podatke.

Seveda nas najprej zanima, koliko je teh črnih gradenj. Urbanistični inšpekcija jih je samo v obdobju leta 1966 do konca leta 1971 registrirala kar 4649 in je v tem času izdala 6402 zadenih ukrepov. Komite je treba prešteti še delo inšpekcije in zlasti črnograditeljev v treh letih letošnjega leta. Naša občina je po številu črnih stanovanjskih objektov (949) na drugem mestu med petimi ljubljanskimi, nato za Šiško. Nekaj manj je pri nas identitiranih črnih garaž (175), kar da smo tu na tretjem mestu. Še malo pa prednjačimo po številu malih črnih gradenj (231), kar sodojijo tako barake kot črne enosobne tovarne.

V naši občini smo prav tako na tretjem mestu (za Šiško) po številu nedolgov za izvršbo, smo pa na prvem po realiziranih izvršbah (64 leta 1967 do 1971), zlasti po zadnjem letu 1968, ko je bilo kar 41 izvršb (ustavitve, rušenj itd.). Kljub temu premu mestu pa je ključno sorazmerno majhno, saj ni kar porušiti družini z otroki strehe glavo in uničiti največkrat težav privarčevane osnovne življenjske pogoje.

Številke seveda ne zajemajo vsega, še najmanj pa ne vzrokov in posledic. So le eden izmed pokazateljev zelo neurejenega področja, ki ga družbe. Med razlogi za takšno stanje so zlasti naslednji: nezadostno število lokacij in zazidalnih načrtov za individualno gradnjo, dolgotrajnost in zapletenost postopka za dajanje lokacijskih in gradbenih dovoljenj, zaostajanje urbanistične službe za potrebami in težnjami ljudi, visoki, največkrat nedosegljivi stroški za komunalno ureditev okolice, ko bi graditelji sami, ob nezadostnem nadzorstvu, ceneje opravili posamezna dela, zlasti še, če bi imeli tudi na področju individualne gradnje več organiziranosti. Marsikaj graditelj bi se namreč za individualno raje odločil za etažno gradnjo, toda etažno lastništvo še ni dovolj urejeno. In naposled — ta vika pa bi zaslužila eno od pr-

vih mest — gradbenim podjetjem, ki iščejo in tudi dosegajo visoke profite, bi bilo treba odvzeti njihov monopol in bi bilo treba podpirati združeno gradnjo kot obliko samoorganiziranja graditeljev.

Seveda sta ob vsem tem nenehno prisotna vsaj še dva problema: ali je individualna gradnja res tisto, kar nam najbolj ustreza, in, kako je mogoče, da je v nasprotju z razmerami povsod drugod po svetu — pri nas individualna gradnja cenejša od blokovne. Pri tem se seveda še nismo niti dotaknili vprašanja individualnih oz. družbenih stanovanj, torej vprašanja, ki postaja prav v zadnjem času spet vse bolj aktualno. Zoper črnograditelje so predvideni že tudi ostrejši ukrepi. S temi v zvezi bi bilo potrebno urbanistično inšpekcijo organizirati tako, da bi nedovoljene gradnje odkrivala in preprečevala že takoj ob začetku dela, tako pa bi bila preprečena večja škoda. Problematika črne gradnje bi morala česče prihajati na delovne programe samoupravnih teles naše družbe. Da bi se preprečevala gradnja barak, je treba zagotoviti zemljišča za gradnjo stanovanjskih objektov nižjega standarda. Brezpogojno odstranjevanje naj bi v bodoče veljalo predvsem za vse objekte nestanovanjskega značaja. Rušitve so dolžne izvajati komunalne delovne organizacije itd.

Vsi zgoraj navedeni razlogi in ukrepi so že dolgo znani, vendar jih le malo ali pa skoraj nič ne upoštevamo. Pred nami je dejstvo, da v Ljubljani manjka vsaj 13.000 stanovanj in da bi bilo to število brez črnih gradenj še za 5.000 stanovanj večje. Poseben problem je gradnja stanovanjskih objektov nižjega standarda. Take smo poznali pri nas v Harlemu, poznamo jih v Rakovi Jelši, na Galjevi, v Sibiriji in drugje. Seveda pa je vprašanje, če si gradnjo ali nakup stanovanja (pol starega milijona za kvadratni meter) lahko privoščijo ne le naša nižja, ampak tudi srednja, poprečni sloj, zlasti mlade družine. Težnja po čim večjem profitu gradbenih podjetij in proizvajalcev gradbenega materiala ustvarja na tržišču nemogoče raz-

mere. Medtem ko je gradnja družbenih stanovanj padla med letoma 1966 in 1970 od 3.000 stanovanj na 1.600, je v nasprotnem razmerju naraščala individualna gradnja, prav tako pa tudi črna gradnja.

Mestno rekreacijsko okolje, njegova zaščitenost, urejenost, postajata čedalje nujnejša potreba sodobne urbanizacije. Zato so črni vikendi, kot rastejo pri nas na bregovih Katarine, Rakitne, v Iškem Vintgarju in še drugje, toliko težji problem, saj pri tako razdrobljenem rekreacijskem rezervatu razmeroma majhno število črnih gradenj zapira rekreacijske možnosti mnogo večjemu številu ljudi.

Letos poleti je začel veljati novi zakon o urbanističnem planiranju. Nekateri znaki že kažejo, da se bo s tem stanje izboljšalo. Seveda le pod pogojem, če bo temu primerno ukrepala tudi urbanistična inšpekcija. Na sedanji stopnji organiziranosti ne zmore pokrivati vsega terena pravočasno in v celoti, marveč se omejuje le na pomembnejša območja, kot so: rezervati za avtoceste, za vodovodna zajetja, za daljnovode, rekreacijski rezervati in zazidalni bloki. Novi zakon prepoveduje priključitve črnih gradenj h komunalnim napravam, zaznambo nedovoljenih objektov v zemljiški knjigi, prepoved prometa s temi objekti ter zvišano denarno in zaporno kazen za kršitelje zakona. Ob vsem tem nam ostane le še vprašanje, ali se bo poslednje stanje res izboljšalo? Saj na koncu koncev noben črnograditelj ne gradi na črno iz športnega užitka, ampak v večini primerov zato, da bi se rešil iz velike stiske. Ali bo naša družba tem znala prislusniti in ukrepati tako, da bi zadostila njihovim osnovnim človeškim potrebam, pri tem pa bo brezkompromisno preganjala črnograditelje tiste vrste, ki le vlagajo višek svojega kapitala, da bi si ustvarili še večji profit. Seveda bi se bilo treba v zadnjem primeru odreči kratkoročnim koristim posameznih družbenih skupin, koristim, ki so v celoti gledane, vendarle družbeno zlo.

SaŠ

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitejše.

M. Ž.

Prvi podvoz v naši občini

Zadnje dni avgusta smo tudi Vičani dobili prvi podvoz. Dobili smo ga sicer že prej, saj je bil za motorna vozila odprt že od sredine prejšnjega meseca, uradno pa ga je sedaj predal svojemu namenu predsednik občinskega sveta za komunalne zadeve Franc Tomšič. Same otvoritve se je poleg predstavnikov občinske skupščine in izvajalcev udeležil tudi podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak.

Omenjeni podvoz pod železniško progo na podaljšku Jadranske ulice in potem ceste V. v Rožni dolini so začeli graditi že maja letos. Kot glavni investitor je nastopala občinska skupščina, nekaj denarja pa je prispevalo tudi Železniško transportno podjetje. Glavni izvajalec je bilo Železniško gradbeno podjetje, ki je delo v sodelovanju s podjetjem Slovenija ceste (javna razsvetljava in podobno) solidno opravilo. Celotni stroški so znašali okrog dva milijona dinarjev.

POLITIČNI AKTIV OBČINE

Za usklajenost dela

Z namenom, da se pogovore o nalogah v jesenskem delovnem obdobju, so se v začetku septembra sestali predstavniki skupščine občine in občinskih organov — družbenopolitičnih organizacij naše občine. Po izmenjavi mnenj o delovnih programih posameznih organizacij (ZKS, SZDL, ZMS, ZZB in ZRVS) ter skupščinskih organov so se dogovorili, da je treba v prihodnje posvečati na ravni občine še več pozornosti usklajenosti dela, tako da ne bi prihajalo do primerov, da bi občane v zvezi z istim vprašanjem dva ali celo večkrat vabili na sestanke, skratka, delo na ravni občine naj bi v bodoče teklo tako, da bo za dobro občanov čim učinkovitej

Razstava sivorjave pasme govedi v Grosupljem in mi

Zivinorejska prizadevanja v sosednji občini so bila kronana z razstavo 8. septembra v Grosupljem. Kmetijskim organizacijam s tega območja je uspelo s pomočjo Kmetijskega zavoda Ljubljana ohraniti zivinorejsko tradicijo in pritegniti na razstavo 140 krav, plemenskih telic in bikov plemenjakov iz osemstopenjskega centra v Ljubljani. Komisija, ki je predhodno obiskovala govedorejske hleve, ni imela lahkega dela, saj je to območje resnično govedorejsko bogato in skoraj iz vsakega hleva bi lahko razstavljali. Tako je npr. Anton Potokar razstavil 5 krav in 2 telice, ki so bile vse najvišje ocenjene. Seveda so bile najboljšim zivinorejcem podeljene denarne nagrade in častni zvonci. Razstavo si je ogledalo okoli 2000 obiskovalcev, kar dokazuje, da je zanimanje med ljudmi zelo veliko.

Zivinorejska razstava je najboljši pregled selekcijskega dela v določenem času in kraju, spodbuda za nadaljnje delo in postavitev programskih ciljev za usmeritev proizvodnje. Zal, v naši občini to pogrešamo. Izjema so le Velike Lašče. Zadnje kombinirano razstavo smo imeli na lgu leta 1966 in nato še konjerejsko leto dni pozneje. V poznejših letih zaradi objektivnih in subjektivnih vzrokov razstav nismo več organizirali. Dogajanja pri naših sosedih in pričujoči zapis naj bi bila nova vzpodbuda odgovornih faktorjev, da nas razveselijo z zivinorejskimi uspehi na našem območju z razstavo v prihodnjem letu! Naše območje ni nič revnejše po zivinorejski tradiciji kot pri naših sosedih, le smer proizvodnje je nekoliko drugačna. Naše barjansko področje je konjerejsko, višje ležeči predeli so usmerjeni bolj v pitanje goved. Ne manjka nam mlečne proizvodnje, le da je je manj. Zanimanje med rejci goveda in konj za tako razstavo je vedno prisotno. Potrebno nam je le organizirano delo z zivinorejci, ki se ne sme odražati samo skozi odkup, temveč v usmerjanju, oskrbovanju, svetovanju, kreditiranju itd. Družbeni pogledi in stabilizacijska politika so se bistveno spremenili, kakor tudi ekonomski pogoji, v splošno korist kmetijstva. Se na nekaj bi kazalo opozoriti: na konjske prireditve — dirke. Za vse to imamo pogoje. Nekdanje prireditve še niso pozabljene in živijo v ljudeh, so turistično zanimive in predstavljajo poleg atraktivnosti še moralno priznanje rejcev, hkrati so stvari pomembne z vidika vseljudskega odpora, česar ne smemo zanemarjati.

Ing. LOJZE HABJAN

Brez viških traktoristov

Cepprav je letošnje število tekmovalcev-traktoristov znatno večje kot preteklo leto, ni bilo niti enega udeleženca iz občine Ljubljana Vič-Rudnik! Da, v Vodica se jih je zbralo skupno 55. Od tega je bilo 17 zasebnih kmetovalcev — traktoristov, 14 poklicnih traktoristov in kmetijskih strojnikov ter kar 22 mladih traktoristov! Največ je bilo Šiškarjev: 9 zasebnih kmetovalcev, 15 mladih traktoristov-pionirjev in 7 traktoristov v dveh tekmovalnih vrstah družbenih in združnih posestev. Takoj za njimi so bili tekmovalci vse od Trzina do Kamnika. Po en tekmovalce pa je prišel iz Ljubljane-Moste-Polje in Ljubljane-Bežigrad. Cepprav eden, a prišel je! Mladi Močan Franc Svetek je bil tudi prvak tega tekmovanja traktoristov v Vodica!

Pokroviteljstvo tekmovanja traktoristov v Vodica je prevzel predsednik Mestne skupščine ing. Miha Košak, ki je izrazil posebno zadovoljstvo ob tej priložnosti ter med drugim dejal: „To naj ostane tradicionalno tekmovanje traktoristov, ki naj dobiva iz leta v leto vse večji obseg.“

Med pionirji je bil prvak za leto 1972 osemšolec Janez Zavrl iz Mednega. Da, Janez bi tokrat zlahka dosegel lepe rezultate v oranju tudi med odraslimi. Toda, mladi traktoristi so tekmovali le v oranju. Letošnji prvak med poklicnimi traktoristi je znova Martin Muhič, ki bo tekmoval kot zastopnik oračev Jugoslavije na svetovnem tekmovanju v Ameriki.

BOŠTJAN NOVŠAK

Zivinorejska razstava v Grosupljem — spodbuda za obnovo tovrstnih prireditev v naši občini. Fot. F. Modic

Dobili bomo nov zakon o gozdovih

Do konca leta bo republiška skupščina sprejela novi zakon o gozdovih. S tem bo končano obdobje nekaterih javnih razprav, kako v prihodnje gospodariti z gozdovi. Javna razprava je bila zaključena že z razpravo v skupščini in z izdajo znanih dokumentov (sklepov in priporočil) ter z obravnavo na drugi seji konference ZK Slovenije v juniju 1970. Praktično pa je razprava tekla naprej in še traja, z edinim namenom, pomagati sestavljalcem zakona do takšnega osnutka, da bo v največji možni meri zadostil kar najširšim interesom. Dobili smo novi osnutek in svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri občinski skupščini je kljub počitniškemu času organiziral razprave, da bi tako še zadnjič dali svoje pripombe in stališča. Osnutek novega zakona vsebuje precej novosti, ki bodo pripomogle k izboljšani gospodarstvu z gozdovi in predstavlja kot tak korak naprej k izpolnitvi gozdarsko kmetijske zakonodaje. Zal pa novi osnutek zakona o gozdovih premalo upošteva tiste predloge, ki jih je dala javna razprava in so vezani na kmetijske proizvajalce lastnike gozdov, kmetijske zadruge ter trgovino z lesom. Tudi novi osnutek preveč ločuje kmetijstvo od gozdarstva in obratno. Nenaravna ločitev, ki smo jo izvedli pred leti, se manifestira tudi tokrat. Posledica je razdvajanje kmeta-lastnika zemlje in slabitev njegove ekonomske moči. Kmetje ne odrekajo posebne funkcije gozdu, vendar bi družba že smela zaupati kmetu tudi gozd, ker ga je kmet očeval tudi v preteklosti in mu služi le za rezervo v sili.

Pripombe na osnutek, ki so jih izrekli razpravljalci na zadnji seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo so se pričele že po petem členu, ki se nanaša na upravljanje in gospodarjenje. Pripomba je v tem, da bi v gospodarjenju vključili tudi kmetijske zadruge. Tudi na osmi člen je podobna pripomba, da ne bi monopolizirala zadev. Novi zakon vključuje tudi urbaniste, kar je pravilno, vendar, doseči moramo, da bodo tudi urbanisti pritegovali kmetijske gozdarje pri urbanizaciji krajine. Odrejanje drevja za sečnjo se ne spremeni, odkaze se vse nad 7 cm debeline, sicer je pooblaščen za izdajo podrobnih navodil o odkazovanju republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo. Pri spravilu lesa iz gozdov je možno uporabljati pota na sosednjih parcelah, seveda tako, da se ne povzroča škoda in se jo tudi nadoknadi. Nadaljnja pripomba je bila v tem, da je potrebno podrobneje precizirati, kaj je sečnja na golo. Stiriindvajseti člen ne pojasnjuje, kako je v teh primerih z zasebnimi gozdovi, kako gre za primere krčenja. V devetindvajsetem členu je predvidena varianta, po kateri bi gozdni zakon urejal predelavo lesa po hribovitih in odročnih krajih.

Varstvo gozdov je dobro urejeno in obdelano in koristniki moramo pokazati dovolj zavesti in discipline, da ne bomo razširjali škodljivcev in povzročali požarov. V poglavju varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom so predvideni posebni gozdovi, ki so namenjeni za „izletišča“, dalje za sprehode in oddih — rekreacijo v široko družbeno korist.

Razkorak se je pokazal tudi v 39. členu, ki govori o biološki amortizaciji oziroma njenem koriščenju. Kmetje so imeli v razpravi veliko pomislekov, vendar soglašajo z gozdno-gojitvenimi obnovitvenimi in pomlajevalnimi deli. Soglašajo tudi s principom zbiranja sredstev. Ne soglašajo pa s tem, da se ta sredstva ne koristijo za gozdna pota v določenem odstotku. Gozdno gojitvena dela bodo vračala denar šele čez dvajset in več let, koristniki gozdov (mišljeni so kmetje-lastniki) naj bi vlagali v izgradnjo potov in cest in drugih virov. To ne sprejemajo in tudi niso ekonomsko sposobni za kaj takega. Les spravljajo iz gozda danes in se naj del sredstev tudi da-

nes koristi, ne da oni investirajo v nekaj, kar bodo koristile šele prihodnje generacije. Podoben princip ni v veljavi nikjer, zakaj se samo od kmetov to zahteva. Brez dvoma je potrebno predlogom in pomislekom še kaj dodati — zlasti še, ker iz biološke amortizacije lahko sredstva koristimo na odkup gozdov. Z družbenim dogovorom med združenji gozdnega lesnega gospodarstva ter izvršnim svetom skupščine SRS se lahko ustanovi republiški gozdni sklad. Tako je zapisano v štiridesem členu. Gre za povsem novo področje, ki ga stari zakon ni poznal. Sredstva republiškega gozdnega sklada so namenjena za finansiranje razširjene gozdnobiološke reprodukcije. Prodajo lesa in druge zadeve ki se nanašajo na gozdove v zasebni lasti, skušajo urejevati člani 49, 51 in 52. Novo je to, da se samo upravnna skupnost lahko z določenimi samoupravnimi pravicami odloči za samostojno prodajo lesa gozdov v zasebni lastnini, s tem da prevzame odgovornost za tako poslovanje. To je zelo malo v primerjavi z zahtevo v javni razpravi, zato se je svet odločil in dal pripombo, da naj se predvidi bolj svobodna prodaja in prilagoditev ustreznih aktov, ki to urejajo.

Podlaga za gospodarjenje z gozdovi so gozdno gospodarski načrti. Načrti morajo biti postavljeni za vse

gozdove, razen za gozdove s posebnim vojaškim namenom. Sestavljajo se za dobo 10 let. Na podlagi amandmaja k ustavi SR Slovenije gospodari skupno z družbenimi zasebnimi gozdovi zaradi posebnega družbenega pomena njihove obnove in gojitve. Za upravljanje z zasebnimi gozdovi se lahko organizirajo samostojne samoupravne skupnosti združenih kmetov-lastnikov gozdov. Samoupravna skupnost gozdno gospodarsko območje združuje vse kmete-lastnike gozdov v posameznem območju, odloča o vseh bistvenih zadevah s področja biološke sfere in o dolgoročnih zadevah gozdarjenja z vsemi zasebnimi gozdovi ter soodloča o vseh tistih zadevah, ki so pomembne za gozdove. Zakon predvideva pravice združenih kmetov-lastnikov gozdov na skupno z gozdarskimi deli organizirajo obrat za kooperacijo kot temeljno organizacijo združenega dela, kjer kmetijska ali turistična dejavnost dopolnjuje gozdarstvo.

Gozdarji, kmetje in lovci si želijo tak gozdni zakon, po katerem njihovo delo napreduje, ureja medsebojne odnose in razbija monopole.

Ing. LOJZE HABJAN

0 medvedji škodi

Te dni nam je prinesel v redakcijo naš fotoreporter France Modic dokumentarne posnetke o škodi, ki jo na posevkih povzročajo medvedje. Pozanimali smo se, kako je s to škodo, z njenim povračilom in preventivnimi ukrepi.

V naši občini povzroča izmed vseh živali največ škodo jelenjad, na drugem mestu so medvedje, v zadnjem času pa so se spet pojavili tudi divji prašiči, vendar ti še ne povzročajo večje škode. Lani je bilo za povračilo škode po divjadi izplačanih 1 milijon 800 tisoč starih dinarjev, za letos pa je planirano precej več, kar 3 milijone 400 tisoč, vendar pa je ta postavka po mnenju izvedencev previsoka.

Občani vasi in zaselkov med Tur-

jakom in Robom Srnjak, Skarnem Veliki Osolnik, Prazniki in Javornik pa so pisali na občino pismo z zahtevami, da se iztrebi ozirajoč na navedenem okoliščini iztrebi ozirajoč na odstrel medveda do zadnjega. Veda tako radikalna zahteva ni uresničljiva niti smotrna, gre za vzpostavitev naravnega ravnotežja pri katerem mora pomagati — človek. Nad takšnimi in drugačnimi mnenji bo prejkone prevladala — čunika.

Po oceni lovcev živi v naši občini 30 medvedov ali raje kakšen sto (tisti iz živalskega vrta niso všteti). Pravijo pa tudi, da so razmere za najbrž ugodne, saj se dokaj hitro množe.

Da smo edina ljubljanska občina, ki ima medvede, s tem se večkrat ponašamo. Druga stvar je škoda, ki jo ti kosmatinci povzročajo. Moža na sliki pravkar ocenjujeta posledice uničevalne medvedje akcije. Na smeh pa se držita le zato, ker je pred fotografskim aparatom pač v navadi

Vedno več plinovodov

Lani je bila dograjena II. proizvodna enota mestnega plina z elektriko, vodovodnimi in ogrevalnimi instalacijami. Tudi lokalna plinarna Koseze je bila v glavnem zgrajena. Na območju plinarne so bili položeni že vsi vodovodi in plinovodi, kakor tudi ustrezni priključki objekta na omrežje. Letos namerava plinarna dograditi III. enoto za proizvodnjo mestnega plina, dograditi mešalne naprave v Kosezah ter zgraditi cestno omrežje za mestni in mešani plin v dolžini 8.171 m. Skupna vrednost investicij bo po predvidevanjih znašala 10,3 milijona dinarjev.

Trafo postaje, kabli, kanalizacija

Podjetje Elektro-Ljubljana, poslovna enota Ljubljana-mesto, je lani investiralo skupno 10,2 milijona dinarjev, in sicer za predelave nižje-napetostnega omrežja v raznih predelih mesta, v skupni dolžini 16,4 km, za gradnjo 15 novih trafostaj, nadaljnjih 15 trafostaj pa je še v gradnji in bodo končane v letošnjem letu ter za gradnjo 10 kV kablanskega omrežja v dolžini 12,3 km in 1 kV kabla v dolžini 10,3 km.

Letos predvideva program investicij Elektro Ljubljana dograditev nedokončanih trafostaj in izgradnjo 17 novih. Predelava nižje-napetostnega omrežja v skupni dolžini 20 km, polaganje 10 kV kabla v dolžini 26,75 km, 1 kV kabla v dolžini 11,74 km, poleg tega pa še kablanske kanalizacije v dolžini 1,3 km. Predvidena so torej skupna sredstva novih investicij za letos v višini 14,7 milijona dinarjev.

»Rast« za boljši zrak

Za vzdrževanje zelenih površin, parkov in gozdov je bilo lani iz proračuna mesta porabljenih 2,1 milijona dinarjev. Poleg manjših del je bila lani zelo intenzivna izgradnja zelenih površin po posameznih soseskah na občinah. Komunalno podjetje „Rast“ je v bežigradski občini uredilo 27.400 kvad. metrov zelenih površin, v občini Moste-Polje 44.942 kvad. m, v občini Šiška 14.348 kvad. m, v občini Center 1.086 kvad. m in v občini Vič-Rudnik 4.842 kvad. metrov zelenih površin. Tako je podjetje „Rast“ lani v Ljubljani uredilo skupno 92.618 kvad. m zelenih površin, kar je več kot polovico Tivolija, napeljalo za nove zelenice 18.900 kub. metrov zemlje, zasadilo 2.401 drevo, 16.204 grmovnic, 2.080 trajnic in 2.753 žive meje.

Letos ima podjetje „Rast“ v načrtu nadaljevanje ureditvenih del na grajskem pobočju in izvajanje ureditvenih del v rekreacijskem centru Zadobrova. Ljubljana bo letos začela z etapo sanacije in ureditve Tivolija. Predvsem bo podjetje „Rast“ razširilo tivolski park na področje, kjer je sedaj Mestna vrtna. To območje obsega 35.000 kvad. metrov in ima veliko ambientno vrednost. Pripravljen je tudi program razvoja zelenih površin mesta za dobo petih let. Pri tem je glavni cilj enotna politika pri vzdrževanju, pri ureditvah in vrstah zelenih površin, kakor tudi ureditev enotnega sistema gospodarjenja in financiranja.

Ustanovljena zadružna zveza Slovenije

Dne 6. junija so se zbrali na ustanovnem občnem zboru zadružne zveze Slovenije kmetije-delegati iz vseh krajev Slovenije ter ostali gostje in že tretjič ustanovili organizacijo, ki bo delovala za razvoj združništva in celotnega kmetijstva. Tako smo končno dobili organizacijo, organizirano z določenim programom, ki so jo kmetje in ostali zainteresirani za napredek kmetijstva že nekaj let zahtevali.

Nova zadružna zveza ima pred seboj neobdelano in zelo zapuščeno nivo. Program predvideva, da si bo prizadevala ter nudila pomoč svojim članicam pri razvijanju samoupravljanja zlasti na osnovi novega zakona o združevanju kmetov. Nudila bo tudi vso pravno pomoč, ki jo slovensko kmetijstvo čisto potrebuje. Zveza bo prejelala vrsto posvetovanj s področja samoupravljanja, poslovanja, spremembe predpisov itd., skratka želi svoje članstvo pravočasno opozoriti na vsa vprašanja, ki bi se porajala. Zveza bo spremljala delovanje samoupravnih skupnosti kmetov lastnikov gozdov in jim pomagala pri razvoju in doseganju samoupravnih pravic. Ena izmed najvažnejših nalog je, da se izboljša kmetov gospodarski položaj in tako povečajo njegovi dohodki. Zveza čaka cela vrsta nalog pri preusmerjanju kmetij od programov usmeritve do kreditnih pogojev, ki se naj izenačijo z družbenimi. Potrebno je dalje razvijati hranilno kreditno službo kot močan faktor samopomoči pri nadaljnjem preusmerjanju. Posebna skrb velja preusmerjanju na hribovitih in nerodovitnih področjih. Zveza bo nudila vso pomoč pospeševalni službi. Nujno bo usklajevanje interesov z gospodarsko zbornico in drugimi institucijami, da bi se tako dosegli zaželeni rezultati.

Nadaljnji sklop nalog čaka zvezo na področju blagovnega prometa in urejevanja trga. Zahteve po usklajevanju cen med reprodukcijskim materialom in cenami kmetijskih proizvodov še niso uresničene in je potrebno nadaljnje prizadevanje. Potrebno bo podpreti ali zavreči tiste sporazume, ki bi delovali v škodo kmetijstva in obratno. Potrebno se bo zavzeli za nepristransko kontrolo mleka ter ostalega, kar zadeva kmetijstvo. Zveza bo organizator tudi še drugih sporazumov in tudi prodajne službe, če stvari ne bodo potekale tako, kot je potrebno. Zveza bo proučevala vse vrste proizvodnega sodelovanja, da bi dosegla kar najpopolnejšo stopnjo sodelovanja. Naslednja pomembna naloga je sodelovanje pri oblikovanju republiške kmetijske zakonodaje, gospodarskih ukrepov ter pravni pomoči članicam in kmetom. Zveza bo tako lahko dajala predloge pri pripravi zakonov, izvršnih predpisov o kreditiranju kmetov, o regresih in premijah za kmetijske pridelke, carinah in davkih. O urejanju in izkoriščanju kmetijskih in gozdnih zemljišč, o socialnem zavarovanju kmetov in podobno.

Nikakor ne smemo zanemariti nalog s področja izobraževanja. Znano nam je, da današnji čas zahteva od kmeta vedno večje znanje, če hoče sodobno proizvajati. Skoraj nam bo primanjkovalo srednjih in visokih kadrov, saj se za kmetijske šole odloča izredno malo mladine.

Pomembne so tudi naloge na področju sodelovanja z zvezo komunalnih skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov pri nadaljnjem razvoju oziroma združitvi kmetkega in delavskega zavarovanja. Nič manj pomembno, v določenih primerih pa še pomembnejše, je sodelovanje s političnimi asociacijami, predvsem s sekcijo za kmetijstvo in gozdarstvo pri RK SZDL, občinskih konferencah SZDL, itd.

To je le nekaj nalog programa, ki ga je ustanovna konferenca potrdila, prav pa je, da se z njimi seznani čim širši krog zainteresiranih.

Ing. LOJZE HABJAN

NJIHOVIH PETNAJST LET

Letošnji dan združenega podjetja Iskra, velika slovenske industrije, so julija združili v Horjulu s praznovanjem 15-letnice domače tovarne merilnih instrumentov. Iskra — tovarna elektronskih merilnih instrumentov je danes ena izmed šestih delovnih organizacij ZP Iskra, ki je nastala iz nekdanjega inštituta za elektroizvedbe in poznejše industrije za elektroizvedbe. Iz skromnega laboratorijskega zavetja, s peščico mladih strokovnjakov, ki so bili prežeti z nezadržno ustvarjalnostjo, se je horjulska Elektronika razvijala v zadnjih letih že v neslučenih razmerah. Rasla in prerasčala je spremljajoče razvojne tokove in se naposled v poldrugem desetletju izoblikovala v tovarno z najsodobnejšim tržno utemeljenim proizvodnim programom in s 300-članskim delovnim kolektivom, ki je že lani ustvaril proizvodnjo v vrednosti 27,7 milijona dinarjev.

Prve obrise današnje tovarne elektronskih merilnih instrumentov zasledimo že ob koncu leta 1949 v Ljubljani, ko je bil ustanovljen inštitut za elektroizvedbe. Njegova začetna naloga je bila izdelava različnih merilnih instrumentov za potrebe Iskre in ostalih industrijskih podjetij. Tiste čase ni bilo niti domačih izdelovalcev s področja elektronike, praktično nemogoče pa je bilo tudi nakup tujih izdelkov na tujih tržiščih. Prav zavoljo tega se je skupina mladih strokovnjakov odločila lotiti izdelavo elektronskih instrumentov, kar je bilo v tistih časih še v majhnih, skoraj neznatnih serijah in s skromnimi proizvodnimi izkušnjami. In vendarle so dosegli prav v omenjeno obdobje mnoge dragocene elektronske naprave, ki so v Iskri sprožile vzmet za poznejšo serijsko proizvodnjo.

SPECIALIZACIJA ODPIRA POT V POSLOVNI SVET

Prvi rezultati in uspehi laboratorija inštituta in kasneje industrije za elektroizvedbe so narekovali specializacijo na področju elektronike. Tako je ob koncu leta 1957 nastal v Horjulu obrat industrije za elektroizvedbe — Elektronika, ki se je lotil

RAZVOJ IN PROBLEMATIKA PODJETJA SILVAPRODUKT

10 LET NESPREMENJENE CENE!

Obiskal sem podjetje Silvaprojekt na Dolenjski cesti 42 in se s komercialnim vodjem Petrom Peršcem razgovarjal o razvoju in problematiki podjetja.

Podjetje je bilo ustanovljeno v letu 1951. Predmet poslovanja je bil proizvodnja, nabava in prodaja stranskih gozdnih proizvodov. Prvo poslovanje je bilo v Parmovi ulici, obrat pa pod Rožnikom. Prišli so skleniti pogodbe z gozdnimi gospodarstvi za prevzem smolarstva. To je bilo povpraševanje po smolci, ker se je zanj zelo malo čevljarska industrija. Nato je začela proizvodnja eteričnih olj, ki je dobila tržišče v Avstriji, Nemčiji in Italiji. Ta proizvodnja se je močno zmanjšala, da predstavlja danes le 3 % celotnega programa. Podjetje so tudi začeli proizvajati vinni preparat za penečo kopel in mnogo drugih proizvodov, ki so jih kasneje opustili.

Leto 1965 so s firmo Wolman MBH sklenili licenčno pogodbo in začeli izdelovati sredstva za zaščito lesa po njihovi recepturi. Ta pogodba velja še danes. Podjetje se je močno zavezalo za proizvodnjo strojno opremljenosti. Razširili so tudi proizvodnjo zaščite lesa pred gorenjem in še naprej širijo prodajo Dekorodal trakov (zaščitna sredstva za kovine). To so glavni izdelki, ki jih sedaj izdelujejo. Naročil je veliko, zato se izdelki dobro prodajajo. Finančna situacija je v podjetju zelo ugodna. V ustanovitvi v letu 1951, ko so imeli 53.323 N-din celotnega dohoda, so v letu 1971 že dosegli 814.133 N-din.

Celotni dohodek v I. polletju 1972 je v primeri z istim obdobjem prejšnjega leta povečan za 29 %. Če iz tega izračunamo povprečje, lahko ugotovimo, kako se je hitro večal dohod-

proizvodnje že osvojenih aparatov in pomožnih izdelkov, uporabnih v radiotehniki, na področju medicinske elektronike, industrijske tehnike in elektronike ter elementov za avtomatizacijo in izdelkov nuklearne tehnike.

Odlučitev za organizacijo Iskri-nega obrata v Horjulu sta pogojevala pravzaprav dva vzroka: v kraju je bil na voljo tovarniški objekt, okolica Horjula pa je zavoljo industrijske nerazvitosti zagotavljala dovolj delovne sile.

Že prvo leto je horjulska Elektronika s 30 zaposlenimi v razvoju in s 84 delavci v proizvodnji dosegla proizvodno rast v vrednosti 128 starih milijonov. Nekaj več kot 110-članski delovni kolektiv je izdelal 1957. leta 675 merilnih aparatov, 638 regulacijskih transformatorjev, 206 laboratorijskih potenciometrov, 3235 preklopnikov, 59.431 žičnih uporov in še vrsto drugih izdelkov. Pri tolikšnem startnem obsegu proizvodnje je bilo še posebno razveseljivo dejstvo, da horjulski „elektronski prvenci“ po svoji kvaliteti niso v ničemer zaostajali za podobnimi inozemskimi izdelki.

Horjulska Elektronika se je tako preko noči pojavila na jugoslovan-

skem in inozemskem tržišču. Spričo naglega razvoja proizvodnje so v prvem letu celo preveliki obratni prostori postali naenkrat pretesni in kaj kmalu se je pokazala potreba po rekonstrukciji tovarne. Proizvodnja v novih obratih je stekla leta 1960, ko se je razvojni-oddelek preselil v Ljubljano in ko je prišlo do združitve tovarn kranjske Iskre, industrije za elektroizvedbe, tovarne elektronskih aparatov in telekomunikacij v ZP Iskra. V združeni delovni organizaciji je iz takratnega obrata IEV v Horjulu nastala samostojna tovarna elektronskih merilnih instrumentov.

V letih od 1965 do 1968, ko je horjulska navidezna nezadržna rast obetala novo „proizvodno pomlad“, se je tovarna elektronskih instrumentov nenadoma znašla v velikih

težavah. Na prvi pogled nepremostljivim tegobam sta v nemajhnih meri botrovala prehod z ekstenzivnega na intenzivno gospodarjenje in zastoj v prodaji investicijske opreme, ki ju je prinesla gospodarska reforma. Najbolj kritično je bilo razdobje 1967/1968, ko so v horjulskem industrijskem prvencu morali poseči celo po prisilni upravi.

Prizadevanja začasne uprave niso bila zaman. Razmere, dotlej zaskrb-ljujoče, da je bilo le kaj, so se polagoma izboljševale, dasiravno je bilo očitno, da so za dokončno sanacijo poslovnega položaja bili potrebni učinkoviti posegi, zlasti pa temeljita preusmeritev takratnega proizvodnega programa. V Horjulu so prav zato postopoma izpolnili proizvodni program z novimi, donosnejšimi izdelki, ki so „zaposilili“ razpoložljive proizvodne zmogljivosti, obenem pa so zagotovili večjo akumulacijo.

Tako danes horjulski jubilarji ne skrbijo zgolj za domače tržišče, pač pa se čedalje vidneje uveljavlja tudi v mednarodni blagovni menjavi. Edino pravilna poslovna pot mu potemtakem zagotavlja izpolnitev proizvodnih obveznosti ne samo v letošnjem, marveč v veliki meri tudi v naslednjih letih.

IVAN VIRNIK

Mladinski aktivni v delovnih organizacijah zaživel

V zadnjem letu so v naši občini v delovnih organizacijah spet zaživel mladinski aktivni tudi dejansko in ne le formalno. Tako je moč njih dejavnost sedaj čutiti na mnogih področjih, kjer glas mladih že dalj časa ni bil prisoten — v veliki meri po krivdi samih mladih. Vzroke tej povečani aktivnosti je treba nedvomno iskati v vedno večjem osveščanju mladih v luči zadnjih sprememb pri nas, kot tudi v formiranju občinske konference ZMS Vič-Rudnik. O delu mladih, s poudarkom na oživetju aktivnosti v zadnjem času, smo se razgovarjali s predstavniki mladinskih aktivov v treh večjih delovnih organizacijah v občini, ki zaposlujejo veliko mladih. Obiskali smo Tobačno tovarno, Ilirijo in Utensilio.

Breme predsednika mladinskega aktiv v TTL nosi TATJANA VALTIČ, pa menda ji niti ni pretežko. Že prvi kontakt je povedal vse o odločnosti in zagnanosti te predsednice. Ta njen član je nedvomno eno pomembnih gonil aktiv v tej tradicionalno revolucionarni tovarni. Tatjana poleg te funkcije še študira in skrbi za družino.

Tatjana je začela pojasnjevati stanje aktiv in ni je bilo treba dosti spodbujati. „Mladinski aktiv smo imeli že ves čas, vendar le na papirju. Pred dvema letoma je vse začelo, nekako spontano, brez pritiskov, da mora aktiv obstajati zaradi aktiv. Ob tej spontanosti lani tudi nismo imeli nekega programa, temveč smo vse reševali sproti. Letos imamo program dela in ga skušamo

tudi izpolniti. Pri tem stalno aktivno sodeluje 60 mladincev in mladink od 280, kolikor jih zaposluje TTL. Mladi pa smo tudi precej vključeni v ZK. Nedavno tega smo sprejeli osem novih mladih članov v ZK. Tako je več kot tretjina mladih, ki so aktivno vključeni v Zvezo komunistov. Pri tem kaže poudariti, da pri nas ni bilo kampanjske sprejemanja v ZK, kot to ponekod prakticirajo. Tak kampanjski sprejem je najslabši. Preden nekoga sprejmeš, ga moraš spoznati, moraš vedeti, če je zrel za članstvo v ZK. Rajši imamo manj članov, pa tiste take, kot morajo biti.

Sploh pa je končno zanimanje mladih in zrelost v naši tovarni razumljiva. Mladinski aktiv je obstajal le na papirju, pa mladi kljub temu nismo bili zastopani. Uprava tovarne in vodilni team se zaveda pomena mladih in imamo tako mladi v tovarni precej besede. V delavskem svetu je ena tretjina članov mladih. Mladi sodelujemo povsod in tako ima mlad človek v tovarni popolnoma drugačen občutek, kot je običajno. Vemo, da smo nekomu potrebni, da nekdo naše mišljenje upošteva, da nismo le številke za delo, da nismo v tovarni le zaradi dela. V takem položaju tudi ne prihaja do trenja, ker zanj ni vzrokov. Zanimivo je celo, da smo mladi in starejši v gledanju na posamezne probleme zelo enotnega mišljenja.“

V Tatjaninem glasu in živi razlagi je bilo čutiti iskrenost, ni bilo tistega dvoumnega glasu, ki skuša prikriti stvarne odnose. Tobačna tovarna in njeno vodstvo torej ohranjata revolucionarno tradicijo in bi morala biti zgled mnogim tovarnam pri nas.

Tatjana je pripovedovala tudi še o sami dejavnosti mladih. „Mladina naše tovarne se je izkazala že večkrat na različnih področjih. Na športnem smo sodelovali v raznih tekmovanjih med delovnimi organizacijami v občini, pa tudi v interne sekcije smo pritegnili veliko mladih. Vse to nam v veliki meri omogoča tovarna s svojim razumevanjem za našo dejavnost. Precej nas namreč ovira delo v treh izmenah, ko je težko dobiti vse naenkrat skupaj. V novembru bomo organizirali za mlade osmih delovnih organizacij v občini zbor mladih samoupraviteljev na temo „Ali smo res samoupravitelji?“ Mladi pa imamo sedaj polne roke dela tudi pri uvajanju novih ustavnih amandmajev o temeljnih organizacijah združenega dela. Tovarna skrbi za nas tudi finančno, saj prejemamo od tovarne lepe denarce, tako da resnično lahko delamo. Mladim nam nudijo tudi možnost izobraževanja, in tako nas tare le stanovanjski problem. To pa ni krivda tovarne, temveč družbe, saj naša tovarna daje, kolikor največ more.

V takih pogojih pa se sploh ne bojim, da bi mladinski aktiv spet zastal. Res mislimo zamenjati vodstvo, ker sem jaz že preobremenjena, vendar s tem delo ne bo zamrlo. V vodstvu, ki bo na novo izvoljeno, bo ostalo nekaj starih, ki bodo skrbeli za kontinuiteto dela. Vodstvo tovarne pa, sem prepri-

0 prometu z zemljišči

Od 25. 12. 1971 pa do 1. 7. 1972 je veljala prepoved prometa s stavbnimi in kmetijskimi zemljišči. V tem času je bilo veliko ugibanj in tudi napačnih predpostavk, kako bo ta promet reguliral novi zakon. Ta (zakon o razpolaganju z nezazidanimi stavbnimi zemljišči, Uradni list, 30. 6., št. 27.) zaenkrat obsega le zakonodajo o stavbnih zemljiščih, pričakujemo pa še drugega o prometu s kmetijskimi zemljišči.

Zakon o prometu s stavbnimi zemljišči pravi v nekoliko poenostavljeni obliki takole: Stavbna zemljišča, za katera je izdelan zazidalni načrt in za katera strokovna služba za urbanizem potrdi, da so zazidljiva, prodajalec (!) ponudi v nakup najprej občini kot prednostnemu upravičencu. Ponudbo da preko občinskega sodišča, to pa odstopa ponudbe oddelku za premoženjsko pravne zadeve pri občini v obravnavo. Občina se mora izjaviti v 60 dneh, ko mora odgovoriti prodajalcu, da odkupi ali pa sporoči, da se ne bo poslužila pravice iz zakona. V tem primeru prodajalec lahko proda zemljišče drugi stranki po svoji izbiri, vendar pod pogoji, ki niso ugodnejši, kot na ponudbi občini (proda lahko za isto ceno ali dražje, ne more ceneje).

Podaritev stavbnih zemljišč velja le med najožjimi družinskimi člani (prvi dedni red) in v teh primerih darovalec ne vloži ponudbe občini.

Vsa nezazidljiva zemljišča ne glede na lego se smatrajo za kmetijska zemljišča, ki jih lahko pridobivajo le kmetje, ki se izključno ukvarjajo s kmetijstvom. Tako so izločeni kmetje, ki so redno zaposleni. Nezazidljivih zemljišč za stanovanjske stavbe ali vikende (črne gradnje!) tako ni več mogoče kupovati! (K temu odstavku opozorilo, da je ob zaključku redakcije te številke še zmerom v veljavi zapora tudi nad prodajo kmetijskih zemljišč pod sicer dovoljenimi pogoji — tu se čaka na novi zakon, o katerem bomo takoj poročali).

SaS

čana, bo pomagalo kot doselj, saj ovir za delo pri nas ni.“

V tovarni Ilirija smo imeli za našega sobesednika predsednika aktivna ZMS STANETA MOŠKONA. „Delamo šele eno leto. Prej smo bolj spali, vendar je sedaj drugače. Tovarna se je v zadnjem času zelo razširila. Novi oddelki zaposlujejo pretežno mlade ljudi in tako se je število nas mladih v tovarni precej povečalo. Število zaposlenih v tovarni je zrastle v tem času za eno tretjino in toliko je torej na novo tudi mladih. Mladih je v tovarni tako 140, ki so člani ZMS, vendar jasno niso vsi aktivni, saj tega ni nikjer.“

Mladi v tovarni se želimo organsko vključiti v telo naše tovarne, ne da bi bili nekak tuje, neka enota v tuji enoti. Uspehi tovarne so nedvomno v interesu mladih, ki smo tu zaposleni, saj bomo verjetno še precej časa spremljali tovarno pri njeni rasti. Še posebej tesno bi morali sodelovati s sindikalno organizacijo. Trenutno tečejo razgovori s sekretarjem osnovne organizacije ZK o vključevanju mladih v ZK in o ustanavljanju aktivna mladih komunistov, če nas bo dovolj mladih. Odkar imamo mladi svoj aktiv, je naš ugled v tovarni zelo zrastle, tako da bomo imeli v kratkem gotovo precejšnjo besedo pri odločanju o vseh važnih stvareh. To razumevanje vodstva tovarne za nas mlade je pravilno in ga kaže pozdraviti, mi mladi pa moramo to še vzpodbujati. Pri neposrednih proizvajalcih smo se pri vključevanju v ZK doslej premalo angažirali. To moramo, čeprav neradi, priznati. Gotovo pa bi bilo prav, da bi dobili tudi več strokovne pomoči od ustreznih institucij. Morali bi se udeležiti več seminarjev, posebej najmlajši, v katerih je bodočnost, Resnica pa je tudi, da pri mladih ni več tistega zanimanja za delovanje v aktivu, kot je bilo pred časom. Standard mladih, posebej še v naši tovarni, saj so plače dobre, je že toliko visok, da mladi iščejo sami sebi zabavo v tako imenovanih svojih klapah in niso zainteresirani za kakšne skupne akcije. Jaz vidim iz tega izhod le v skupnih javnih akcijah. Taka akcija je npr. uvedba obvezne rekreacije med delom, med odmorom. To pa se marsikomu pri vsem prepričevanju ne zdi pametno in rajši med malico klepetajo in kadijo, ko da bi se razgibal. Rekreacija, za katero se zavzemamo, bi gotovo koristila tudi tovarni, saj bi dvignila delovno sposobnost. Sedaj namravamo sklicati v kratkem zbor mladih, kjer bi govorili o možnostih, da bi število mladih članov ZK v tovarni povečali.

V naši sedanji dejavnosti zavzema zelo pomembno in vidno mesto športna dejavnost, saj je to še ena redkih stvari, ki vleče veliko mladih. Organiziramo redno tudi izlete in podelave, ki jih v tovarni vedno z navdušenjem sprejemajo. Mladi pa

so deležni tudi kulturnih prireditev. Obisk kulturnih predstav tovarna namreč nudi zelo pogosto zastoj mladim in to je precej vredno za mnoge.“

Naša zadnja sogovornica v tej akciji pa je bila predsednica aktivna ZMS v tovarni Utensilia. ZDENKA SIMČIČ se je trudila čim bolj plaščno predstaviti delo aktivna. Njeno delo niti ni lahko, saj mora delati v službi, voditi aktiv in poleg tega še študirati. To pa je za deklo, ki še nima 20 let, kar precej.

„Če začnem s statistiko, ki mi je zaradi izobrazbe blizu,“ je začela razlagati Zdenka, „potem moram povedati, da nas je v tovarni 90 mladih. Razveseljivo je to, da so skoraj vsi mladi vključeni v aktiv ZMS. Aktivnih pa seveda ni toliko, temveč le okoli 60. Pa tudi to je kar dober odstotek, kajne? Težava našega aktivna je velika fluktuacija in to predvsem mladih. Tovarna zaposluje veliko mlade delovne sile iz okolice Ljubljane. Ti mladi, ki jim je to največkrat prva služba, pa večkrat kmalu zapustijo službo in odidejo. Niso se še ustali in je tako z njimi večkrat težko delati. Kljub temu, da ni ovir za delo, pred letom dni o našem aktivu ni bilo ne duha ne sluha. Mladinski aktiv je bil pozabljen formalnost na papirju. Sedaj pa so se stvari obrnile precej drugače. Tudi z OK ZMS je, odkar je profesionalen tam zaposlen, lažje sodelovati. Povezava je sedaj namreč mnogo boljše. V tovarni je razmerje mladih v korist moških in je tako jasno na prvem mestu šport. Imamo več športnih sekcij, najbolj priljubljen pa je nogomet. Zakaj, sem pa že prej pojasnila. Mladi pa se lahko udele-

stvujemo tudi še v drugih športnih sekcijah, ki jih imajo starejši in mladi skupaj. Naša zadnja poteza na športnem področju je akcija TRIM steze. Mladi se zanimamo precej tudi za izlete. V vsem tem pa smo precej omejeni, kar je treba priznati, zaradi finančnih sredstev. Denarja namreč ne dobivamo od tovarne, temveč od sindikalne organizacije.

Tovarna pa zelo skrbi za šolanje zaposlenih, saj vsakemu nudi vse možnosti za izobraževanje, pa tudi šolanje mu plača. Uprava ima tudi sicer razumevanje za našo delovanje in tako ne dobivamo pod noge polen. Tudi v delavskem svetu smo mladi dokaj močni, saj je v njem petina članov mladih — članov aktivna ZMS.

V kratkem bomo ustanovili tudi kulturno sekcijo, saj kažejo mladi zanimanje zanj. Bliza pa se čas zime, ko imamo navado organizirati izlete na Kravce, kjer ima podjetje koč. Taka zimska smučarija in tudi ostali izleti so priljubljeni med mladimi, vendar, kar pomaga, ko pa smo finančno omejeni. Važen faktor naše dejavnosti pa je tudi sodelovanje z ostalimi sorodnimi tovarnami, predvsem s tekstilnimi tovarnami.“

MILOVAN DIMITRIČ

Turistični blok

LJUBLJANICA MRTVA

Dasiravno smo o turizmu na Ljubljani pred nekaj meseci že pisali, moramo v turistični rubriki spregovoriti o tej „občinski“ reki tudi to pot. Naj znova zapišemo, da je Ljubljana turistično zanemarjena. Tako mi, kot na občini Center, živimo pod vtisom statističnih podatkov, da ima vsak 6. Ljubljančan svoj avto. Pozabljamo pa na tisoče upokoencev, gospodinje in otrok, ki žal nimajo — ali pa še dolgo ne bodo imeli avtomobila — in tudi ti bi se radi kopali ali pa vsaj sončili in tuširali blizu doma. Seveda velja to le za del mestnega dela naše občine, ki mu je Ljubljana dosegljiva. Če ne bi bilo gostilničarja na Livadi, bi izumrla tudi vožnja s čolni na posodo in vse kaže, da nihče tudi v tej smeri ne bo ukrepal. Vprašujemo se, koliko bi stalo, če bi uredili do Ljubljane na špiči nekaj stopnic in tušev, da o 2–3 platnenih kabinah sploh ne govorimo.

Vemo, da je Ljubljana onesnažena, vendar smo prepričani, da nič bolj kot zaprto kopališče, če v njem nekaj tedne ne menjajo vode.

Isti problem je na gornjem delu Malega grabna in Gradašče. Čudoviti kotički ob obeh potokih — treba bi bilo vsaj izsekati in urediti najbolj zasile dohode od vode. Tako bi bila tudi bližnja ljubljanska okolica dosegljiva nemotoriziranim Ljubljančanom.

PODPEŠKO JEZERO — GNOJIŠČE

Podpeško jezero se konča pri kašiputih. Tujec, ki želi priti do znamenitega jezera, zaradi pomanjkanja kašipota prvo lahko zavije nekam na levo in se znajde v vasi, ki je vsaj 700 metrov oddaljena od jezera. Po slabi poti se vendarle pricijazi do tako opevane turistične točke. Tam pa — ojoj! Okolice jezera nihče ne čisti (vsaj tako je bilo 18. avgusta). Po tleh so nametani ostanki turističnih poedin in razbite steklenice. Čevapčičari zakurijo ogenj, kjer se jim zdi. Odtod na zemlji velike črne ožganine. Dobro je poskrbljeno edinole za stranišča — to nalogo so prevzele kabine za preoblačenje. O priložnostnem bifeju ni ne duha ne sluha.

Ce je tamkajšnja krajevna skupnost vložila v ureditev kanalnih naprav velike denarje in ogromno dobre volje, bi morala storiti še korak naprej. Pobirati zmerno vstopnino in vsaj zmerno oskrbovati okolico jezera. Taka kot je okolica jezera danes, je turistično nezanimiva in količkej kulturnega obiskovalca odbije.

RAKITNA — PO RAKOVO

Žal mora biti naš turistični zapis poln kritičnih besed. In to velja tudi za Rakitno, ki je letošnje muhasto poletje doživela prav lep obisk. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da ta košček naše občine še nikoli ni bil tako zanemarjen kot letos. Jezero ni bilo očistoeno. Na dnu se je nabrala blatna nesnaga, v kateri je bilo vse polno črepinj. Okolica jezera je en sam smetnjak — kot po neugledni veselici. Nihče ni skrbel za koške za odpadke. Še danes (ob koncu avgusta) je v bližini jezera vse polno plastičnih in metaliziranih vrečk — katerih razpadne dobe še ni bilo mogoče ugotoviti. Ni, da bi naštevati. Lahko zapišemo le eno. Ljubljanske mlekarne — novi lastnik te turistične točke se bo moral odločiti ali bo Rakitno vzdrževal ali pa jo bo dal v upravljanje rakitniškemu turističnemu društvu. Ob takem položaju nas navdaja skrb, kako bo z zimsko turistično sezono. Zaledenelega jezera se zdaj ni nihče čistil in ga verjetno ne bo tudi v prihodnje. Kaj bo z Vinatorjevo žičnico? In kaj s smučarskimi progami? V tem simpatičnem kraju se je lepo razvila tudi gradnja vikendov. Zdj jih je že 62 — ko bodo vsi zgrajeni, pa jih bo 75. Lastniki počitniških hišic pa tožijo nad neurejeno preskrbo s kruhom. Pekarna Center ga pripelje namreč šele med 11. in 13. uro. Vikendarji so tudi iz oddaljenih delov prisiljeni hoditi pogosto tudi dvakrat v trgovino. Kruh pa pripeljejo le vsak drugi dan. Na pritožbe občanov pa je ta krušni monopolist odgovoril: „Če vam ni prav, pa pojdite drugam.“ Pekarna bi vsaj med turistično sezono morala poskrbeti za svoje stranke.

O kmečkem turizmu se v tem predelu naše občine še ne da govoriti. Nanj pa mislijo. Vendar niso začeli pri „komercialnem“ oddajanju sob, ampak drugje. Odločili so se, da bodo najprej uredili pota do kmetij — te pa bi morale imeti že določen kmečki standard. Pri tem mislijo na specializirano proizvodnjo, mehanizacijo, ceste. KS pa že zdaj opozarja kmete, da pri obnavljanju kmetij mislijo na turizem. Sicer pa upajo, da bo nova miselnost o kmečkem turizmu kmalu pljusnila k nam iz škofje-loške strani, kjer ta oblika turizma že lepo cveti.

Polhov Gradec je gotovo najurejenejši kraj v naši občini. Poti so čiste, vsepovsod rože, hiše negovane. Turistična sezona je bila razgibana. Pri njih sta bila julij in avgust običajno „suha“ — pomladni in jesenski meseci pa turistično uspešni. Ta uspeh pripisujejo prevelikemu navelu na velike turistične poti in marsikdo se premisli, da bi se podajal na samomorsko potovanje, pa ostane raje na polpraznih lokalnih cestah. Prav ti „izpodrinjeni“ turisti pa so dvignili turistični uspeh v Polhovem Gradcu za več kot 100 %.

ŠE ENKRAT O POLHOGRAJSKI GRAŠČINI

Po zadnji informaciji, ki smo jo dobili, smo izvedeli, naj bi polhograjsko graščino prevzel Medex iz Ljubljane. Po prvem predlogu naj bi bil v spodnjih prostorih lokal, v prvem nadstropju čebelarški tečaj, v drugem nadstropju pa čebelarški muzej. Po drugem predlogu pa bi del tega starega poslopja namenili za izdelovalnico okrepčil.

HLEVI ALI GOSTIŠČE?

Gostinsko podjetje Vič, ki upravlja Turistični dom v Polhovem Gradcu, je pokazalo interes za obnovo gostinstva v tem kraju. Z denarjem, ki so ga pripravljene dati, pa bi veljalo ravnati razumno. Občani premišlujejo, ali naj bi gradili novo gostinsko poslopje ali pa uredili hleve, v katerih imajo sedaj goveda Ljubljanske mlekarne. Ob tem pa se zastavlja vprašanje Ljubljanskih mlekar. Ali mislijo govedorejo v Polhovem Gradcu temeljito razviti ali pa naj svoj obrat opustijo in ga prepušče gostinstvu.

ZAKAJ NI VODE V VODNJAKU?

Zakaj je ni? Zato, ker so se morali družbeni interesi umakniti pri vatnim.

Gre za vodnjak pred polhograjsko graščino in še za drugi vodnjak, ki sta ostala mrtva. Oba grajska vodnjaka sta bila oskrbovana z vodo iz posebnega zajetja. Zemljišče okrog zajetja pa je bivši Agrokombinat Barje prodal privatniku, ki je zajetje spremenil v ribogojnico in onemogočil dotok vode v vodnjake. Stvar je v sodnem postopku — vendar se zdi, da tako sodni organ kot občinska skupščina ukrepata prepočasi. Sicer pa moramo sporočiti, da je vodnjak dobil novo kamnito nimfo. Stala je milijon SD.

ČRNI VRH — ČRNO GOSTINSTVO

Prislovica, da dela turizem tudi gostilne, se na Črnem vrhu (in najbrž tudi na Rakitni) kaže v vsej luči. Ta gostilna nad Polhovim Gradcem je s svojo slabo postrežbo in neurejenostjo vplivala, da je turizem v tej vasi precej zaostal.

ZANIMIVOSTI BREZ OBISKOVALCEV

V Vrzencu bi prav radi sprejeli obiskovalce, saj imajo pokazati rojstno hišo Cankarjeve matere in nekaj prav lepo poslikanih cerkva.

HITREJE DO ŠKOFJE LOKE

Krajevna skupnost Škofja Loka je v najtesnejšem sodelovanju s KS Škofja Loka in z občani julija dokončala gradnjo ceste Selo—Bežje—Hrastnica. Stindeset kilometrov, ki so jih morali občani prevoziti preko Ljubljane do Škofje Loke, se je zdaj skrajšalo na 17 km dobre ceste. Hkrati s tem pa se je odprla pot v svet najbolj zaostalim predelom naše občine.

KOLEZIJA — ODIRANJE OTROK

Vstopnina na Koleziji je za otroke previsoka. Za souporabo male omariče je treba odšteti 4 nove dinarje. Če pa je otrok sam, pa mora zaradi sanitarno-higienskih razlogov kupiti malo omaričo za 5 dinarjev. Za dva otroke, kolikor jih ima večina družin, je treba odšteti torej 9 dinarjev dnevno. To zneso že skoraj 300 dinarjev mesečno. Če pomislimo, da mnoge družine nimajo večjih dohodkov od 1200 dinarjev, morajo pustiti Kolezijo četrtno dohodkov. Seveda se za otroke revnih staršev tako spreminja kopanje na Koleziji v nedosegljiv luksuz in morajo ostajati pač doma. Socialna diferenciacija torej tudi v vodi. Ali ne bi uprava Kolezije dvignila cene za starejše in znižala vstopnino za otroke?

Tatjana Prijatelj z Velike Slevce, učenka II. razreda Osnovne šole v Velikih Laščah, pozdravlja bralce Naše komune. O njej smo izvedeli, da se na poti v šolo in domov zelo boji medveda in da hodi v mraku s prižgano svečo, da bi ga pregnala (medveda in strah). Foto E. Modic

VODOVOD V DVORSKI VASI — ZDRUŽIL LJUDI

Vodovod je že dolga leta eden glavnih problemov. Kaže, da bo pomanjkanje vode kmalu konec. Pri Krivem studencu sta bila ob koncu junija zgrajena dva velika rezervoarja — zdaj pa že polagajo tudi cevi. Delo bi napredovalo hitreje, vendar pri izkopu čakajo, da bodo kmetje pospravili poljščine. Kljub temu bodo vodovod do jeseni „pripeljali“ do zaključnih faz — prihodnje leto pa bodo z deli končali in bodo tako dobile vodo Dvorska vas, Mala in Velika Slevica, Dolnje in Gornje Retje, Prelesje, Kozarje in drugi zaselki. Najpomembnejše pri tej gradnji je dejstvo, da so občani delali tako složno kot že dolgo ne. Z dobro voljo in z denarjem so priskočili na pomoč vsi — od gmotno najšibkejših do bogatih kmetov. Pogosto se zgodi, da se ob javnih delih interesi razcepijo, tu pa je vodovodna cev občane povezala.

VELIKE LAŠČE DOBE VODO

V Velikih Laščah so se odločili, da bodo za dlje rešili problem pomanjkanja vode. Zdj so v fazi razgovorov in iskanja predlogov. Menijo, da bi bilo najprimerneje zajeti vodo pri Uzmanih — imajo pa tudi variantne predloge. Prihodnje leto bodo začeli delati načrte.

STRITARJEVA HIŠA ŠE VEDNO NEOBNOVLJENA

Stritarjeva rojstna hiša še vedno čaka financiranje. Kljub številnim obljubam in dobrim zamislim se pri tem slovenskem kulturnem

spomeniku ustavlja pri denarju. Najmanj, kar bi bilo treba storiti, bi bilo, da bi premestili eno od gospodarskih poslopij, uredili dvorišče in kaščo. Kmet Praznik, ki danes stanuje v Stritarjevi hiši, ne misli na velikega prednika, ampak na kmetijo. Bili bi pripravljeni storiti marsikaj, vendar za to nimajo sredstev. V Velikih Laščah menijo, da bi se ob količkej dobri volji občinske skupščine, kmetijske zadruge, gozdne uprave in KUD Velike Lašče lahko že prihodnje leto pogovarjali o preureditvi tega kulturnega spomenika.

KAJ JE S TEMKOVIM MLINOM?

Temkov mlin, ki ga povezujejo s Trubarjevim življenjem, je še vedno odprto vprašanje. Takoj bi morali uresničiti sklep republiškega zavoda za spomeniško varstvo, da mlin proglasi za kulturno-zgodovinski objekt. Obstaja resna bojazen, da bodo mlin nekega dne spremenili v vikend!

ALI NAJ BO PROSVETNI DELAVEC RES POKLICNI IDEALIST?

Na nekaj tisoč zvezkov velikolaške knjižnice seda prah. Razloži, da knjižnica ne dela, je v tem, da ne dobe knjižničarja. Mnogi v kraju menijo, da bi morali prevzeti vodstvo prosvetnih delavci — idealizma seveda. Ne glede na to, da se taka zahteva postavlja pri Velikih Laščah (lahko bi se kjerkoli), se postavlja vprašanje, ali lahko res prav od prosvetnega delavca zahtevamo, da dela iz kakšnega stritarjanskega idealizma. Če so v drugih „normalnih“ poklicih vsa dodatna dela plačana, če so drugod višje plače kot prosveti, potem od prosvetnega delavca pač ne moremo zahtevati, da dela zastonj. Zakaj pa „krajevni faktorji“ ne zahtevajo, da zastoni vodil knjižnico srednješolsko ali visokošolsko izobraževalcev kmetijske zadruge, miličnik, poštar ali zdravnik? Izpustimo knjig ni taka umetnost, da bi je ne obvladal študent, ali eden od tistih, ki kritizira krajevna vprašanja v gostilni.

BREZ ZDRAVNIKA?

Velike Lašče bodo ostale v jeseni verjetno brez zdravnika spletnih praks. Sedanjí zdravnik dr. Viktor Čeč, s katerim so bili občani izredno zadovoljni, menda odhaja na specializacijo. Če ta novica drži, potem se bodo Velikolaščani v kratkem znašli brez zdravnika. Če prav poznamo položaj, pa bo novega „dohtarja“ težko dobiti. Kljub tej neugodni prihodnosti pa se v Laščah zavzemajo za to, da bi dobili zobotehniko.

UČENCI IZ MOHARJA V NOVO VAS

Sola na Moharju bo v prihodnje zadržala samo še razredni poslopje — učenci predmetne stopnje pa se bodo vozili na popolno osrednjo šolo v Novo vas. To je sicer šola v drugi občini, vendar je najugodnejša in najbližja rešitev. V ta namen bodo podaljšali avtobusno progo za 4 kilometre.

SPET SIRARNA V VELIKIH LAŠČAH

Sirarna, ki je bila tu pred štirimi leti ukinjena, je v sklopu Ljubljanskih mlekarne spet začela delati.

PROSVETNA DRUŠTVA NIMAJO DVORANE

Kulturno prosvetno društvo v Št. Joštu nima primernih dvoran za svoje uprizoritve — zato morajo vaditi v neustreznih prostorih. Kljub temu so s svojimi uprizoritvami gostovali v več krajih.

KAJ SE DOGAJA S HORJULSKO AMBULANTO?

V Horjulu imajo trikrat tedensko dežurno ambulantno službo. Nekoč tako obiskana ambulanta neprestano zgublja paciente. Ali manj bolnikov ali pa zdravstvene usluge niso v redu. Zdravstveni dom in KS Horjul se bodo morali pogovoriti, kaj storiti, da bodo dobivali občani redne zdravstvene usluge.

ŠOLA ŠE VEDNO V 3 STAVBAH

Horjulska osemletka še vedno gostuje v 3 stavbah. Učenci učitelji so stalno na poti iz enega poslopja v drugo. Celo na stranišče je treba hoditi čez ceto. S predvideno gradnjo bi morali začeti čimprej.

MERCATORJU!

V Horjulu in na Št. Joštu sta za celo dolino samo dve trgovini. Za celo območje pa je to vendarle premalo. Do nedavnega je bilo

Obisk v sosednji občini

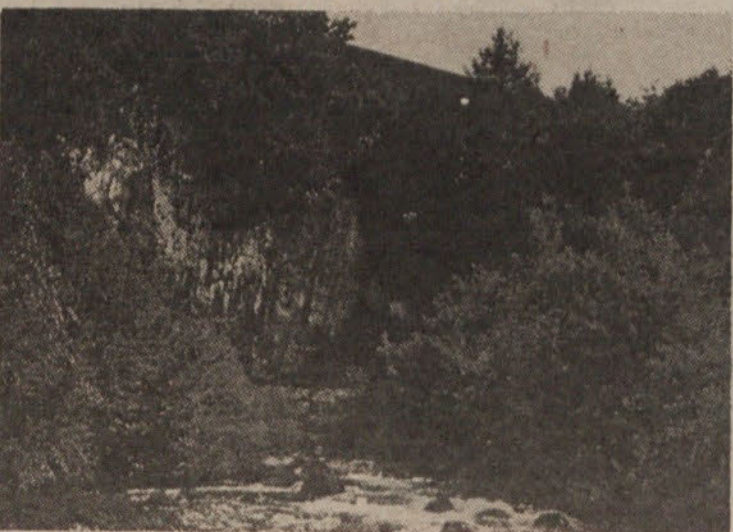
TOKRAT NA VRHNIKI

Našo občino obdaja 8 občin, ki imajo z nami številne stike, rojevajo pa se tudi številni medobčinski problemi, ki jih lahko rešujemo — ali pa vsaj začnemo reševati skupaj. Pa ne samo to. Menimo, da je več kot koristno, da naši občani spoznajo naše „mejaše“, njihove probleme in načrte za prihodnost. Taki prispevki bodo gotovo koristili boljše razumevanju naših skupnih pa tudi tujih problemov.

Od te številke Naše komune dalje bomo začeli objavljati razgovore, ki jih organizira naše uredništvo s predsedniki sosednjih občinskih skupščin. Tako se bodo zvrstili v naših stolpcih razgovori s predsedniki skupščin Škofje Loke, Cerklje, Grosuplje, Ribnice, Centra, Most in Šiške. To pot začnemo z Vrhniko. Naše uredništvo je vodilo razgovor s predsednikom vrhniške občine inž. Marjanom Kermaunerjem, ki opravlja to funkcijo od 1971. leta.

Območje občinske skupščine Vrhnika obsega 16.875 hektarov. Tako kot je slovensko poprečje odpade tudi na to občino kakih 50 % gozdov. Imajo 13 krajevnih skupnosti — s svojim centrom seveda — Vrhniko. Število prebivalcev dosega skoraj 14.000. Nekmečkih prebivalcev je 88 %, ostali pa so kmetje. To pomeni, da je ogromen odstotek občanov zaposlen večinoma izven občine in to ne glede na to, da imajo na svojem področju 57 delovnih in drugih organizacij.

Da je na Vrhniko izvir Ljubljane, Cankarjeva rojstna hiša, ena največjih tovarn usnja v Sloveniji, turistični center Zaplana, vrsta arhitektonsko zanimivih stavb in še kaj — ni treba posebej poudarjati.

Eden izmed izvirov Ljubljane na Vrhniko

Govori predsednik skupščine občine Vrhnika ing. Marjan Kermauner

TOVARIS PREDSEDNIK, KATERE SO OSNOVNE GOSPODARSTVO, NA KATERIH GRADI VAŠA SKUPŠČINA SVOJO VARNOST?

V naši občini imamo precej industrijskih obratov in kaže, da bo avtocesta njihovo število še povečala, vendar menim, da nam preden največ Industrija usnja, Liko in Donit. Eden največjih nosilcev našega voja je torej Industrija usnja. Mislim, da je bila njihova pot, ko so se postavili in gospodarsko koncentrirali, v zadnjih letih uspešna in tako zdaj imajo podjetje dalje obeta za uspešen razvoj. Usnjarska industrija bo s strukturiranimi in moderniziranimi proizvodnjo v naslednjih letih povečala izvozna vrhnega usnja od 360.000 na 980.000 kvadratnih metrov, divjačina od 15.000 na 30.000 kvadratnih metrov, svinjskega gorjupa od 900.000 na 1.100.000 kvadratnih metrov in tako dalje. Industrija znašal izvoz 37 % celotnega dohodka. Z izvozom svinjskega, goveda in galanterijskega usnja pa se bodo ti odstotki gotovo še povečali.

ALI SE NASLANJATE PRETEŽNO NA USNJARNO?

Nikakor! Razvojne možnosti dopuščamo vsem, zlasti lesni industriji, se zavzemamo za čimprejšnjo avtomatizacijo, ki je za njen nadaljnji razvoj najmanj številka 1. Zelimo, da bi ta vrsta industrije začela še bolj pospeševati klasične proizvodne surovine z umetnimi snovmi, ki so svojih boljših lastnosti omogočajo uvajanje višje stopnje avtomatizacije in dajejo boljše rezultate.

PREJ STE GOVORILI O USNJARNI. NJENE STRUPENE KEMIKALNE ODPLAKE V LJUBLJANICO SO ZE IN BODO CEDALJE BOLJ NEPRIJATNI. STAJALE PREDMET RAZGOVOROV Z NARO — VISKO, IN KOLIKO

trgovina tudi v Vrzdencu (pred vojno celo 3), ki pa se je morala umakniti privatnim interesom. Mercator bi moral misliti na odprtje novih trgovin, čeprav trenutno niso najbolj donosne.

TELEFON

Butajnova in Planina, ki sta pri napeljevanju telefonske linije odpadli iz programa, nujno potrebujejo telefon. PTT in vsi tisti, ki so stali za izgradnjo napačne trase, bi morali pomisliti, da je v teh krajih včasih treba poklicati k bolnikom tudi zdravnika.

KOKAVE BLIŽE SVETU

Kokave so področje, ki veljajo v krajevni skupnosti Velike Lašče za najbolj zanemaren predel. Raztezajo se desno od Rašice proti Podsmreki in Robu. Tu je vrsta vasic in zaselkov, ki so komajda dostopni. KS Velike Lašče se je odločila, da bo ta predel bolje povezala s svetom. Prvi uspehi so že tu. Leta 1965 so uredili cesto do Podsmreke in Karlovice proti Robu. Zdaj pa urejajo cesto proti Hrustovemu preko Jakičevega do asfaltirane ceste Ljubljana-Kočevje. Občani, ki so se lotili teh del z veliko vnamo, upajo, da bo cesta letos gotova.

VASILBREZ ELEKTRIKE

Vasi Selo, Setnica in Belo so vasi med Polhovim Gradcem in Škofjo Loko, kjer si svetijo še s petrolejko. 12 % od 400 šolarjev, kolikor jih obiskuje polhograjsko osemletko, se uči še pri petrolejki. KS upa, da bo skupaj s prizadetimi kmalu lahko ukrepala. Zeleli so že letos začeti z izgradnjo električne napeljave, vendar ljubljanski Urbanistični zavod iz neznanih razlogov zavlačuje z načrti in soglasji.

MAČEHOVSKI ZAVOD ZA SPOMENIŠKO VARSTVO

Ker zavod za spomeniško varstvo ni pripravil ureditvenega načrta za park pred polhograjsko graščino, letos z nasadi eksot najbrž še ne bo nič. KS ne zahteva od tega zavoda nobenih sredstev — želi le načrt, ki ga pa od te ustanove nikakor ne dobi.

CESTA HORJUL—VRHNIKA KLIČE PO OBNOVI

Ta precej obremenjena cesta je že tako slaba, da bi jo morali pošteno rekonstruirati. Če naj bi jo asfaltirali, bi bilo potrebno trdno medobčinsko sodelovanje.

Ta cesta pa je tudi jabolko spora med dvema avtobusnima podjetjema. Tudi naj bi namreč tekla avtobusna zveza od Zirov preko Sentjošta — po horjulski dolini do Ljubljane. Zataknilo pa se je, kot rečeno, pri transportnih podjetjih. Na območju te ceste „delujeta“ dve podjetji, ki nimata najboljših odnosov in drugo drugemu očitno ne „dovoli“, da bi vozilo po celi trasi. Stvar je prišla tako daleč, da je do „meje“ enega podjetja vozil avtobus enega podjetja — tu so morali potniki prestopiti na drugo podjetje — in nadaljevati nekaj kilometrov poti. Zdaj tega ni več — občani pa vendarle upajo, da se bodo stvari uredile.

VIŠINSKE CESTE V DELU

Na območju KS Horjul so letos nadaljevali z urejanjem višinskih cest. Tako so uredili letos 3 take odseke. Enega proti Vrzdencu, druga dva pa na področju Butajrove. Skupno jih je kake 4 kilometre. Višinski kmetje imajo zdaj možnost, da pripeljejo do svojih gospodarskih poslopij in v dolino vsaj mehanizacijo in pridelek. Sredstvo in delovno silo so pripeljali kmetje sami — potrebna pa bi bila tudi pomoč občine.

Težave z vodo na Brezovici

Naši novinarji so pri delu na terenu na Brezovici večkrat naleteli na slabo voljo in kritiko pri občanah te krajevne skupnosti in v zvezi s preskrbo z vodo. Kaže, da sedanje količine vode, ki se pretaka po ceveh brezovskega vodovoda, ne zadoščajo za potrebe celotne mreže. Zato razvijajo redukcijo, t. j. posamezne veje vodovoda zapirajo, nato pa zaporo prenesejo drugam. Prav na izvajanje te redukcije pa je usmerjena kritika. Kljub javno razglašeni urniku ostajajo nekatera območja tudi po več dni brez vode. Vprašanje je, ali je vzrok temu neredu morda v tem, da ima ključ od vodovoda in s tem možnost uravnavanja preveč ljudi, na katere pada že tudi sum, da gospodarijo z vodo po svojih potrebah in ne v skladu z urnikom. Menijo, da je krajevna skupnost prva, ki mora uvesti red na to področje in pričakujemo od nje tudi pojasnila našim komuni.

Ur.

Polhov Gradec, po svoji okolici in legi eden najlepših krajev v naši občini. Zato ni čudno, da se obetajo tudi v tem kraju, čeprav je slabih 20 km od Ljubljane, skorajšnje novogradnje

September v KS Krim Rudnik

Jesen je tu in dejavnost v Krajevni skupnosti Krim—Rudnik je v polnem teku.

Tako so v mesecu septembru imeli že štiri sestanke z občani po interesnih skupnostih.

Na prvem sestanku so volili predstavnike v svet stanovalcev pri stanovanjskem podjetju „DOM“. Na tem sestanku so prisotni kritizirali način poslovanja stanovanjskega podjetja „DOM“ in zahtevali, da se rešijo odnosi med hišnimi sveti in nekaterimi službami pri stanovanjskem podjetju „DOM“. Predlagali so, da se pri svetu Krajevne skupnosti imenuje komisija, ki bo skrbela za utrjevanje hišnih svetov in ureditev odnosov stanovalcev—hišni svet—stanovanjsko podjetje.

Na ostalih treh sestankih pa so razpravljali o komunalni ureditvi posameznih sektorjev. Tako so sklenili, da bodo pristopili k zbiranju prispevka od posameznih koristnikov cest za asfaltiranje. Na zbrana sredstva jim bo skupščina občine dala še 60 % prispevka in tako bodo delno rešili ta pereči problem.

Za asfaltiranje cest so se zavzeli občani iz Barja t. j. za Peruzzijske in ostale ceste, Rudnika in Rakovniške ulice. Na sestankih je bilo po nekaj predstavnikov z vsakega področja ter so sklenili, da bodo sestanki z vsemi koristniki cest in to privatnimi in državnimi po sledečem razporedu:

26. IX. 1972 ob 19. uri v Gasilskem domu na Barju, za Peruzzijske c. 27. IX. 1972 ob 19. uri v prostorih Krajevne skupnosti Krim—Rudnik, Pot k ribniku 4, za Rakovniško ulico

28. IX. 1972 ob 19. uri v šoli na Rudniku, za Rudnik.

Na teh sestankih jim bo občinski odbornik tolmačil oziroma razložil, kolikšni bi bili stroški teh del in kolikšen naj bi bil prispevek občanov. Nato bi se pogovorili o lestvici, kako naj bi se posamezno gospodinjstvo obremenilo. Na vseh sestankih so bili enotnega mnenja, da je tak način izvedljiv.

Omeniti moramo še to, da so prebivalci Črne vasi že zbrali prispevek za asfaltiranje svoje ceste in to skupno 44.900 novih dinarjev. To je lep zgled in prepričani smo, da bo tudi na ostalih sektorjih akcija uspeša.

Silva Baus

Julij in avgust — meseca gasilcev

Najbolj topla poletna meseca v letu gasilci izkoristijo za svoje proslave, sektorske vaje in nastope ter proslave obletnic. Naj navedemo le nekatere večje prireditve gasilcev v teh mesecih:

Pokrovitelj proslave Krajevna skupnost VNANJE GORICE je po svojem predsedniku tov. Šiferju izročila gasilskemu društvu Vnanje gorice dne 9. julija sodobno motorko rosenbauer. Ob tem pomembnem dogodku je društvo adaptiralo že nekoliko dotrajani gasilski dom. Velika želja tukajšnjih gasilcev je, da si nabavijo tipiziran gasilski avtomobil-kombi. Letošnji izkupiček prireditve gre že v sklad za nabavo novega avtomobila.

Gasilsko društvo DOBROVA je slavilo 75-letnico obstoja društva. V počastitev te visoke obletnice so gasilci izvedli veliko praktično verižno vajo, pri kateri je sodelovalo pet sosednjih društev. Društvo je ob tej priliki izročilo najstarejšemu članu Francu Birtiču, ki je že nad 50 let član tega društva, plaketo gasilca, ki rešuje otroka iz ognja. Tov. Birtič se kljub visoki starosti še vedno aktivno udeležuje v društvu.

Istega dne je gasilsko društvo JEZERO prevzelo novo motorko rosenbauer 800 l. Odkrili pa so tudi spominsko ploščo v čast padlim in umrlim gasilec. Samo prireditev je zelo povzdignila skupina rojakov iz Amerike, ki so obiskali to prireditev ter jo tudi filmali.

Tudi gasilsko društvo HORJUL je 16. julija prevzelo novo motorko rosenbauer 800 l. V slavnostnem mimohodu so pokazali razvoj gasilske opreme in odrodja od leta 1900 do danes. Proslavo so popestrile številne narodne noše. Več gasilcev je ob tej priliki prejelo priznanja in odlikovanja za dolgoletno udejstvovanje v društvu.

Zelo svečano proslavo je imelo gasilsko društvo LJUBLJANA—TRNOVO. Predsednik skupščine mesta Ljubljane ing. Miha Košak je izročil gasilec novo motorko brzgalno. Zelo lepo je bila izvedena ob tej priliki parada številnih gasilcev, narodne noše, konjeniki, ter desetine pionirjev. Parado je vodil občinski poveljnik Ciril Ropret.

Gasilsko društvo NOTRANJE GORICE je slavilo 23. julija 60-letnico obstoja društva. Ob tem visokem jubileju je društvu izročil v upravljanje novo tipizirano gasilsko vozilo-kombi, podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak. Dolgoletna člana Alojz Kušar in Anton Čuden sta prejela na tej proslavi visoka gasilska odlikovanja, več članov pa priznanja za dolgoletno službovanje v društvu.

Isto nedeljo, 23. julija, je gasilsko društvo ŠENTJOST razvilo gasilski prapor. Tudi v tem oddaljenem kraju visoko v hribih so zelo delavni gasilci. Zelo aktivno sodelujejo in pomagajo krajevnim skupnostim pri komunalni ureditvi potov, posebno vodovoda. Njihova posebna želja je, da si nabavijo novo gasilsko vozilo, ki naj služi ne samo za gašenje, temveč tudi za prevoze bolnikov, itd. Tega dne so prevzeli tudi sireno.

Zadnjo nedeljo v juliju pa je bila za gasilsko društvo BREZOVICA in vso njeno okolico pomembna proslava. Pod pokroviteljstvom tovarne „Ilirija“ je njen direktor ing. Jože Rihtar izročil društvu Brezovica pri Ljubljani novo sodobno gasilsko avtocisterno TAM 5.500. Pohvale, ki jih je društvo prejelo ob tej priliki od krajevnih in občinskih družbenih organizacij ter mestne in občinske gasilske zveze nam jamčijo, da bo avtocisterna, izročena temu društvu, zares še povečala požarno varnost te pomembne južne vpadnice v mesto Ljubljana in navzven proti Vrhniku. Na tej svečanosti je predsednik občinske gasilske zveze Vič-Rudnik izročil častnemu predsedniku Antonu Urbančiču st. zelo lepo plaketo gasilca, ki rešuje otroka iz požara.

Zelo svečana je bila tudi proslava gasilskega društva VRZDENEC, ko je predvsem po zaslugi predsednika krajevne skupnosti Horjul in predsednika gasilskega društva Vrzenec Franca Golca prevzelo to društvo novo tipizirano gasilsko vozilo-kombi. To malo društvo je v zelo kratkem času podvojilo svoje vrste z mladino. 15 mladih gasilcev je opravilo izpite za naziv „gasilec I. stopnje“. Pet članov je opravilo izpit za gasilskega strojnika. Naj še navedemo, da je društvo s prostovoljnim delom v letošnjem letu napravilo 40 vrtnih miz in 80 klopi. Vaščani pa so za izdelavo navedenih miz in klopi prispevali 5 kubičnih metrov lesa. Zares pohvale in posnemanja vredno društvo! Njihova velika želja in vseh vaščanov Vrzdence in sosednjih krajev pa je, da si na zemljišču, ki ga že imajo, čimprej zgradijo nov gasilski dom.

Tu smo nazivali le večje proslave in jubileje. Bilo pa je še več jubilejev. Društvo GOLO je slavilo 45-letnico svojega obstoja z otvoritvijo nove dvorane. Na HRUŠEVEM je bila velika sektorska vaja, na BRDU vaja civilne zaščite, v HORJULU ob 20. obletnici tovarne Iskra, itd. Gasilci so se udeleževali vseh večjih proslav in nastopov, ki so jih imele ostale organizacije. Vse te svečane proslave pa so popestrile številne pisane narodne noše, konjeniki, godbe, številna udeležba pionirjev, članov in članic, ki so v povorkah in paradah manifestirali pripadnost gasilski organizaciji, ki prav v času vsesplošnega ljudskega odpora dobiva vse večji pomen, od strani družbenih organov pa tudi vse večjo podporo in pomoč za tehnično opremo in strokovno usposabljanje njenega članstva za naloge pri čuvanju in zaščiti življenj in imovine pred požari in drugimi nesrečami.

VAJA CIVILNE ZAŠČITE KS BRDO—VRHOVCI.

Zavijajoči glas siren Brda, Viča, Kozarij in Brezovice je opozoril občane na nalet prihajajočih sovražnih letal. Silovite eksplozije so povzročile požare na osnovni šoli Vrhovci, na domačiji Staneta Vrhovca in Rada Samotorčana; ter na več zgradb ob Cesti na Brdo, Prevalj in Cesti na Bokalec. Od rušenja zgradb in požarov je bilo to območje močno zadimljeno in zadušljivo.

Mobilne tehnične enote civilne zaščite, rdečega križa Brda in Vrhovcev so pod vodstvom operativnega vodje Franca Lončariča takoj pričele z reševanjem zasutih oseb, ki so jih odnašali v zasilno poljsko bolnico, to pa je organizirala zdravstvena ekipa Doma Bokalec.

Takoj zatem so se prihajale na kraj požarov gasilske enote. Najprej domače društvo Brda, nato iz Kozarij, Viča in Trnovega. Ker je primanjlovalo vode za gašenje, so bile pozvane še gasilske enote z avtocisternama iz Brezovice, Viča in društva Ljubljana-mesto. Na pomoč so prihiteli še gasilci iz Tobačne tovarne, Vnanjih in Notranjih gor. Le-ti so pričeli z verižnim sistemom dovajati vodo iz preko 700 metrov oddaljenega potoka Gradaščice. Po več kot enourni borbi so gasilci in mobilne enote civilne zaščite Brda in Vrhovcev zadušili požare in rešili prebivalce iz ogroženih zgradb. Lažje ranjene so člani zdravstvenih ekip rdečega križa in Doma Bokalec obvezali in pošiljali v domačo oskrbo. Težje primere pa z rešilnimi vozili v bolnico.

Zaenkrat je bila to le vaja in preskus mobilnih enot. Krajevna skupnost Brdo in Vrhovci pa sta s to vajo hoteli ponazoriti prikaz požiga Brda in Vrhovcev 23. julija 1942. leta. Po končani vaji, ki je v celoti uspela, so vse nastopajoče enote civilne zaščite in gasilcev odšle pred dom družbenih organizacij na Brdu, kjer so se udeležili spominske proslave odkritja spominske plošče padlim žrtvam fašizma v času NOB.

JERNEJ ČERTANC

NOVI GASILSKI KADRI

Gasilska zveza Slovenije je podelila sedmim gasilskim častnikom občinske gasilske zveze Vič-Rudnik po opravljenem strokovnem izpitu čin višjega gasilskega častnika — to so:

Ciril Ropret, poveljnik občinske gasilske zveze Vič-Rudnik, Franc Vrbinc, poveljnik sektorja Rudnik, Franc Berčan, poveljnik sektorja Vič, Dore Kogovšek, poveljnik sektorja Dobrova, Franc Kern, mladinski referent Občinske zveze Vič-Rudnik, Janez Vrbinc, gasilski veteran in poveljnik društva Barje in Franc Čiuha, tajnik sektorja Vič in poveljnik društva Kozarje.

Vsem novim višjim gasilskim častnikom naše iskrene čestitke!

J. Č.

ONCEV TUDI Z MOŠČANSKO OBČINSKO SKUPŠČINO. ALI KAJ KEMIŠLJATE O TEM MEDOBČINSKEM PROBLEMU?

Ljubljana je med našima dvema občinama približno tak problem kot naša med Avstrijo in Jugoslavijo. Res je, da vrhniška tovarna usnja odplava v Ljubljano precej strupenih snovi, vendar so začeli že ukrepati, da bo Ljubljana za ljubljance čedalje bolj zanimiva turistična točka in jo bo treba oživiti. Sicer pa mislimo v naslednjih letih vse vrhniške kemije kot biološke odpadke tako temeljito „očistiti“, da se bo v Ljubljano stekala samo še komaj omembne vredna umazanija. Pripravljamo na izgradnjo čistilnih naprav. Izvedba projekta bo stala približno 12 milijonov dinarjev. Po dokončani izgradnji teh naprav se bo vsa umazanija, ki zdaj zliva v Ljubljano, stekala v skupno čistilno napravo. Le ta bo očistila, da bo Ljubljana od izvira do iztoka odplak popolnoma čista in se začeli premišljati o možnostih ponovnega ribolova, in drugih rekreacijskih dejavnostih. Pa tudi kmalu za iztokom bo Ljubljana turistično zanimiva. Vendar pa mislim, da bo morala tudi naša občina še kaj storiti v zvezi s tem, da odplake ne bodo tekli v vodo — če boste hoteli več od vodnega turizma v Ljubljani.

NA PODROČJU VIŠKE OBČINE SE PRAVZAPRAV DNEVNO SREČUJEMO S PROBLEMOM PITNE VODE IN VODOVODNIH NAPRAV. ALI PRI VAS KAJ BOLJŠE?

Najbrž ne. Vendar tako kot vi, poskušamo tudi pri nas s postopnim izgradnjem vodovodnega omrežja preprečiti vsa nasejala. Tako mislimo zgraditi pri Kožuhojem studencu, zgraditi primerno vodovodno omrežje do Rakeške meje na Lukovici s priključkom v Sinji gorici, itd. Tako bi dobili bolj dobre vode na Vrhniku, na Verdu, Podgori, Bistri, Sinji gorici, Blatni in Brezovici. V veliki in Mali Ligojni in drugod.

KAJ PA CESTE?

Ne, kot veste, dobivamo novo avto cesto, ki nam je in nam še povzroča veliko preglavico. Kamioni, ki so vozili na to velikanko, so nam dokaj škodovali cesti, včasih pa je bil neznošen tudi hrup. Ne glede na vse to, so primerjavi s cesto koristni, ki jih prinaša tak objekt neocenljive. Želimo si le, da bi bila čimprej speljana avtocesta tudi od nas do Ljubljane. Potem bo naša cesta postala samo mestna ulica.

Sicer pa imamo sami „cestni program“. Predvidevamo rekonstrukcijo ceste skozi Vrhniko od gostilne Lovca do križišča z ulico 6. maja. Ker bomo na Jelovškovo ulico, bomo morali zgraditi tudi novo avtobusno postajo. Če se pa na tiče cest IV. reda lahko rečem, da imamo zanje predvidena minimalna sredstva in jih bomo izboljševali le ob pomoči zainteresiranih občanov — ne ravno velikih — sredstev.

IMATE V ZVEZI S CESTAMI KAKŠNE PROBLEME Z NAŠO KOMUNO?

Pravzaprav ne! Pa vendarle naj omenim problem, ki ga utegnemo v prihodnosti reševati z vašo občino. Gre za cesto Brezovica—Podpeč—Borovnica—Vrhniko. Problem je v tem, ker po sedanjih cestah ne moremo speljati tovornih vozil (zlasti kontejnerskega) prometa do Borovnice. Največja ovira so namreč oboki pri gradu Bistra, ki jih seveda ne bomo podrli. (Kdo pa je v vseh konjskih vpreg mislil na kontejnerje?). Če bomo hoteli rešiti ta problem, bomo morali misliti na novo, ustrežnejšo cesto, ki bi lahko morebiti šla od Preserja proti Notranjim goricam, ob levi strani železniške proge, ki jo v Trst do Borovnice. Slej ko prej nastopajo težave z Barjem. Če bi bile pri vas kakšne podobne težave na tej relaciji in če bo stvar postala neizogibna, bo taka cesta gotovo predmet medobčinskih in krajevnih razgovorov.

PRECEJŠEN DEL NAŠE OBČINE ZAVZEMA BARJE — MOŠČIRNATA POVRŠINA PA JE DELOMA KARAKTERISTIČNA TUDI PRI VAS. ALI VAM BARJE DELA KAJ PREGRAVIC?

Gre v prvi vrsti za kmetijski vidik. Razvoj kmetijstva pogojujejo izsušena barjanska tla. Zato želimo zgraditi in obnoviti čimveč melioracijskih in vodnogospodarskih naprav. Sicer pa imamo na področju kmetijstva precej problemov. Srečujemo se z vasko revščino, hkrati pa želimo od kakih 800 kmetij vsaj kakih sto usposobiti za specializirano tržno proizvodnjo. Proizvodni pogoji v vrhniški občini omogočajo predvsem proizvodnjo mleka, vzrejo pitancev in pridelovanje sena. Sklad za pospeševanje kmetijstva je pred časom kupil model za silose, ki ga za minimalno odškodnino posojamo kmetom, da si zabetonirajo lastni silos. Vsako leto uspemo tako modernizirati kakih 5 kmetij.

BI IMELI Z NAMI KAKŠEN DIALOG GLEDE BARJA?

Bi! Pri odmeri davka od kmetijstva prihaja do večnih razprav med kmeti — mi imamo urejeno tako — oni v občini Vič pa drugače. (Seveda na našo škodo). Mislim, da se bomo morali nekega dne glede zemljiško-katastrskih zadev z vami uvesti za okroglo mizo in določiti neka skupna izhodišča in barje enotno ovrednotiti.

Iz istega razloga menim, da bi morale naše občine poenotiti finansiranje dejavnosti krajevnih skupnosti.

KAKO OBVEŠČATE VAŠE OBČANE O TEKOČIH AKTUALNIH OBČINSKIH ZADEVAH?

To je problem zase. Pri nas občani sicer berejo centralne časopise, vendar ti nikoli ne najdejo dovolj prostora za drobno problematiko, ki pa najpogosteje živo zadene „malega“ občana. Nekako si pomagamo s tovarniškimi časopisi, ki pa imajo seveda svoje bralce. S socialistično zvezo smo se že pogovarjali, da sodobni čas ne prenese več slabe informiranosti in tako bo prej ali slej padla odločitev, da začnemo izdajati občinski list tudi mi.

N. K.

Cankarjeva rojstna hiša na Klancu siromakov na Vrhniku

ULICA IN MOST OKOLI ŽUPANOVE NJIVE?!

Pozivamo na odgovornost!

Skupščina občine Ljubljana-Viç Rudnik vlaga v zadnjih letih vedno večja sredstva za urejanje komunalnih naprav, predvsem pa za tlakovanje cest in ulic na njenih zaostalih območjih v predmestjih južnega dela mesta.

Tako imamo sedaj na območju Viča, Brda in Kozarij že tri tlakovane ceste in sicer Cesto na Brdo, Cesto na Vrhovce, Cesto Dolomit-skega odreda in Tržaško cesto. Opisana cestna povezava omogoča neposredno zvezo med Šiško, Brdom, Vrhovci, Kozarijami ter Brezovico zunaj področja starega Viča, ki bo ostal – kot kaže – še vrsto let neresena prometna zagazda.

Te tri ceste pa skušamo sedaj med seboj povezati, tako da bi imeli neposredno zvezo z Večno potjo, Cesto za Opekarno, Cesto na Brdo, Cesto na Vrhovce, Cesto Dolomit-skega odreda in Tržaško cesto. Opisana cestna povezava omogoča neposredno zvezo med Šiško, Brdom, Vrhovci, Kozarijami ter Brezovico zunaj področja starega Viča, ki bo ostal – kot kaže – še vrsto let neresena prometna zagazda.

Do sedaj je uspelo nakazano zvezo asfaltirati do Brda skozi Vrhovce

vse do starih Kozarij. Preko Gradašice je sedaj nov železobetonski most in pred meseci so asfaltirali še ulico od Gradašice do starih Kozarij. Tako imamo sedaj že možnost podaljšanja avtobusne proge št. 14 vse do nove končne postaje, ki naj bo nekje v središču starih Kozarij ali celo dalje v smeri proti Dobrovi.

Iz opisa je razvidno, da igra opisana zunanja krožna povezava v bodoči cestni mreži tega območja zelo veliko lokalno prometno vlogo. Zaradi tega pa ne izumemo, kako je mogoče, da smo to tako pomembno cestno povezavo ob gradnji novega mostu preko Gradašice pred gostilno „Pod jezom“ tako grodo zveržili v škodo strokovno pravilnega poteka prometa in v korist nekaj hrušk, ki smo se jim prav po nepotrebnem izognili. Sedaj, ko sta žal nova ulica in novi most že zgrajena, se šele vidi, kako napačno smo zgradili novo ulico in nov most v povsem premaknjeni trasi, tako kot smo včasih res gradili ceste „okoli županove njive“.

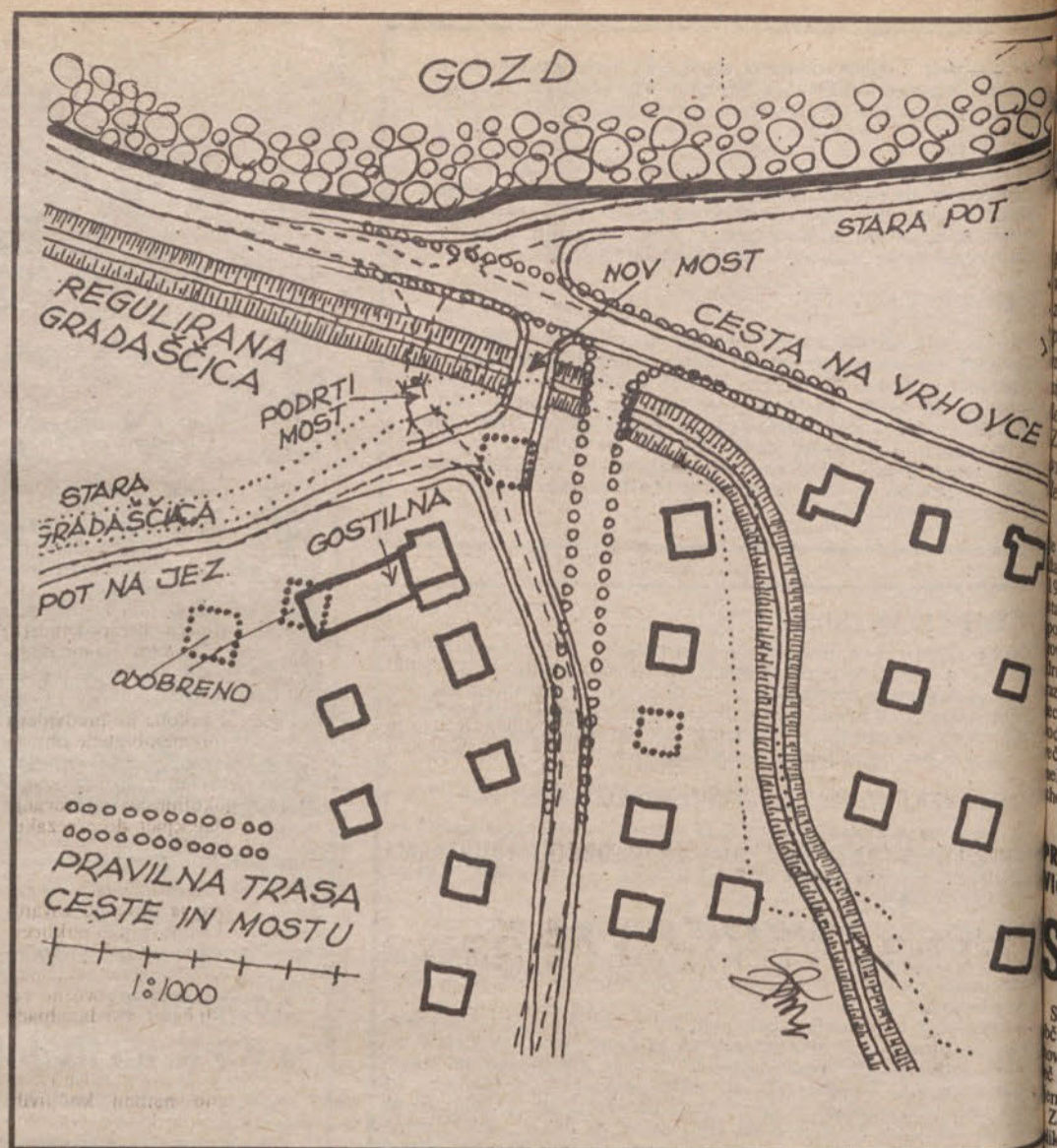
Tu ni prav nikakega opravičevanja in ne bi smeli biti stroški za odkup nekaj hrušk, trave in ograj vzrok za nepravilno in strokovno ter tehnično slabo rešitev. Sedaj se na terenu lepo vidi, da smo zgradili nov most preko Gradašice okoli 10 m previsoko, da smo zaradi tega skrili ulico in močno postopili prometne pogoje ob priključku ulice in mostu na Cesto na Vrhovce.

Cudim se, kako je mogoče, da so pri današnjih družbenih odnosih, kjer smo vsi zainteresirani, da se prvenstveno štiti skupne družbene interese, novo ulico in celo nov most podredili privatnim interesom posameznika.

Ali je res treba (v tem primeru samo zaradi nekaj vrta), trajno štiti privatni interes za škodo tisočev vozil in ljudi, ki bodo morali prečkati napačno zgrajeni objekt. Odgovor je povsem jasev. V nekaj letih bomo primorani zgraditi še en most poleg sedanjega, ob koncu lepo izravnane ulice!

Velik pomen te cestne povezave in velika sredstva, ki jih vlaga občina na to območje skupaj z mestom in Vodno skupnostjo Ljubljana-Sava, opravičujejo in zahtevajo resnejše reševanje problemov, ki v svojem pomenu preraščajo lokalne okvire.

CIRIL STANIČ

SOS za semafor

Veliko je že napisanega o mestni vpadnici Dolenjski cesti. Pa morda ne bo odevč še nekaj besed.

Naj ne omenjamo hiše tik Karlovskega mostu, ki prehajajočim čezeni popolnoma zakriva pogled. Davno je že bilo v načrtu, da se ta hiša poruši; saj je bila tudi že izplačana, kakor nam je pravil pokojni Joža Likovič, ki je urejal premoženjskopravne zadeve ob cestah. Po nekem načrtu, ki je bil na ogled, naj bi bila tudi prva na vrsti med objekti, ki jih je treba zrušiti. Ob mostu je ozko grlo ob tej vpadnici, kar je terjalo že mnogo nesreč. Ob konicah urejajo promet prometni miličniki, kar je pa le zasilna rešitev za te ure.

Le nekaj sto metrov naprej je druga zagata, ki jo posebej poudarjamo. Čeprav je načrtana zebra čez cesto pri odcepu na Galjevo, ta znak vozniki motornih vozil prav redko upoštevajo. Tujci še, domači pa res zelo rečko.

Na Rakovniku je tovarna Agora, pod njo ob Dolenjski cesti zdravstveni dom. Ob sami cesti pa polno novih stanovanjskih blokov, nekdanje Krimovo igrišče – tudi že pozidano in v pripravi so dela za gradnjo nove soseske ob Poti k ribniku. Poleg stare Galjevice je že skoraj dograjeno naselje nove Galjevice z novim otroškim vrtom za 140 otrok. Sto jih bo še ostalo v sedanjem na Dolenjski cesti. Upoštevati moramo, da bolniki, ki prihajajo v zdravstveni dom tudi iz okoliških barjanskih vasi in izstopajo ter vstopajo na avtobusni postaji prec domom, ne morejo hitro prečkati ceste. Med njimi je tudi mnogo kmečkega prebivalstva, nevarnega mestnega prometa, razen tega pa še matere z otroki. Delavke v tovarni pletenin so v podobni položaju. Ker bodo odslej prihajali tudi naši malčki v novo roški vrt, se nevarnost še stopnjuje.

Naš znani cestno-prometni strok – njak Ciril Stanič je že večkrat opozarjal na te okolnosti. Prav (b) tem odcepu z Dolenjske ceste na Galjevo, dalje na Barje in na Rakovnik je bil semafor že nekajkrat v načrtu. Pa tudi obljubil s, kar se se zbori volivcev tega kraja zanj še posebej zavzemali. Postavljen naj bi bil ob preureditvi Dolenjske ceste. Obljube se niso izpolnile, čeprav je od tega minilo že veliko let. Torej naj ne čakajo še novih nesreč, kajti bilo jih je že mnogo.

SOS za semafor na Rakovniku!

STANISLAV ŽBOGAR

Slaba lokacija bifeja!

V stari, pritlični, vogalni hiši na nepreglednem križišču Opekarske ceste in Ceste na Loko smo nekaj let nazaj odprli drugi buffet na Opekarski cesti. (Glej priloženo skico!)

S temi vrsticami ne nameravamo obravnavati potrebe oz. upravičenosti buffeta, ki je odmaknjen od stare gostilne komaj 20 m, pač pa nemogočo lokacijo, ki je s samo otvoritvijo buffeta sprožila vrsto prometno varnostnih problemov, ki so ob naraščajočem prometu, tako cestnem kakor gostinskem, vedno težji in nevarnejši.

Lastnik buffeta je staro hišo po predpisih in potrebam primerno preuredil za gostinske potrebe.

Po otvoritvi buffeta so se takoj pojavile prve prometne težave, saj nima buffet niti enega parkirnega prostora. Postalo je jasno, da bo celotno križišče ob prometnih in gostinskih konicah zasedeno z avtomobili, motorji in kolesi. Takšna slika je tudi danes, le da je vozil vedno več.

S kasnejšo uvedbo avtobusnega prometa, ki poteka po Opekarski cesti in Cesti na Loko prav okoli tega nepreglednega ovinka, se je stanje še poslabšalo, ker zahteva avtobus za pravilno zavijanje okoli tega ostrega križišča znatno večji in bolj pregledni lok, kakor pa ga je bilo možno zagotoviti.

No, in ko smo lansko leto ojačili še vozišče Opekarske ceste in Ceste na Loko ter zgradili hodnik za pešce ob eni strani teh cest, smo prišli v vidne težave, ker se lastnik buffeta ni umaknil s cestno ograjo v regula-

cijsko črto niti na Opekarski cesti niti na Cesti na Loko.

Na terenu se povsem jasno vidi, da so se vsi sosedje buffeta pravilno umaknili, da pa le njegova ograja sili v prometno površino zelo izpostavljenega nepreglednega ovinka. Povsod je tudi hodnik za pešce širši kakor je ob buffetu. Tudi nepregledna, plankasta, 2 m visoka dvo-risčna ograja proti sosedu je na terenu zelo grda, zožuje hodnik za pešce in res ni noben okras okolice in buffeta, temveč je po obstoječih predpisih nedovoljen objekt, ki mora biti 4 m od regulacijske črte zgrajen tako, kakor je izvršena občestna ograja.

Iz vsega je razvidno, da tako buffet kakor promet zahtevata svoje površine, ostane le vprašanje, komu je treba dati prednost. Sedanja občestna ograja ob buffetu, zatrpna z motorji in kolesi ter mizicami z gosti, se bo vsekakor morala umakniti, saj je sedanje stanje nemogoče, predvsem pa prometno nevarno.

Obstaja tudi nereseno vprašanje. Ako je skupnost dovolila obratovanje buffeta na tako prometno izpostavljeni lokaciji, potem bi bilo pričakovati od lastnika buffeta, da svojo občestno ograjo izravna z ostalimi sosednjimi ograjami ter da jo vsaj na vogalu povsem odstrani, ker sedanja ograja ovira tako pešce kakor goste v nemogoči vrtni ožini na samem vogalu. Celotno dvorišče, tja do nove hiše pa naj lastnik preuredi za parkiranje avtomobilov, motorjev in koles svojih gostov.

CIRIL STANIČ

Črna gradnja pred našo občinsko stavbo?

Na Trgu MDB pred občinsko stavbo raste pod kostanji že vse polje novogradnja, za katero se tu in tam zašušča, češ da je tudi ta črna. Vendar tokrat to ne drži, zanj je občina izdala vsa potrebna dokumentacija z gradbenim dovoljenjem in sicer podjetju Medex kot nosilcu investicije. Objekt, ki bo začasnega značaja, bo pod svojo streho združeval bife podjetja Medex, v njem bo mogoče poleg pijače dobiti mrzla in tudi nekatera topla jedila, v prostoru pa bo tudi prodajni kot, razen tega pa bosta tu še cvetličarna in prodajalna tobaka, v katero se bo preselil sedanji kiosk LTT. Objekt, ki se v zadnjih dneh septembra približuje zaključku III. gradbene faze, bi moral biti po naših informacijah končan že 29. novembra, vendar se bo – vsaj po dosedanjem tempu

gradnje sodeč – otvoritev zavlekla bolj proti koncu leta.

Ob kopanju temeljev za to gradnjo so delavci našli na znake arheološke najdbe. O tem so obvestili arheologe Mestnega muzeja v Ljubljani in ti so najdbo evidentirali, najdene predmete pa shranili v muzeju. Gre za poznoantični grob, morda iz 4. stoletja po našem štetju. V njem so našli nekaj kosti in nekaj črepinj, pa nobenih zlatnikov (tudi o teh so vedeli nekateri povedati). Pod sedanjo traso Tržaške ceste je namreč potekala že starorimska cesta Emona – Aquileja (Oglej), ob cesti pa so takratni prebivalci radi pokopavali, zato niso redke najdbe grobov pri izkopavanjih vzdolž vse trase.

SaS

PRIMER, KI PA NI OSAMLJEN

Komunisti na vasi

Krajevna organizacija Zveze komunistov Karlovica pri Velikih Laščah šteje 11 članov, skorajda samih upokojencev. Redno se sestajajo, sproti razpravljajo o aktualnih družbenih in političnih vprašanjih naše družbe – širše – in ožje sredine, v kateri živijo. A se zanje ne bi moglo reči, da so povsem zadovoljni s svojo vlogo, z vlogo komunistov v vaški sredini. Kolikokrat si je že vsak od njih sam potihem in kolikokrat so si že vsi skupaj v zboru postavili vprašanje: „Kaj danes na vasi komunisti sploh še smo? Člani organizirane politične sile, debatnega krožka ali še to ne?“

Kaj je Zveza komunistov in kaj so njeni člani, je povsem jasno zapisano v nešteti dokumentih organizacije ZKJ. Karloviški komunisti poznajo te dokumente, saj nič kolikokrat nanje obrnejo besedo. Menda z namenom, da preženejo dvom iz svojih src. Kajti ta dvom je že močno načel njihovo prepričanje, da teče življenje v okvirih teh načel. Ne gre in ne gre jim v glavo, da je potrebno toliko sklepov, stališč v zvezi z vprašanji, ki bi se morala v družbi kot je naša, povsem normalno, po zakonskih poteh uravnavati, pa se ne in se ravna tudi s sklepi in stališči, ki jih sprejema ZK, kot da jih ni (socialna diferenciacija). Razumemo, da je naša družba demokratična samoupravna skupnost, saj so se navsezadnje za to posamezniki izmed njih tudi borili, a nikakor ne morejo razumeti, da se ta demokratičnost najbolj odraža v postopkih z našimi družbi sovražnimi elementi, najmanj pa pri zadnjem kmetu ali delavcu v odročni vasi, ki je morda celo bil udeleženec v NOB. In ko nazadnje še vidijo, da imajo v posameznih sredinah vse večji vpliv vse druge politične sile, komunisti pa največkrat ne pridejo do besede, da morajo zaradi in v imenu demokracije komunisti na vasi iti mimo marsičesa, česar v katerikoli drugem sistemu ne bi dovolila nobena vodilna politična sila, ko vedo, da režejo kruh delavcu marsiške ljudje, ki so jim stališča Zveze komunistov popolnoma tuja ... pa njihova nič ni več tako vseobsegajoča, da bi lahko dojeli, da je to najboljša in edino možna prava pot v še lepši jutri. Na vse to gledajo pač z „dvajset let mlajšimi očmi“, ko so iz nič, z golimi rokami gradili tovarne, ko še na misel ni prišlo nobenemu komunistu, da sklep bo še že počakal, to bom pa tako po svoje uredil, bom imel osebno večjo korist od njega.

In ker se pri lovljenju koraka s prelamljanjem njim svetih načel ZK opotekajo, se sprašujejo, ali je tega kriva samo starost ali kaj drugega. Ali pomeni biti danes član ZK samo to, da plačuješ članarino ali tudi to, da imaš tak vpliv, da pomete vse tisto, kar stoji na poti razvoju višje oblike samoupravnega socialističnega sistema.

35 % več kot lani

Lani so komunalne delovne organizacije vložile v osnovna sredstva komunalnega gospodarstva okoli sto milijonov dinarjev, kar je za 25 % več kot v letu 1970. Letos predvidevajo komunalne delovne organizacije s svojimi programi vložiti v osnovna sredstva okrog 1,35 milijona dinarjev, kar predstavlja 35 % več sredstev kot jih je bilo vloženih lani.

NOVINARSKI ZAPIS IZ NEZNANE BODOČNOSTI

Kolera na Rakovi jelši

Tisti dan – v neznani bodočnosti – je Rakovo jelšo prečudna vest. V neki, pravkar zgrajeni hiši, je zbolel gospod popoldne, koj po službi, je delal na vrtu, zvečer pa se je vrnil krčih. Od vročine je bil ves zaripel, mučila ga je neznosna žeja.

Zdravnik, pri katerem je iskal pomoč, je bolniku predpisal lice, ugotovil črevesni katar in naročil, da mora naslednjega dne službo. Bolnik pa se je praznil kar naprej in kmalu je blato iz viden rizeve vode. V nekaj urah po nastopu bolezni je bolnik kolapsu izdihnil.

Zjutraj je ležala vsa družina. Zdravstvena služba, ki je mislila, da gre za navadne poletne črevesne bolezni, je v pripravi bakteriološke preiskave. Rezultat je deloval kot šok.

AZIJSKA KOLERA

Ko so bile analize gotove, je kolera divjala že z vso silo. Na več hiše, kjer ne bi imeli bolnika. Mnogokje so brez pomoči žale cele družine.

Lokalni zdravniški dom je začel ukrepati. Sklical je tajništvo zdravniškega kolegija in se dogovorili za akcijo. Predvsem so sklenili, da „ne sme prodreti v javnost prava diagnoza.“ Srednčega poletja bi bila vest take vrste prava katastrofa za občinski turizem, razen tega pa bi vsa stvar neprijetno odražala tudi v Svetovni zdravstveni organizaciji. Strokovni sklep: bolezen, da ne okuži sosednjih lokalnih skupnosti.

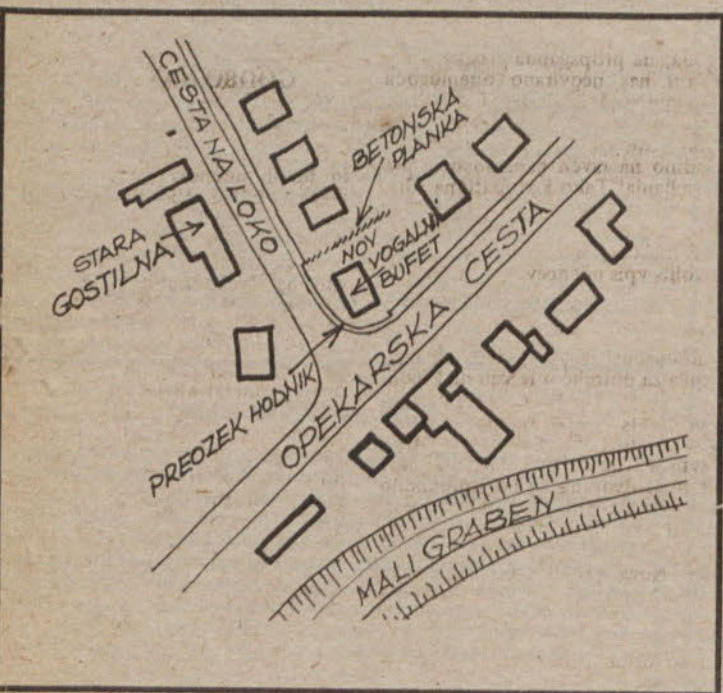
Mimo naraščajoče nevarnosti ni mogla tudi lokalna skupnost. Sanitarni inšpektor je z vso strokovno zanesljivostjo ugotovil, je kolera skotila v obeh kanalih, ki obrobijata Pot na Rakovo. Tudi ta ugotovitev je delovala kot bomba. Nihče nikoli ni mislil ni, da bi se rodila kolera prav tam, kamor se zlivajo fekalije v odprte nepokrite kanale, ki tečejo sredi stanovanjskega naselja. K epidemiji so prispevali svoje tudi muhe in komarji, v tem delu mesta po zaslugi stalne opravevalne akcije doslej niso poznali. Ključ kolere pa so verjetno prodrle tudi v nestrokovno izdelano vodovodno omrežje.

Sprva je večina odbornikov lokalne skupnosti hotela mimo nevspešnega dogodka miže. Veljalo je splošno stališče, da je Rakovo jelša črnozgrajeno naselje, ki ni vrisano v noben lokalni in generalni urbanistični načrt in, da zatorej Rakovo jelše sploh ni – in, da tudi kolere ne more biti. Logično razmišljanje so motili mrliči, ki jih honorarno namesčeni pogrebniški skoraj odvažajo, mogli več. Tisti odborniki pa, ki so vendarle priznali obstoj bolezni, pa so imeli stališče, da so bile kazni za črno gradnjo tako prenizke in da stanovalci na neki način vendarle morajo kaznovati.

Na 13. seji so se končno vendarle zedinili, da je treba ukrepati. Med temi dogodki pa je kolera na Rakovi jelši kosila z neznanim silo. Že v nekaj dneh je pomrla skoraj polovica prebivalcev, zatrpavanju statistikov pa položaj še vedno ni bil brezupen. „Primer“ še ni zdrknul na dno svetovne lestvice. Kot primer preventivne akcije so navajali podatke, da v Indiji in v pobere kolera 80 % prebivalstva.

Naselje so ogradili. Vanj so prihajale le zdravniške ekipe in uradno osebe. Med ljudmi – odrezanimi od sveta – se je razširila korupcija. Vakcine so na črno prodajali po sto in dvesto tolarjev vrednosti. Ker ni bilo dovolj strežnega osebja, ki bi se bilo prebrljeno podatki na ogroženo območje, so začele opravljati nevarne strežbo skupine salezijancev, ki jih je bilo takrat v lokalni skupnosti nekajkrat več kot vseh zdravstvenih in družbenih delavcev. Kot se je kolera eksplozivno razširila, tako je tudi izginila. Ostale prazne hiše in strah, da ne bi znova zadivjala. Ukrepi, ki niso bili lotila lokalna skupnost, so bili seveda na dlani. Odstraniti jih je bilo potrebno, kar je bilo dobro oddrval zadnji mrliški avto, že so se v zemljo bagri. V krajšem času kot je divjala bolezen in ceneje so stale vakcine (mrtni niso niti omembe vredni), je bila kolera položena s hišnimi priključki vred.

Ko se danes prebivalci Rakove jelše peljejo po asfaltnem skozi svoje naselje – mimo otroških ustanov, trgovin in ob delavnic vedo, da kolere v Rakovi jelši ne bo več.

Za skladen porast standarda upokojujencev

Že nekaj let tečejo razprave o najpomembnejših vprašanih s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Na podlagi teh razprav, mnenj, stališč in predlogov je osnutek navedenega zakona izdelala skupna komisija zborov skupščine SR Slovenije za preučitev sistema zdravstvenega varstva ter zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Pri izdelavi osnutka je komisija poleg teh upoštevala še stališča skupščine SR Slovenije, ki jih je leta sprejela leta 1970 kot tudi sklepe, sprejete na 3. konferenci ZKS Slovenije o socialnem razlikovanju. Čeprav osnutek zakona nebuje nekaj pomembnih novosti, vendar pomeni v svojem bistvu izpopolnjevanje obstoječega pokojninsko-invalidskega sistema.

Pri pripravi osnutka zakona, ki ga skupščina SR Slovenije sprejela leta 1972, so aktivno sodelovali predstavniki in strokovnjaki skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije kot tudi vsi drugi zainteresirani dejavniki. Javna razprava, ki bo trajala do konca meseca septembra, naj predvsem predstavi, katere rešitve pomenijo v največji meri uresničitev prejetih teleteljnih političnih in programskih nalog. Zato je treba v javni raz-

samo tedaj, če z družbenim dogovarjanjem zagotovimo sporazumevanje mnogih družbenih dejavnikov. Prav zato ni mogoče z zakonom določiti vseh pravic in odnosov, temveč bodo mnoga vprašanja predmet družbenega dogovarjanja.

Komisija, ki je pripravila osnutek zakona, je izhajala iz dejstva, da obstaja minulo delo in da sprejeta ustavna dopolnila jasno opredeljujejo cilj, ki ga je treba doseči pri spreminjanju delavčevega položaja glede njegovega minulega dela. Vprašanje minulega dela je bilo osrednje vprašanje pri izdelavi zakonskega osnutka. Minulo delo prihaja do izraza predvsem v predlogih glede oblikovanja pokojninske osnove, delavčevih pravic do zavarovanja v primeru brezposelnosti, usklajevanja pokojnin, financiranja pokojninskega zavarovanja s prispevkom od minulega dela in podobno.

Osnutek zakona ne predvideva bistvenih sprememb glede obsega bistvenih zavarovanih oseb. Osnutek skuša povezati starostno zavarovanje kmetov in pokojninsko zavarovanje delavcev. Kadar kmet doseže zakonito določene pogoje za prehod v delavsko zavarovanje, lahko izbira med obema zavarovanjema.

Povsem novo je obvezno zavarovanje delavcev samostojnih poklicev. Doslej je bilo to vprašanje urejeno s posebnimi pogodbami, odslej naprej pa naj bi bili ti delavci obvezno zavarovani, zaradi česar seveda odpade pogodbeno urejanje glavnih vprašanj njihovega zavarovanja.

Vprašanje pokojninske osnove je nedvomno eno najbolj kočljivih. Sedaj se pokojninska osnova oblikuje tako, da temelji na individualnem osebnem dohodku zavarovanca v zadnjih petih letih njegovega dela in se vsako leto valorizira glede na rast povprečnega osebnega dohodka v republiki.

25. člen osnutka zakona predvideva za oblikovanje pokojninske osnove tri variante. Zadnja varianta predlaga pavšalno regresijo, ki ureja predvsem anomalije oz. zmanjšuje razlike med najvišjimi in najnižjimi pokojninami. Prvi dve varianti skušata zmanjševati tudi nesorazmerja, ki obstajajo med osebnimi dohodki in kasnejše pokojninami delavcev, ki opravljajo enako ali podobno delo.

Pomemben je tudi prehod na 10-letno poprečje osebnih dohodkov kot izhodišče za oblikovanje pokojninske osnove. Ta novost gre predvsem v korist fizičnim delavcem, katerih storilnost – in s tem tudi osebni dohodek – pada proti koncu delovne dobe.

Tretja konferenca ZKS je zavzela stališče, da je treba zmanjšati pretirane socialne razlike med upokojujenci, ki se preživljajo le s pokojnino ter upokojujenci, ki prejemajo redne dodatne dohodke iz dodatne zaposlitve. Glede tega vprašanja obstaja mnogo zelo nasprotujočih si stališč. Zato osnutek zakona predvideva, da je treba sorazmerno obremeniti predvsem upokojujence z nadpoprečnimi skupnimi dohodki (pokojnina + dopolnilni dohodki). Skupni dohodki ne bi bili obremenjeni, če so manjši od povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji, povečanega za 50 %.

Kar zadeva pokojninske pravice borcev NOV, osnutek zakona ne vsebuje predloga za rešitev nekaterih specifičnih vprašanj kot na primer vprašanje prekomorcev. Ker je to dokaj akuten problem, bo vsekakor treba na podlagi zbranih argumentov zavzeti ustrezna politična stališča in najti ustrezne rešitve verjetno v posebnem zakonu.

Osnutek zakona govori tudi o beneficiranju zavarovalne dobe. Ta določila pomenijo uresničitev stališč, ki jih je pred letom in pol sprejela slovenska skupščina. Glavni cilj v izpopolnjenem pokojninsko-invalidskem zavarovanju je, da se odpravi dvojno beneficiranje. To je doslej obstajalo v tem, da se je za delavce na „beneficiranih“ delovnih mestih hkrati zniževala starostna meja za starostno pokojnino in zviševala invalidska pokojnina za predčasno invalidiziranega delavca.

Določila o usklajevanju pokojnin imajo za cilj, da se zagotovi ohranjanje realne vrednosti pokojnin ter tudi rast standarda upokojujencev skladno s porastom standarda aktivnih zavarovancev. Podrobne rešitve tega vprašanja so prepuščene družbenemu dogovarjanju, ki naj bo – zakonom skupaj – trdna osnova za zagotovitev nekega realnega razmerja med poprečno pokojnino in poprečnim osebnim dohodkom.

Financiranje pokojninskega in invalidskega zavarovanja je predvideno ne samo iz prispevkov iz osebnega dohodka, marveč tudi iz prispevkov od minulega dela. Kot osnova za ta prispevek je predviden celoten družbeni kapital, s katerim gospodarji gospodarska organizacija, iz njega pa bi pokrivali stroške usklajevanja pokojnin.

Osnutek zakona je torej v javni razpravi in žeteli je le, da bi bilo iz raznih čimveč konkretnih mnenj in stališč. Seveda je treba pri vsem upoštevati naše skupne realne možnosti in v večji meri kot doslej zagotavljati delavcu socialno varnost.

S. KOBE

Izlet KS „Milan Cernik“ – člani ZZZB. Čas: na dan borca, 4. julija 1972; kraj Savinjska in Logarska dolina. Na sliki: udeleženci izleta v Solčavi pred spomenikom padlim borcem. – Foto: Gusti Pečnik

Tudi starejši smo radi veseli!

V torek, 12. septembra je odbor Rdečega križa „Milan Cernik“ z agilno predstavnico Olgo Kraigerjevo in poštvalnimi sodelavkami in sodelavci pripravil svojim starejšim članom že tradicionalni letni populadanski izlet, tokrat v Goričane. Dva polna avtobusa povabljenec (skupaj 96) je v goričanskem dvorcu z velikim zanimanjem sledilo pojasnjevanju kustosa dr. Strukljeve, ko nam je v muzeju razlagala izdelavo oblek, okrasja in slik prebivalstva Indonezije. Vse to je v teku svojega službovanja v Indoneziji zbral naš veleposlanik dr. Baebler. V naslednjih dvoranah smo videli mnogo predmetov (oblek, pohištva, kipov in drugega) iz Kitajske – nekdanja last pok. gospe Skuškov. Videli smo tudi sobo, v kateri je razstavljena dokumentacija partijske konference leta 1934 z udeležbo tovariša Tita. Temu ogledu je sledil barvni film z otoka Bali, ki nam je prikazal razne običaje prebivalstva.

Sledilo je okrepčilo v dvorani „Donit“ v Medvodah, kjer nam je izrekla dobrodošlico tov. Arharjeva, zastopnica medvoškega Rdečega križa, pionirji osemletke v Preski pa so nas okrasili s cvetjem. V kulturnem programu smo poslušali dekla-

macije, solo pevske nastope ter zborni petje, spremljano s harmoniko prof. Tometa s šole Preska. Vse točke programa so bile zelo lepo izvedene.

Posebno prikupen je bil nastop prof. Tometa, ki je znal navdušiti vse navzoče za petje partizanskih in ljudskih pesmi. Razgibal je dvorano v sproščeno petje, kar je vse skupaj zelo poživilo. Imeli smo priliko, da s pevovodjem od srca zapojemo. Zapel je tudi znani pevec tov. Petrovič.

Le prehitro je potekel čas. Mladina je odšla in tudi mi smo se morali vrniti v domače življenje. Vtis lepega dne, prijetnih pionirjev, prikupnega profesorja petja in prisrčnega snidenja članstva Rdečega križa pa je ostal globoko v srcu.

DRAGO VONČINA
višji šolski
inšpektor v pokoju

Upokojenec Drago Vončina nam je poslal zapis o izletu naših starejših občanov

Težave s šolskim varstvom

Komaj leto dni od tega, kar smo razpravljali o gradnji nove šole na Viču in koliko razprave je bilo okoli tega vprašanja, so se nastali novi problemi glede šolskega varstva.

Pri osnovni šoli Vič deluje oddelk šolskega varstva za učence osemletke. Varstvo je namenjeno predvsem učencem, da zaradi zaposlenosti staršev niso prepuščeni cesti in da jim nudi pomoč pri učenju.

Oddelk gostuje v domu „Partizana“, ker v šoli ni prostora. Ima samo dve učilnici za vse učence osemletke, ki so vključeni v varstvo. V letošnjem šolskem letu je nastal problem, kako bo z učenci od 3. razreda dalje, ko bo prišlo 80 novih učencev v varstvo.

Že prvi dan so učiteljice obvestile učence, da ne bo mogoče organizirati varstva od 3. razreda dalje, ker je prostora le za 1. in 2. razred.

Infomiral sem se pri tajništvu Osnovne šole Vič glede tega vprašanja. Povedali so mi, da je letošnje leto kritično glede varstva. Povsod je uprava šole že iskala prostore, a doslej še ni uspela. Možnosti so, da bi dobili prostore v domu „Malči

Belič“ ali v Gasilskem domu na Viču.

Do nadaljnjega sprejemajo v šolsko varstvo učence 1. in 2. razreda, iz 3. in 4. razreda pa samo najnujnejše primere. Od 5. razreda dalje je pa ukinjeno varstvo. Sporočili so mi tudi, da bo imela ena tovarišica v varstvu kar 35 učencev. To je številko, ki presega vse normative. Pri taki kapaciteti ne moremo zaenkrat računati na kakršnokoli pomoč pri učenju.

Zaposleni starši bi želeli, da bi se čimprej uredilo vprašanje varstva. Referendum je uspel v upanju, da se bo naposled tudi ta zadeva uredila. Delovni ljudje plačujemo že od 1. januarja t. l. prispevek od svojih mesečnih dohodkov za ureditev teh perečih problemov in kot se je pokazalo, se ni premaknilo z mrtve točke.

Uprava šole si zelo prizadeva, da bi se to vprašanje uredilo, toda tudi družbeno politične organizacije bodo morale bolj aktivno sodelovati pri vprašanju tega kočljivega vprašanja, ki se ponavlja iz leta v leto.

DUŠAN KOMAR,
Ljubljana,
Rožna dolina c. 4 št. 43

Analiza socialno zdravstvene komisije pri Krajevni skupnosti Krimrudnik in članica občinskega odbora RK Ljubljana Vič-Rudnik pri sosedsko pomoč.

Analizirani stanje v zvezi s tem vprašanjem v občini Ljubljana Vič-Rudnik. Sestanka so se udeležili tajniki sveta za zdravstvo pri ObS Vič-Rudnik, direktor Doma na Bokalcu, direktor Zavoda za socialno delo občine Ljubljana Vič-Rudnik, vodnik patrondne službe ZD, predstavnik MO RK Ljubljana, predstavnik občinskega odbora RK Ljubljana Vič-Rudnik, ter predstavnik Republiškega odbora RKS. Strokovna zasedba je bila na visoki ravni, kar je pokazala živahna razprava in številni sprejeti sklepi.

Pokušajte v nekaj stvkih prisotnosti temu sestanku in premislite, lahko tudi vi po kakršnih koli znanostih pomagati pri rešitvi in izvedbi tega problema. Za vse informacije ali napotke se vam že v namenu vseh, ki potrebujejo pomoč, zahvaljujemo.

Sekretar RO RKS tov. Klanšek je pripravil prisotne in nakazal, v kateri smeri naj se sestanek odvija. Povelj je, da podajo svoja mnenja in želje vsi prisotni, tako da bo ob koncu sestanka vsem jasno, kakšna situacija na tem področju v naši občini.

Razpravi se je prvi prijavil tov. Vrhunc, direktor Zavoda za socialno delo občine Ljubljana Vič-Rudnik. Povedal je, da je njihova funkcija že v preteklem letu naredila velik korak pri rešitvi problema bolnih in starih staršev, ki potrebujejo pomoč. Občinska skupščina je v celoti podprla in ta namen dobila določena sredstva. Po tem se je tudi naj bi se tako imenovana stariška služba vodila pri DOMU

tudi določena sredstva. Občina je plačnik pri vseh tistih, ki so socialno prizadeti, pri nekaterih prispeva svoj delež, finančno dobro stoječi stari ljudje, potrebni nege, pa sami v celoti plačajo vse usluge, ki se jim nudijo. Občina plačuje izvršene usluge in zato ne daje kakršnekoli dotacije. Tov. Kumšetova je dejala, da so na občinski skupščini zelo zadovoljni s tem, kar je, čeprav so to šele zametki. Apelirala je na vse prisotne, da po svojih močeh pomagajo pri razvijanju in utrjevanju te službe.

Ob koncu je sekretar RO RKS pozval občinski odbor RK Ljubljana Vič-Rudnik, naj pomaga pri izbiranju kadra za to službo. Občinski odbor je to nalogo sprejel in že sedaj poziva vsa dekleta in žene, ki čutijo veselje do tega dela, naj se zgledajo pri glavni sestri Doma na Bokalcu ali pa osebno pri tov. direktorju. Stariška služba traja vsak dan 6 ur dnevno, vendar je tudi možnost zaposlitve s skrajšanim delovnim časom ali pa samo nekatere dni v tednu.

Vsi udeleženci s tega sestanka pozivamo slehernega občana naše občine, da se po svojih močeh vključi v pomoč ostarelih, bolnih in osamelih. Prosimo, da vse pereče probleme, ki jih opazite v svoji bližini, javite patrondni službi ali občinskemu odboru RK Ljubljana Vič-Rudnik.

Edino's pomočjo vseh občanov bomo dosegli to, da naši starčki ne bodo zapuščeni in bolehnih, ampak vedri in polne volje v življenje, ki je še pred njimi.

B. J.

GLASBENA ŠOLA NA ZAČETKU NOVEGA DELOVNEGA LETA

VPIS JE RAZVESELJIV

Letošnji vpis učencev v glasbeno šolo Vič-Rudnik je razveseljav. Največ novih učencev se je prijavilo za klavir (35), kitaro (25) in harmoniko (20). Iz tega podatka je razvidno, da se učenci največ odločajo za klavir kot univerzalni instrument, ker daje širok vpogled v zakladnico glasbene literature. Veliko priljubljenost je dosegla kitarra s svojim klasičnim načinom poučevanja. Učenec je toliko, da jih mora šola celo odklanjati (enako za klavir). Vpis za harmoniko se je nekoliko umiril ob spoznanju, da se tudi harmonika ne da kar tako hitro naučiti in da je za glasbeno šolo površno, gostilniško igranje veliko premalo.

Vpis za solo petje je običajen. Pihala in trobila so slabše zasedena in še pričakujemo vpis. Nikakor pa ne pridemo na zeleno vejo z godali (violina, violončelo), ki iz povsem nerazumljivih vzrokov ne dobijo dovolj mladih ljubiteljev. Lepota tona, ogromna in čudovita literatura, povečini delo samih najboljših skladateljev so jamstvo, da mladi prodoro na teh glasbilih v najfinejšo ostenke glasbenih skrivnosti. Močnoda zmotna je precej razširjena sodba, da sta violina ali violončelo težja instrumenta kot so drugi, da zahtevata več vaje in več sposobnosti. Učenje vsakega instrumenta je

naporno in težavno delo, če zanj ni dovolj interesa in ljubezni. Edino, kar je pri godalih: ta glasila zahtevajo izvrsten posluš, ker je treba ton na njih šele „ustvarjati“. Toda začuda – najbolj muzikalni otroci se otepajo godal, ki bi jim nudila s študijem toliko lepih ur in doživljanja. Škoda, da propaganda glasbene plaže pri nas neovirano onemogoča obujanje vrednih glasbenih stvaritev, predvsem pa, da ponižuje našo izredno inteligentno in talentirano mladino na raven banalnosti in pneumljanja! Tako kot matična šola, uspešno delujeta tudi podružnični šoli v Dobrovi pri Ljubljani in v Velikih Laščah, kjer je prav tako zadovoljiv vpis učencev.

SELITEV BO ŠE LETOS

Skupščina občine Vič-Rudnik je kupila za potrebe šole vilo na Emonski cesti št. 20. Prav v tem času jo šola preureja – za funkcionalno izrabo prostora. Predvidoma bo v novi stavbi 13 manjših in večjih učilnic ter mala dvorana, ki bo s premično steno služila tudi za učilnico. Zidarska in obrtniška dela bodo zaključena 1. decembra, verjetno pa celo prej. Nova zgradba bo imela centralno ogrevanje in kolikor toliko zvočno izolirane učilnice. Šola nujno potrebuje nekaj novih klavirjev, saj so ostali skoraj vsi že iz časov

Avstro-Ogrske. Tudi nekaj nove opreme bo treba nabaviti. Kljub ugodni prostorski rešitvi pa bo morala občina vendarle misliti še na večjo dvorano, ki bo grajena po modernih akustičnih zakonom.

USTANAVLJAMO GODBO NA PIHALA

Glasbena šola Vič-Rudnik daje iniciativno za ustanovitev godbe na pihala, sestavljene iz svojih sedanjih in bivših učencev in tistih glasbenikov občine Vič-Rudnik, ki so kdajkoli igrali na kakšno pihalo ali trobilu. Zato vabimo vse glasbenike iz občinskega območja, da se prijavijo na Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij občine Vič-Rudnik. V prijavi je treba napisati naslednje podatke: ime in priimek, rojstne podatke, stanovanje, kateri instrument kandidat obvlada, ali poseduje lastni instrument, koliko glasbene izobrazbe ima in koliko prakse. Vsa nadaljnja navodila bo dobil kandidat pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij ali pri direktorju glasbene šole.

MLADI IN STAREJŠI GLASBENIKI, POMAGAJTE PRI USTANOVITVI OBČINSKE GODBE NA PIHALA!

Prof. CVETKO BUDKOVIČ

Velike Lašče — središče likovne dejavnosti in kulturnega turizma?

Trubarjev, Levstikov in Stritarjev izvor iz neposredne okolice Velikih Lašč dajejo temu območju v naši občini še poseben pomen, ki je marsikje zelo naglašen, vse premalo pa izražen na kraju samem. V zadnjem času (posebno od proslave 500-letnice Velikih Lašč dalje) pa je oživel (upajo, da ne že tudi zamrl) marsikateri stari ali novi predlog za kulturno poživitev, zlasti za razvitje kulturnega turizma in razvija Lašče v center likovne in literarno-likovne dejavnosti v naši občini.

Vendar pa so proti takim predlogom tudi nekatera nasprotovanja, oparta zlasti na dosedanje kulturno mrtvilo in na razmere, ki izboljšanje takšnega stanja sproti onemogočajo. Tako je tudi zadnja večja kulturna prireditev — velikaški jubilej — doživela več kritike in kritikarstva, kar je povzročilo umik nekaterih za delo pripravljenih domačinov v njihovo privatnost. Še prej smo bili priča neslavnega konca laškega kina, kateremu niti izboljšave v dvorani niti izpopolnitev aparature niso pomagali. Milijoni za ureditev kulturne dvorane pa tudi niso pripomogli k

oživitvi lastne aktivnosti in vedno bolj se zdi upravičeno sklicevanje na to dejstvo pri tistih, ki so prejeli manj podpore, pokazali pa več.

Vendar ni namen tega članka, da bi zapisal, češ, kaj bi tisto, saj ni kaj pomagati, Lašče so pač Lašče, vsi jih poznamo. Pomisliti je treba le na novo šolo, ki vzgaja nov rod Laščanov in na nekatere pobude, ki izhajajo prav odtod. Pri tem imamo v mislih predvsem nekakšno literarno-likovno galerijo (v Naši komuni pregodaj najavljeno kot kiparsko kolonijo), ex tempore (ki je prvič dobro uspel in bi ga kazalo razviti kot tra-

dicionalno obliko kulturne dejavnosti v tem kraju), razstave v šolski avli in širše prizadevanje za organiziran kulturni turizem.

Kar samo po sebi se ponuja, da bi Trubarjevemu kipu v Laščah dodali še Levstikovega, Stritarjevega in morda tudi Jurčičevega (Jurčič je skoraj dobesedno uresničil Levstikov literarni program) ter plastično upodobljene junake in prizore iz del teh literatov. Domače gozdno podjetje je bilo že pripravljeno preskrbeti les in tudi sicer pomagati. In če že ne bi mogli organizirati kolonije, potem bi ne bilo nemogoče, da bi Lašče ne pridobile vsaj ene take plastike letno. Morda za začetek Martina Krpana z njegovo znanišeno kobilico.

Ex tempore, slikarski, tekmovalne šolske mladine na teme iz del laških rojakov ali po motivih iz njihovih domačih krajev, je bilo že enkrat uspešno izvedeno, tako uspešno, da se je pokazalo, da je vredno poskrbeti za tradicionalnost tovrstne dejavnosti. Tudi mestni odbor ZKPO se zanima za to prireditev in jo namerava finančno podpreti, da bi se razširila vsaj na območje petih ljubljanskih občin.

V naši občini imamo vsaj dva

kraja, ki imata že nekaj tradicije v prirejanju likovnih razstav: poleg Lašč še Horjul. Ali bi ne bilo smotno skupaj načrtovati in si izmenjavati razstave?

Kulturni pomen Velikih Lašč z okolice v kulturnem turizmu prerašča krajevni in občinski pomen, vendar najbrž ne kaže čakati pomoči od zunaj. Zato bi bilo prav, ko bi se zanesli najprej kar sami nase in bi začeli bolj sistematično skrbeti za njegovo poživitev, začnši pri gostiščih in prenočiščih ter njihovi ureditvi, prek poti urejenih s tablam in potokazi do krajevnih vodičev (šolarji?) in do vodnika v obliki knjige. Slednjega bi lahko izdala Naša komuna.

Naj bo naštevjanja dovolj, čeprav smo skušali združiti le nekatere že obstoječe oblike kulturnega življenja v Velikih Laščah ali pa takšne, ki so na dlani in jim je napoti le še nekakšen „če...“, ki pa ne bi smel biti vsedločujoč. Ob 500-letnici Velikih Lašč je bilo najavljenih še mnogo drugih načrtov, naj bi ne ostalo le pri prizadevanjih za spomeniško zaščito Trubarjevega mlina, Levstikovega kozolca in Stritarjeve kašče. To naj bi bili le prvi koraki na novi poti.

SaS

Trubarjev mlin na Raščici

Stritarjeva kašča v Podsmreki

Jutri bo prepozno

Dragi bralci!

Nadaljujemo z rubriko o vzgojnih vprašanjih ter vas vabimo k sodelovanju. Verjetno se spominjate člankov, ki so bili objavljeni v zadnjih številkah NASE KOMUNE, v katerih smo zlasti poudarjali odnose med mladimi in starejšimi, o pripravah mladih na zakon in podobno. Bralci so pokazali zanimanje, posebno mladi in so sodelovali pri oblikovanju stališč. V prihodnjih številkah NASE KOMUNE pa se bomo posvetili družini, njeni vzgoji, in odpirali probleme, ki slabo vplivajo na uspešnost vzgoje mladih v družini ali v družbi.

Namen naše rubrike je v tem, da spodbudimo starše in druge sovgojitelje k poglobljenemu razmišljanju o vzgoji in da vzpostavimo sodelovanje med bralci in uredništvom glasila. Radi bi, da nam posredujete vaše misli in predloge, izkušnje vaše družinske vzgoje in da postavljate vprašanja o teh problemih, na katera vam bomo s pomočjo strokovnjakov in staršev tudi odgovarjali. Torej naj velja naše vabilo vsem bralcem, predvsem pa staršem, od katerih pričakujemo največ sodelovanja.

DRUŽINA DANES

Družina je v vsaki družbi posebno pa še v socialistični, tista osnovna socialna skupnost, ki ima primarne vzgojne in socializacijske funkcije. Družina s svojim vzgojnim delom prispeva k vsestranskemu skladnemu oblikovanju otrokove osebnosti od rojstva do zrelosti. Družina je vzgojno nenadomestljiva, njene vloge ne moremo prenesti na druge institucije. V vzgojnih in izobraževalnih ustanovah pa le dopolnjujemo in pomagamo pri vzgoji otrok.

Družina je potrebna družbi in posamezniku. Družba uresničuje svoje vzgojne smotre najprej v družini in šele nato v drugih institucijah. Toplo družinsko čustveno vzdušje nudi občutek varnosti in zadovoljstva ne le otrokom, temveč tudi staršem. Urejena družina je prvi pogoj za otrokovo uspešnost v šoli. Kadar ugotavljamo pri mladih vzgojne pomanjkljivosti, najprej pomislimo na družino, na učinkovitost družinske vzgoje in na vso njeno notranje življenje. Če ne bo otrok že v družini deležen ljubezni in pozornosti, se bo tudi v šoli in kasneje v družbi težko prilagajal sovrstnikom, sodelavcem ali pa bo ostal vse življenje osamljen. Delamo in vzgajamo v pogojih navzkrižnega ognja idej in nazorov, ki so še ostanek preteklosti in že tudi odsev sodobnih tokov v svetu. Ker se zavedamo, da vzgoja ni lahka, se moramo starši in vzgojitelji nenehno izobraževati, medsebojno sodelovati in o sodelovanju otrok in mladih razreševati vzgojna vprašanja. Družina, ki živi v socialnem vakuumu, izolirano od socialnega okolja, bo le težko izvajala svoje socializacijske in vzgojne naloge.

Otroci si v procesu identifikacije s svojimi starši prisvajajo moralne norme in vrednote, ki jih doživljajo v družini in prav te norme pomenijo temelj vsemu nadaljnjemu oblikovanju in so zato neprecenljive vrednosti. Če otrok v družini nima zgledov in možnosti za sprejemanje, bo prisvajal zgled drugih. Zato moramo dati otroku v družini čas, prostor, toplino in zgled, da se bo kot izoblikovan član družinske skupnosti lahko polnovredno vključil v druge socialne skupine v družbeni skupnosti.

Ce človek ni imel urejene družine, je lahko vse življenje nezadovoljen, lahko pa tudi nesrečen.

Naj posredujem pripovedovanje 19-letne Marjete, ki takole opisuje svojo družino:

„Do 7. leta starosti sem živila pri starših v lepo urejenem domu. Spominjam se lepih dni naših skupnih izletov, praznovanj in vsakodnevnega prijetnega kramljanja s staršema. Bratec, ki se je rodil pozneje, nam je še bolj napolnil dom in povečal našo skupno družinsko srečo. Verjela sem, da nam bo vedno tako lepo. Toda to naše življenje se je nekega dne pretrgalo. Oče je pogostokrat odhajal z doma in nekega dne nas je zadnjikrat obiskal in povedal, da nas več ne mara. Mama je mnogo prekokala, toda z bratom njenih solza nisva razumela. Starša sta se razšla. Ostali smo sami trije in mama je hudo zbolela. Po nekaj letih našega nesrečnega življenja je umrla in z bratom sva odšla k stari mami na Dolenjsko. Mene so kasneje premestili k teti v Maribor. Zelo sem žalovala za bratcem, ki mi je še edini ostal. Oče je na naju pozabil, verjetno pa je pošiljal nekaj časa denar za naju, kasneje pa se izgubil v Avstraliji. Zelo, zelo veliko sem premišljevala o naši družini, iskala nekoga, ki bi me imel rad kot nama, hrepnela po srečanju z bratom. Včasih mi je bilo tako težko, da se tudi učiti nisem mogla. Najraje sem bila sama, motili so me sovrstniki, ki so se bahali z darili staršev, skratka, moje otroštvo in mladost sta bila siromašna. Tudi danes, ko sem odrasla, me spremlja misel na nedoživeto družinsko srečo. Imam fanta, ki želi, da se poročiva. Toda mene je strah. Bojim se, da ne bi bila tudi moja usoda podobna usodi moje matere. Ne verjamem ljudem, in premalo imam poguma za premagovanje življenjskih težav. Vse to pa je zato, ker sem bila prikrajšana za toplo družinsko življenje in ogo-ljufana za očetovo ljubezen in skrb.“

Ob tej izpovedi lahko potrdimo, da je družina tista osnovna življenjska skupnost, ki ne nudi otroku le materialnega zatočišča, vzgoje in varstva, ampak ga usposablja za življenje, daje vzgled in oporo za premagovanje težav v družbi in v njegovi lastni bodoči družinski skupnosti.

ANGELCA ŽIBERNA

Prepričani smo, da ste se ob branju Marjetine zgodbe zamislili in ste morda tudi razumeli njeno zaskrbljenost. Verjetno ste pomislili na to, kako bi v njeni situaciji ravnali vi. Ali pa imate tudi sami podobna izkustva. Napišite nam vaša mnenja oziroma nasvet za Marjeto! Hvaležni vam bomo, pa ne samo mi!

UREDNIŠTVO

Levstikov kozolec v Retjah

V TOBAČNI TOVARNI

Rdeče knjižice devetim mladim delavcem

Organizacija Zveze komunistov v Tobačni tovarni je v začetku septembra po več letih imela posebno slovesno sejo. V svoje vrste je sprejela devet mladih fantov in deklet, ki so ji s tem, da so stopili v njene vrste, izkazali največje zaupanje. Primer teh devetih mladih delavcev komunistov pa ni pomemben le s stališča organizacije ZK v Tobačni tovarni — organizacija je s tem uresničila enega svojih glavnih sklepov — temveč je vreden pozornosti vseh organizacij ZK v naši občini. Namreč, posamezne organizacije se vse prevečkrat zadovoljujejo s splošno oceno, mlade družbenopolitično delo ne zanima, zato jih je težko pridobiti za to aktivnost, posebno še v organizaciji ZK. Tudi komunisti v Tobačni tovarni so v to verovali, ne da bi se prepričali, povprašali mlade proizvajalce same, če je to resnica, več let. Ko so pa to storili, v ta namen so ustanovili posebno kadrovsko komisijo, se je izkazalo, da mladi cenijo delo njihove organizacije, da so že sami razmišljali, s čim bi si lahko zaslužili vstop v organizacijo ZK. Prav gotovo se ti mladi delavci ne razlikujejo kaj posebno od svojih vrstnikov v drugih delovnih kolektivih v občini, v Ljubljani. Kako dolgo bomo potemtakem še morali čakati, da tudi v drugih sredinah najdejo komunisti pot do mladih sre?

Kviz ob 30-letnici pionirske organizacije

V počastitev jubileja pionirske organizacije bosta mladinska TV redakcija Ljubljana in zveza prijateljev mladine pripravili s sodelovanjem Muzeja ljudske revolucije Slovenije in Zavoda za šolstvo SRS v novembru in decembru 1972 pet televizijskih oddaj.

Namen teh oddaj, ki so zasnovane na principu tekmovalnosti (neke vrste KVIZ), je predstaviti najširšemu krogu gledalcev vlogo in dejavnost pionirske organizacije in delo pionirjev danes, predvsem pa bogato dejavnost v okviru programa Jugoslovanskih pionirskih iger, redni program dela PO, humane in nabrajalne akcije ter pionirsko strukturo in samoupravo. Pionirji bodo na teh oddajah prikazali tudi zgodovino pionirske organizacije. Nekatera vprašanja bodo zahtevala poznanje zgodovine NOB in mladinske literature s tematiko NOB in literature tistih pisateljev, ki so pisali in delovali med vojno. Taka vsebina oddaj bo zahtevala od pionirjev predvsem umsko angažiranost, seveda pa bodo za popestritev vključene tudi vesele igre, glasba in najrazličnejša vprašanja za gledalce.

V naši občini proučujejo naši pionirji že skoraj vse leto delo svojih odredov od ustanovitve do danes. Trije pionirski odredi: Vrhovci, Oskar Kovačič in Ig pa se že skrbno pripravljajo na občinsko KVIZ oddajo, ki bo 19. oktobra ob 17. uri v šoli Vrhovci. Pionirji-tekmovalci in občinska zveza prijateljev mladine vabijo na to KVIZ oddajo starše in vse druge občane, predstavnike Ob Sk, družbeno-političnih in drugih organizacij, ki jih zanima delo naših otrok in mladine.

Prvaki občinske KVIZ oddaje se bodo pomerili še na republiškem tekmovalstvu in morda celo na televiziji.

S. P.

Mladina na Turjaku je razvila svoj prapor

PRVI MLADINSKI PRAPOR V NAŠI OBČINI

Uspešnost mladih na Turjaku

Sredi poletne vročine, ko večina ljudi išče hladen kotiček v senci ali pa se hladi kje v bazenu ali na morju, so mladinci na Turjaku imeli še eno prireditev, ki priča o resnosti in vztrajnosti njihovega dela. Razvitje prapora je bilo v nedeljo, 29. julija pred spominsko ploščo internirancev, preminulih v drugi svetovni vojni. Kljub deževnemu vremenu se je razvija udeležilo več kot 20 mladincev in drugih vaščanov, kar je veliko, če računamo, da šteje ta vasica z znamenitim turjaškim gradom komaj okrog petdeset hiš. Prvi mladinski prapor v naši občini in eden redkih v Sloveniji je razvil Edvard Podlogar, turjaški rojak in vodič v Turjaškem gradu, sicer pa zdaj Ljubljčan. Razvitje mladinskega prapora so spremljali govor, recitacije, zatem pa je bila še veselica.

Za prapor, ki bo odslej predstavljala mladinski aktiv Turjak na raznih srečanjih in prireditvah, so turjaški mladinci odšli kar 320 tisočakov. Večino so krili sami, prispevali pa so še vaščani Turjaka in okolice, krajevna skupnost Turjak, Zveza borcev Turjak, podjetje SAP in KUD Rob.

Sredstva, za katera pravijo mladinci iz Turjaka, da jim jih nikoli ne zmanjka, so dobili z lastnim delom saj večkrat pripravljajo veselice, druge prireditve, da dobijo denar. Tudi zdaj, ko bo turjaški okoliščini znoval 29. obletnico napada na turjaški grad, mladinci pomagajo pripravljanju sporeda in veselo organizatorjem. To pa še ni vse, so vedno polni idej in gojijo zaupanje v uspeh pri delu. Če v rejamu mladinski aktiv Turjak s njem v drugih aktivih po krajevni skupnostih naše občine, se trudimo, od kod prav nimamo takšno gnanost in uspeh pri delu. Turjaški aktiv Rado Lenič, ki nam je pripravljal tudi o razviju prapora, je rekel, da njim najbrž uspeva, ker se ne ustrašijo nobenih zapletov, nobenega dela, in imajo trdno vero v uspeh. Temu se je treba najbolj hvaliti tudi za dobre odnose, imajo s krajevno skupnostjo, limo jim, da bi njihov prapor pri preponovno zastopal turjaški aktiv drugim aktivom v naši občini pa bi pogumno sledili njihovu vzorcu.

CIRIL MRVČ

Na olimpiadi tudi naši

Kajakaši in kanuisti na divjih vodah so bili med prvimi jugoslovanskimi športniki, ki so nas razveselili s svojimi uvrstitvami na XX. olimpijskih igrah moderne dobe v Muenchnu. Spasovski je bil deveti kajaki, Hočevnar 14. med enosedežnimi kanuji in potem sta Andrejašič in Guzelj v kanuju dvosedu zasedla z vsekakor odličnim šestim mestom.

Prvi tekmovalni dan kajakašev in kanuistov na divjih vodah na olimpijski stezi v Augsburgu je stolpce novinarstva v Jugoslaviji preplavilo poročilo o 21-letnega črnolasega fanta iz Maribora Mile Spasovskega, ki je v konkurenciji kajakov poskrbel za presenečenje. Z odlično vožnjo je osvojil 9. mesto med 37 čolni izbrane svetovne elite, saj lahko vsako državo po trije čolni v vsaki kategoriji. Toda rezultat Spasovskega ni bil tako naključen. Kljub temu ni tako naključen, kot mladinec je ošval odlična vožnja na velikih mednarodnih tekmah in bil tudi večkrat državni prvak.

Pozneje se je vrnil celo med prvo trojico v svetovni eliti. Olimpijsko normo je potrdil letos na velikem mednarodnem tekmovanju v Meranu, kjer je bil odlični prvi. Strokovnjaki mu njegov vrh šele obetajo, ko pravijo, da bo njegova vrednost v naslednjih tekmovalnih sezonah še naraščala. Spasovski Mile

nuji z odlično vožnjo v drugem teku slaloma osvojila visoko šesto mesto v konkurenciji zbranih tekmovalcev. Njun drugi slalom ima toliko večjo vrednost, ker sta se v prvem prevrnili tik pred ciljem 1060 metrov dolge steze z 30 vratci. Ko sta se drugi podajala v betonski amfiteater, sta bila brez plasmaja. To je bil vsekakor velik psihični pritisk. Vsi Jugoslovani so hoteli, da jima čestitajo in se veselijo njunega uspeha. Posebno veseli so bili člani kajak kluba Ljubljana, katerega člana sta tudi Andrejašič in Guzelj. 29-letni učitelj telesne vzgoje Andrejašič Janez je star in prekaljen bорец z kajakaških stez. Velikokrat je že menjal svoje partnerje; z 22-letnim geodetskim tehnikom Petrom Guzeljem pa vesla že četrto leto. Kljub temu, da je med njima tako velika starostna razlika, se odlično ujemata in sta že nekaj let naš najboljši par. V preteklem letu sta jima bila najresnejša tekmeča mlada kanuista Mally Aleš in Svetek Jošt, ki pa sta letos popolnoma odpovedala, saj se nista niti približala olimpijski normi. Normo pa sta izpolnila Tuma Dušan in Žitnik Franc, ko sta v Motti v Švici, kjer bo drugo leto svetovno prvenstvo ob prisotnosti vseh najboljših, zasedla odlično osmo mesto. Na olimpijskem slalomu jima ponovitev uspeha ni uspela. V prvem teku slaloma sta si z grobo napako preprečila možnost za dobro uvrstitev. Na tej umetni kajakaški slalom progi ni moglo ponovljati vrat, se vračati ali improvizirati. Treba je peljati točno in zanesljivo. Bila sta zadnja med 19 čolni, ki so se uvrstili. V drugem teku, ko bi morala izboljšati slabo uvrstitev, ju je doletela usoda Andrejašiča in Guzelja iz prvega teka. Prevrnila sta se na koncu prve tretjine slaloma ter odstopila.

Ker je našo olimpijsko odpravo sestavljalo največ članov Kajak kanu kluba Ljubljana in ker je v pripravah olimpijskih kandidatov sodeloval tudi trener kluba Mirko Dvoršak, sem ga poiskal in povprašal, kaj meni o uspehu svojih varovancev. Takoj je pohvalil najboljše in opravičil tiste, ki niso uspeli. Ko je govoril o uspehu Andrejašiča in Guzelja in o njuni možnosti za olimpijsko kolajno, sem bil takoj priča majhnemu strokovnemu „prepričanju“ med Mirom in Prelovškom, ki je bil tudi prisoten. No, vse se je srečno končalo. Ugotovila sta, da je možnost za kolajno bila; seveda, z obilo sreče, ki pa je ni bilo!

JOŽE GERKMAN

ŠPORTNE VESTI

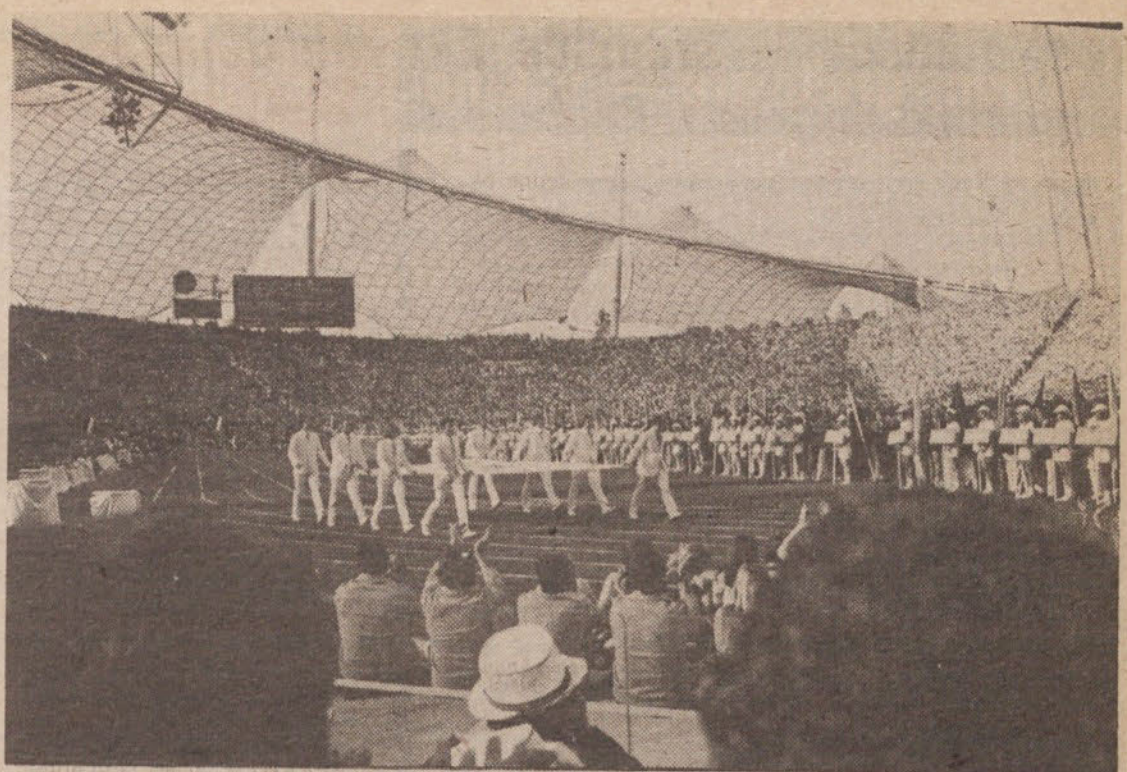
NATANKO DESET LET je bil v posesti občinske strelske ekipe Vič, sicer tudi dvakratne dobitnice pokala predsednika Tita, članski državni rekord v streljanju z malokalibrsko puško serijske izdelave v trojnem položaju 3x20 krogov. Sele na julijemskem državnem prvenstvu v Zagrebu je s svojim starim klubskim tovarišem Kolesje letos večkrat krepko „zagodel“. Na ekipnem državnem prvenstvu prejšnje nedelje na Reki je zmagal v disciplinah 200 in 400 metrov kralj, plaval pa je tudi v zmagoviti štafeti 4x200 metrov kralj beograjskega Partizana, ki je prepričljivo porazil Mladost iz Zagreba in Ljubljano. V vseh treh disciplinah je dokazal, da sodi še vedno med naše najboljše plavalce prostega sloga in da je Ljubljana z njim izredno veliko izgubila.

TEHNIČNO VODSTVO MERCATORJA je s prihodom 20-letnega Mitje Kobeta, dosedanjega člana Bele krajine iz Črnomlja bržkone rešilo problem rezervnih vratarjev ligaške enajsterice. Zdaj ima trener Andjelko Ziković na voljo poleg standardnega vratarja Ahlina še Bregarja in Kobeta, ki bosta poslej lahko z uspehom zamenjala po potrebi svojega kolega v težkih drugoligaških preizkušnjah.

PRED ODHODOM NA OLIMPIJSKE IGRE je član KK LBD Damjan Prelovšek osvojil na velikem mednarodnem tekmovanju s kajaki in kanuji na divjih vodah Lieserja v avstrijskem Spittalju v konkurenciji C-1 srebrno medaljo, medtem ko so pari Žitnik-Tuma, Mally-Svetek in Masle-Deserje zasedli osmo, deveto in deseto mesto.

JANA MARKOVIĆ, letos najuspešnejša mlada tekmovalka plavalnega kolektiva s Kolesje je na koncu sezone dosegla na nedavnem moštvenem državnem prvenstvu na Reki enega svojih največjih uspehov. Med najboljšimi jugoslovanskimi plavalkami, ki so merile svoje moči na 800 metrov kralj, je s časom 10.56,5 dosegla nov državni rekord za mlajše pionirke. Bržčas dosežek, ki obeta dvanajstletni Jani prodor celo v vrste najhitrejših Jugoslovanek v „mokrem elementu“ v prihodnji sezoni!

PRIZNANJE OB 50-LETNICI PLAVALNE ZVEZE JUGOSLAVIJE za posebne dosežke in zasluge pri razvoju skakalnega športa v naši državi sta bila med številnimi nekdanjimi slovenskimi skakalci v vodo in predstavniki sedanjega generacije deležna tudi Janez Obšteter in Rudi Košorok. Obšteter se je po 17 letih aktivnega nastopanja letos tudi po-

Hrupno slavje tihega dela

Zvoki fanfar so oznanili, da se bo vsak hip pričela velika prireditev – XX. jubilejne olimpijske igre MÜNCHEN 1972.

Ze v jutranjih urah se je zbirala množica ljudi v olimpijskem mestu, vse je nestrno čakalo na začetek velikega doživljanja. Na umetnem hribu nad stadionom se je zbirala množica, da bi spremljala svečano otvoritev. Zaseden je bil vsak kotiček, iz katerega se je dalo vsaj slutiti, kaj se dogaja na velikem stadionu, ki je bil nabito poln ljudi. Okrog 80.000 ljudi je zavzeto in nestrno čakalo, da bo pozdravilo športnike vsega sveta, ki so korakali pod svojo zastavo na veliki atletski stadion. Dolga vrsta športnikov, funkcionarjev, navdušenih vzklipi množice, navdušeno ploskanje je polnilo ozračje nad stadionom. Marsikatera država se je prvič pojavila v svetovni javnosti, marsikatero ime smo prvič slišali.

Navdušena množica, številni fotoreporterji, kamere in televizija je spremljala slovesni trenutek, ko so prižgali olimpijski ogenj, ki bo goril vse dni bojev, zmag, porazov, upov, želja, veselja in razočaranja.

V zraku so zatrepetala krila golobov, ki so jih spustili kot simbol miru in svobode, z željo, da olimpijske igre ne poznajo meja in naj športnike vsega sveta ne ločijo jezik, barva kože in vojne, ki divjajo in uničujejo ljudi, olimpijska arena je prizorišče bojev, kjer naj bi bili vsi ljudje enaki in enako cenjeni.

Olimpijsko mesto je bilo vse dni pisana zbirka barv, narodov, noš in različnih jezikov, zbirali so se ti ljudje v skupinice, mladi so na različne načine protestirali, govorniki so s klici in govori privabljali množico, drugi so s pesmijo želeli izraziti svoje želje in razpoloženje – množica pa se je nenehno prelivala, kot velika pisana reka, se za hip ustavila in prislunila pesmi, govoru ali navdušenemu klicu – in nadaljevala svojo pot.

Začeli so se prvi boji za rekorde, za medalje, za ponos ne samo posameznikov, temveč tudi njegovega naroda, njegove države. Na stadionu so se zbirale skupine navijačev za posamezne države. Spodbujanje,

navdušenje, razočaranje in veselje so kot jesensko listje v vetru.

Vsi ti športniki so se pripravljali mesece, leta: treninzi, vztrajno delo, odpovedovanje, športna disciplina, ali bo vse to dovolj?

Radio, televizija, časopisi in milijoni ljudi po vsem svetu so spremljali dogodke na olimpiadi, nestrno so čakali na rezultate, na nove rekorde, na presenečenja v želji, da bi njihova zastava zaplapolala na najvišjem drgu.

Vse zmage in rekorde pa so plod trdega in organiziranega dela ne le športnikov in njegovih trenerjev, temveč teamskega dela vseh strokovnjakov, ki sodelujejo pri športu.

JOŽE MEŠL

ŠD »Mokerc« na novi poti

Z otvoritveno tekmo med Novim mestom in Kamnikom se je pričela tekmovalna sezona v ljubljanski conški rokometni ligi, v kateri že četrto leto uspešno nastopajo tudi rokometaši Mokerc. V pretekli sezoni nam žal ni uspel veliki podvig, uvrstitev v slovensko rokometno ligo, saj smo si prvo mesto zapravili s porazoma v zadnjih kolih. Z odhodom trenerja Nika Markovića in prenehanjem aktivnega igranja našega dolgoletnega kapetana Franca Jakša, je ekipa vstopila v novo tekmovalno sezono 1972/73 znatno oslabiljena.

Trenerke posle je prevzel Franc Jakša, ki je bil že na začetku svoje nove vloge postavljen pred težko nalogo – ustvariti homogeno ekipo iz tehnično sicer dobrih igralcev, vendar s pomanjkljivim občutkom za kolektivno igro, nepripravljenih na odgovornost in trud, ki ga bo treba vložiti pri prehodu iz zastarelega načina šablonskega igranja v popolnoma nov koncept igre. Sprememba koncepta igre, vključevanje psiholoških priprav, spreminjanje odnosa igralcev do rokometne igre, je dolg proces. Njegov končni cilj je: ustvariti ekipo, sposobno prebiti se v elitni slovenski razred in v njem tudi uspešno nastopiti. Novo začrtana pot, ki bo v temeljih spremenila način naše igre, pa seveda ni stvar samo ene sezone, temveč nekaj let. Da je res tako, dokazujejo tudi prvi nastopi Mokerc v LRL, kjer smo sicer lahko izredno zadovoljni z doseženimi rezultati, ki pa so resnici na ljubo, bolj odraz slabosti naših nasprotnikov, kot naše kvalitete. Ne moremo pa tega trditi za samo igro, katere kvaliteten dvig je šele na začetku.

Menim, da je pot, ki smo si jo pod vodstvom novega trenerja zastavili, pravilna. Na tej poti pa bi želeli

nekoliko več razumevanja od pristojnih na lgu. Gre namreč za to, da smo si v štirinajstih letih obstoja rokometa na lgu s težko muko priborili asfaltno igrišče, vendar je pri tem tudi ostalo. Tekmovalni pogoji pa ne zahtevajo le ekipe na igrišču, temveč tudi železno ograjo okoli njega in mrežo za golom. Mar naj zopet čakamo na pretno zapore igrišča, kot se nam je že zgodilo, da bo tudi to končno urejeno?

ŠD Mokerc posveča vso skrb vzgoji mladega rokometnega rodu na lgu, saj poleg prvega in drugega moštva prizadevno trenirajo tudi pionirji pod vodstvom Antona Puciharja in mladinke pod vodstvom Franca Zeleznika. Zato bi bil čas, da zaradi prenatrpanosti treningov in izboljšanja pogojev igranja začnemo razmišljati tudi o razsvetljavi na igrišču, ki bi veliko pripomogla, da bi bil lg priča uspehov naših rokometašev tudi v višjih razredih.

ŠD Mokerc je v prvih treh kolih v LRL dosegel naslednje rezultate:

I. kolo: ŠD Mokerc : SAVA Kranj 15:15, ŠD Mokerc : M. Jakša, Meglič, Zeleznik 1, Jakopin, Smole 5, Virant, Pucihar A. 5, Mavrič, Bolha J. 4, Bolha M., Pucihar L.

II. kolo: Duplej : ŠD Mokerc 18:21, ŠD Mokerc: Meglič, Pucihar L., Jakša M. 4, Zeleznik 2, Jakopin, Smole 3, Virant, Pucihar A. 4, Gabrijelič 2, Bolha 6, Grum.

III. kolo: ŠD Mokerc : RK Šešir Skofja Loka 21:18, ŠD Mokerc: Meglič, M. 1, Zeleznik, Jakopin, Smole 7, Virant, Pucihar A. 3, Gabrijelič 4, Bolha 6, Grum.

Odigrali smo tudi dve tekmici za Pokal mladosti. V prvi smo premagali Sentvid z 31:11, v drugi pa po težkem boju Skofljico z 19:14.

MIRO JAKŠA

Zaslužnim za telesno kulturo

ZVEZA ZA TELESNO KULTURO SLOVENIJE je ob 25-letnici telesne kulture v novi Jugoslaviji in 30-letnici OF namenila posebna priznanja vsem telesno-kulturnim delavcem, ki že vrsto let opravljajo različne funkcije na področju telesne kulture.

Svečana podelitev teh priznanj s skromno zakusko je bila 12. julija 1972 v društvu TVD Partizan Trnovo.

Priznanja je podelila občinska konferenca SZDL Vič in ObZTK Vič. Priznanja so dobili naslednji prizadevni telesno kulturni delavci:

Bernot Alenka, Bernot Natan, Bernot Dare, Brozovič Dušan, Cerkenik Danilo, Hvale Marija, Hvale Jože, Hočevnar Stefan, Hodačič Milan, Ilja Jože, Jakša Franc, Jarc Drago, Justin Bonut, Karo Franc, Kajfež Toni, Keršnik Darko, Kitič Marija, Kitič Dušan, Košorok Rudi, Laboda Drago, Lokar Miha, Micič Dušan, Osterc Adi, Petrovčič Avgust, Prelovšek Damjan, Pristavec Polde, Prešeren Lidija, Prešeren Mitja, Predalič Boris, Potočnik Miha, Pirkmajer Edi, Rugelj Janez, Ryska Marija, Stanič Mara, Stanič Ciril, Stanič Mirko, Svet Bogdan, Velkavrh Edi, Vrhovec Stane, Verovšek Dani, Vrečar Rado, Žitnik Leon, Žitnik Franc, Gerkman Jože ter Jadralski klub, Kajak kanu klub LBD, NK Mercator, ObZTK Lj. Vič-Rudnik in TVD Partizan Trnovo.

I. V.

Jugoslovanski veslači-kandidati za olimpijske igre

elite, saj lahko vsako državo po trije čolni v vsaki kategoriji. Toda rezultat Spasovskega ni bil tako naključen. Kljub temu ni tako naključen, kot mladinec je ošval odlična vožnja na velikih mednarodnih tekmah in bil tudi večkrat državni prvak.

le so prižgali olimpijski ogenj na tleh antične Grčije. bi mogel tedaj slutiti, kako krvav zločin oskrunil svetovni praznik miru?

Pridite, bomo skupaj...

TVD PARTIZAN TRNOVO je pričel z redno vadbo v ponedeljek, 18. septembra, in vabi tudi vas, da se vključite v naše vrste. Vsi se moramo zavedati, kako nujno je potrebna telesna vzgoja ne samo otrokom, temveč tudi odraslim. Današnji čas nas vse preveč obremenjuje z vsakodnevnimi dolžnostmi in kaj pogosto pozabljamo na rekreacijo in krepitev svojega telesa. Zato upamo, da boste v naše vrste vključili svojega otroka in ne samo to, morda boste vendar našli urico prostega časa in obiskovali naš oddelek rekreacije, ki je namenjen odraslim.

Redno splošno telesno vzgojo imajo:

- cicibani – do 7. leta starosti
- ob ponedeljkih in sredo od 16. do 17. ure
- Starši, v času, ko čakate na svojega cicibana, vam omogočamo rekreacijo.
- ženska deca – od 7. do 10. leta starosti
- ob ponedeljkih in četrtnih od 18. do 19. ure
- pionirke – od 10. do 15. leta starosti
- ob ponedeljkih in četrtnih od 19. do 20. ure
- moška deca – od 7. do 10. leta starosti
- ob torekah in petkih od 18. do 19. ure
- pionirji – od 10. do 15. leta starosti
- ob torekah in petkih od 19. do 20. ure
- mlajše članice in člani – rekreacija
- ob torekah in petkih od 20. do 21. ure
- starejše članice in člani – rekreacija
- ob sredo od 18.30 do 20. ure

V sklopu društva obstajajo tudi sekcije košark, balinanja in druge telovadbe. To ariško vas pozdravljamo in pričakujemo v svojih vrstah!

TVD PARTIZAN TRNOVO

Grem, greš, gre — v kino

ČEZ POLETJE KAJ ZAMUDILI? NIČ TAKEGA!

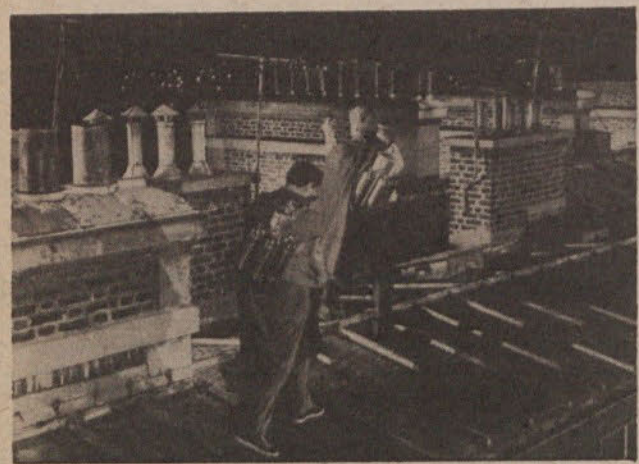
Morda film PEPE, STRAH IN TREPET PROFESORJEV, nemško zabavljivo iz priljubljene serije „Navihanci iz prve klopi“ (v juniju), nemara filmsko pustolovko ROBIN HOOD, OGNJENI LOKOSTRELEC, pa italijansko „špagetario“ CIAMANGO (julija) in serijo treh ruskih vojnih filmov pod skupnim naslovom OSVOBODITEV, in sicer „Ognjena mavrica“, „Preboj“ in „Smer glavnega udara“, pa nemara še mladostnega Burta Lancasterja v zabavnem filmu RDEČI GUSAR. Vse to avgusta. Septembra pa še premiero ameriškega vohunskega filma NEVARNA MISIJA in zgodovinske drame ZADNJA DOLINA. In je pred nami že

OKTOBER IN KAJ BO NOVEGA NA PLATNU...

Da je jesen rahločutna, pravijo. Da je brezupna v svoji ponovljivosti, pravijo. Da je tudi ta, letošnja jesen zgolj repriza minule, pravijo. Repriza rumenih listov, „ki padajo s platane“, repriza meglic, repriza sprevnih žalosti, pravijo. Da je vsaka vnovična jesen čisto navadna opereta, pravijo. Pa ni res. Slehera jesen je nova jesen. Ze zategadelj, ker prinaša nove filme na vašo platno. Recimo na platno viške kino dvorane. Doženimo, če je res!

OSTROSTRELEC Z AZURNE OBALE je naslov francoskega filma, ob katerem se velja ustaviti in ki ga boste videli najbrž že te dni. Po romanu „Deset plus eden“ ga je ustvaril režiser Philippe Labro, znano ime francoske kinematografije. Ja, film je thriller ali „nadkriminalka“. Nica, ta zelena oaza francoske bogatije, je prizorišče skrivnostnih umorov, „mojstrovini“ neznanega ostrorelca iz daljave. Detektiv Stephane Carrella je tisti, ki vozil odmota. In ta Carrella je — JEAN LOUIS TRINTIGNANT. Namenoma smo to napisali z velikimi črkami. Da si ga zapomnite! Povemo še, da je izvrstno glasbo napisal Ennio Morricone (danes evropski filmski skladatelj št. 1), da v filmu igra še znani pevec Sacha Distel in celo avtor romana in scenarija slavne „Love story“ Erich Segal. No, tega filma torej najbrž ne boste zamudili, tudi če sovražite kriminalko, filmsko ali drugače.

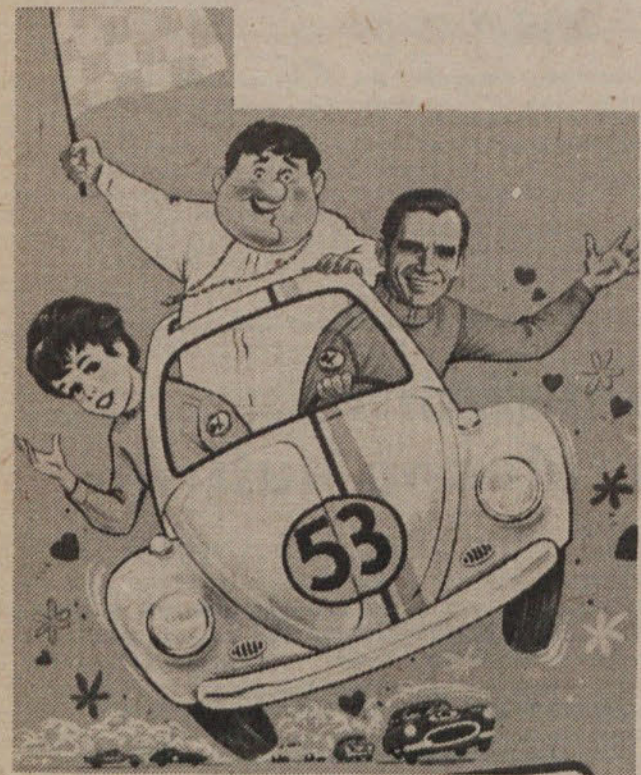
Tudi kriminalka, ampak brez duha, brez soli, pa zato polna nasilja, perverzности, krvi, izsiljevanja, prostitucije, pornografije in slabih ravbarjev in zandarjev je nemški film INSPEKTOR PER-RAK režiserja Alfreda Vohrerja.

Ceprav dolgočasen, pa vendarle bolj odprt, vesel, že kar poniljav je francoski film VELIKA ZMEDA V PARIZU. Komedija. Glavno vlogo igra pokojni Bourvil. Gre pa za to-le: učenci pri pouku spe, ker pozno v noč gledajo TV. In profesor postane upornik zoper TV! Kako, boste videli na platnu! Se spomnite s TV malega fantka Clint Howarda? Igral bo v ameriškem barvnem westernu (iz proizvodnje hiše Walta Disneya, leto 1970) DIVJA DEŽELA režiserja Roberta Tottena: v preplepi pokrajini Wyominga se leta 1880 naselijo Tannerjevi. Oče, mati in dva doraščajoča sinova se spopadejo z neukročeno naravo, da bi si ustvarili nov dom. Jim uspe? Mimogrede še nekaj naslovov, ki si jih velja zapomniti: NEVIDNI SOVRAŽNIK, psihološka shriljivka o zamotanem umoru, nadalje ARGOMAN, spet v filmu prevedena naivnost stripa in morda še angleški film o Napoleonu (iz obdobja njegove Sv. Helene) OREL V KLETKI.

POGLED ČEZ VIŠKI PLOT...

Ko to prebirate, teče PATTON, ki pomeni 7 Oskarjev lani in najbrž film leta zdajle, pri nas. Med pomembne dosežke pustolovskih vohunk iz serije leta Jamesa Bonda sodi zanesljivo film V SLUŽBI NJENEGA VELICANSTVA, ameriško delo Petra Hunta. Namesto Seana Conneryja je tu prav tako vzemirjivi George Lazenby, pa simpatična Diana Rigg, Telly Savalas in drugi. V Unionu najbrž ne boste zamudili slavnih DEMONOV mojstra filmske grozljivke Kenna Russella z Vanesso Redgrave v glavni vlogi. In potem... pride na vrsto

HERBIE — AH, TA ČUDOVITI AVTO!

Pravijo in zapisali so: največje presenečenje zadnjih dveh let! Film o Herbieju namreč. Če mislite, da je film o ljubeznivem Herbieju zgodba o prikupnem, vselem in dobrodušnem človeku, se krepko motite. Herbie je namreč avtomobil znamke Volkswagen ali po domače Hrošč. Je pa seveda avto posebne sorte... avto, ki je tako živ kot kozliček in bolj živ od njegovih lastnikov. Pravi nebodigatrea.

Zraven pa še POLNOČNI COWBOY (Dustin Hoffman), SLACENJE (Miloš Forman), SKUPNA POSTELJA IN MIZA in še kaj. Preveč ali premalo filmov?

M. L.

IZ ZAPISKOV JAMARKE-REKORDERKE VESNE DVORNIK

Poljubi na — 330 m

Začelo se je zelo „štosno“. Tisto popoldne sem bila v pastirski staji na planini Viševnik zelo dobre volje. Ko sta Fon in Samo delala načrte, kako pojedeta jutri v jamo, sem bila takoj zraven: „Jaz tudi! Z vama grem do bivaka, tako dolgo že nisem bila v jami...“

Seveda me nista resno vzela in navdušenje sta pripisovala le moji razigranosti. O, pa se me ne bosta znebila, fanta! Pričela sem znašati skupaj opremo: čelado, karbidovko, pajaka, škornje...

„No ja, Samo, pa jo zvleciva na 20 m,“ se je Fon izkazal zelo velikodušnega.

Naslednjega dne so me oblačili, mi zavezovali pasove in vrvi, zapenjati karbide, me polnili z navetimi napotki (tako da že nisem več vedela, ali naj takrat, ko bom padla, zakričim ali ne) in se včasih nasmešili: „Koliko metrov? 20, 50, 100?“

Prvi se je po lestvi spustil Samo, za njim jaz in zadnji Fon.

In občutki? Vzemirjenost, pričakovanje, sreča. Svetloba nad mano se je manjšala in po 25 metrih je bila le še kot žoga. Z vsakim korakom sem se bolj in bolj pogrezala v mehko bomo teme.

Tako se prične naše brezno. Pri gamsovi glavici, kakor so krstili jamo fantje pred dvema letoma, ker so pred njenim vhomom našli okostje gamsove glave. Letos se je JSPDŽ že tretjič podala v akcijo 1000. Lani so dosegli globino 475 m in so se zaradi pomanjkanja vrvi in lestvic po tednu dni bivanja v jami vrnili. Letos so sanjariji o 1000 metrih (zato tudi akcija 1000).

Pa da bi jaz ne šla v jamo s tako vabljivo globino? Če drugega ne, bom vsaj vzpodbudila fantje, ki že skoraj ves teden niso videli dekleta! „Samo, ali vprašava, če gre naprej?“ Fon se je z zaskrbljenim obrazom (to zna zelo dobro zaigrati) obrnil k Samu.

„30 metrov jo le še pustiva, čeprav se ji je pajac trese od strahu.“ Presneta fanta! Zafrkavala sta me celih 180 m — do Luciferjevega kluba, to je manjša dvorana, lanski bivak fantov. Našli smo še vrečko Vitala, konzervno škaflo in plinski gorilnik. V konzervno škaflo smo nalovili vodo, ki je curljala po steni in se zbirala v kotanjah. En, dva, tri in 180 m pod zemljo smo zavreli Vital. Še pogled opreme in pogumno skozi ozko pasajo. Na vso srečo sem kar zdrknila in se ujela na lestvi. Pričeli so se neandri, katere so fantje že tolikokrat preplezali in tudi preklinjali. So pa zanimivi in skozi skalnato razpoko, kjer moraš vedeti za vsako stopinjo, zakaj si jo naredil, sicer lahko prav kmalu občutiš hlad vode 100 ali več metrov pod tabo, me ni bilo strah lesti. Fon in Samo sta sprejela na znanje, da ne mislim odnehati in med vsemi zbadljivkami sem si najbolj zapomnila tole: „Vesna, zdelo se mi je, da si deklet, ki ne bi nikoli naredilo ženske neumne stopinje.“

Plamen karbidovke je risal po stenah podobne in kadar sem se ustavila, so se na kamnih zalesketale vodne

kapljice. Težko dojameš, da so sto in sto metrov nad tabo živa bitja, da si sone, da je toplo in svetlo, da ljudje zrejo v tla, opazujejo trave in kamenje in ničesar ne vedo o skrivnosti pričakovanja, o tišini teme, ki jo moti le poljenje kapelj, o milijon letih, ki žive med neandri. Približaš se temu svetu, plašno in z nezaupanjem. Ko ga vzljudi in spoznaš, te sprejme vase. Kdor pa se mu ne poda s svojimi čustvi, s svojimi močmi in hotenji, temu se zagrnejo, za vedno mu ostane tuj, leden, teman in grozeč.

Od neandrov navzdol vodi stopnjasto brezno, po katerem curlja vodni slap. Roke so me že malo bolele in sem se počasi spuščala po lestvici. Po čeladi je padala voda in mi polzela za vrat, za rokave, v škornje. Čeprav se rada tuširam, mi pa takle jamski tuš pri 2 stopinjah Celzija in z vodo, ki toliko, da ne zmrzne (1 stopinja Celzija), niso preveč simpatični. Prste na nogi mi je potegnil krč in naj sem še tako skakala na polici, da bi se ogrela, ni pomagalo.

„Hooj, jamski medvedje, kaj še spite?“ Fon je „slavnostno nagovoril“ spoštovane fante v veliki dvorani 40 m pod nami.

Ko sem po treh urah tišine zopet začutila gibanje in življenje šestih fantov, me je prevzelo navdušenje, da bi poleteli do njih. Ampak sem morala kar lepo po lestvici.

Pod mano so tele luči karbidovk in 30 m nad njimi se mi je zdelo, da sem jaz človek, oni pa so neka tuja bitja. Ko so me opazili, so začeli vzklikati: Jeti je igral na orglice. Še zadnji klin in med „Hura, hura, hura“ sem prišla do fantov. Zdaj pa najlepší del v jami: toliko poljubčkov, velikih in majhnih, dolgih in kratkih... ter čistit se nisem dobila.

„Fantje, če pa že ženske pridejo do sem, gremo pa takoj naprej!“

Seveda, kdo drug bi se oglasil, če ne Miran. Bila sem povsem premočena in pričeli so me zalivati z gevalrom, ki so ga skuhal nad plinskim gorilnikom z osemi, fortviti ipd...

Igor mi je v šotoru, ki je bil razpet na kamnih, pripravil suhega pajaka. Jeti mi je dal žabe, drugi spet nogavice in morala sem kot pridne deklice vse popiti, pojesti, se preobleči.

Ravno ko sem se preoblečila, je v šotoru pozvonil telefon, preko njega smo vzdrževali zvezo. Dušan (vodja akcije Jama) pred šotorom. Vse O. K., le neki novinar bi rad govoril z mano.

„Kako se počutite kot jugoslovanska rekorderka?“ No, lepa reč! „Zelo mokro!“ kaj pa naj mu rečem drugega, če je pa res!

Fantje so se odpravljali naprej, mi trije pa smo se gledi v šotoru. Fon je izjavil, da se prvič v življenju pri neki ženski resnično samo greje; grizljali smo čokolado in prepečenec in mislili na pot nazaj. Moja „križana pot“ se je končala že pri prvem breznu, ko mi je ugasnila svetilka in se je zataknila vrv, da nisem

mogla ne naprej ne nazaj. Odpela sem se, v temi ujela nov konec vrvi, ki sta mi ga vrgla Samo in Fon in tipaje lezla po steni navzgor. Na vrhu sem prižgala luč in ohrabrena nadaljevala. Hujše pa je bilo pri stopnjastem breznu. Visela sem na lestvi in četudi je voda tekla ravno name, sem morala počivati.

Skozi neandre sem se prerinila, zaustavila pa sem se v pasaji pod Luciferjevim klubom. Celada in karbidovka sta se zagostili in obšel me je grozen občutek tesnobe; stisnjena med stene sem za hip izgubila koncentracijo in pričela vleči brez premisleka. Le za hip, nato sem se zbrala in premislila, kako bi se najbolje izmotala. Fon in Samo me nista več spraševala, če mislim naprej, in bila sta tišja, kot ko smo lezli navzdol.

Ze spet sem bila povsem mokra. Med čakanjem na vrsto za plezanje, sem si izmišljala igre in zgodbe, da bi pozabila na mraz, temo, utrujenost.

Tako npr. je zanimiva igra „ekonom lonec“, ki popolnoma uspe le v jami.

V brezni nad Luciferjem je ravno s Fonom baterija ugasnila. Samo

je lezel prvi, da sva sploh v jami kam naj greva, in naju varoval.

Ko se zdajle spominjam tistega plezanja, se nasmejem. Takrat sem si ponavljala. Daj, daj se enkrat še dva... Roke in noge so bile včasih, ko sem se ustavila, mogoče vseeno, da bi bilo potem kaj. Ze naslednji trenutek pa sem z moči in zakričala: „Samo, vajo!“ Še večkrat pa „Samo, vleči!“

Fonov pajac bi bil kar dober za brisanje prahu, saj je z njo moral vso pot.

Ko sva malo čez polnoč stala v breznu in zavidala Samu, ki je poln moči lezel naprej, mi je prišlo na um, da bi bilo potem kaj. „Veš, če pridem ven, bom prepleopal opral in zlikal ter ga spomamaro. In če bom še kdaj do jame, bom samo pogledal jaca...“

Ob treh zjutraj smo prišli v zadnjega brezna. Pa jaz? Če bi pustili pri miru, bi zaspala na vrvi.

Priklicali smo Dušana, da bi vam, da to vrsto kar preiskoval, ker ni nič zanimivega) me je zven.

Joj, nebo! Kako jasno in močno bilo tisto noč! VESNA DVORNIK

Okolje novega slovenskega ženskega rekorda v jamarstvu

Vesna po vrnitvi iz globine 330 metrov. Izčrpanost, toda zadovoljstvo po dobro opravljenem delu.

NESREČAM BOTRUJETA NEPAZLIVOST IN NEUPOŠTEVANJE PREDPISOV

Naše — občinske — črne točke

Razvoj avtomobilizma in vedno bolj gost promet sta nam prinesla v zadnjem času nov pojem, ki simbolizira nesrečo. To so tako imenovane črne točke — mesta, kjer se dogajajo iz teh ali onih vzrokov nesreče. Nesreče se vrstijo, žrtve tudi. Včasih je vzrok moč odpraviti, včasih pa to ni mogoče, ker vsa tehnika popusti ob človeškem faktorju — šoferski nepazljivosti, neizkušenosti in predrznosti. Te črne točke so označene v zemljevidih milice in organov UJV. Miličniki tako niso niti dosti presenečeni, saj jih večkrat kličejo na te točke. Zgodba je vedno ista: razbita pločevina in če je le to, se je pravzaprav vse še srečno končalo. Življenj namreč ni moč zravntati, zamenjati in popraviti. Kljub temu, da so te točke znane kot nevarne, pa take še ostanejo. Šoferji jih poznajo in obenem delajo stare napake, ki povzročajo nesreče. Vsa opozorila in tehnika je tu brez moči.

Tudi na postaji milice v naši občini imajo seznam takih črnih točk. Mesto, ki stalno zahteva nove in nove žrtve in nesreče, ni niti tako daleč iz samega centra. Prizorišče nesrečnih dogajanj je križišče Jadranske in Jamove ceste. To križišče je pregledno, normalno pravilno križišče, ki nima nobenih naravnih posebnosti, ki bi povzročale nesreče. Povzroča jih raztresenost in nepazljivost voznikov.

Samo v letošnjem letu je to križišče terjalo velik davek mnogih nesreč. Postaja milice Vič — Rudnik je obravnavala letos na tem križišču že devet nesreč, nekaj pa jih je obravnavala tudi mestna prometna milica. Tako je število verjetno še enkrat večje. V teh nesrečah je bilo le letos šest ljudi težje poškodovanih in trije lažje. To je za tako številno nesreč zastrašujoča bilanca. Koliko nesreč pa je bilo že prejšnja leta, kdo ve. V lanskem decembru je bila žrtev tega križišča tudi starejša ženska. Kljub prehodu za pešce in znaku STOP je končala pod kolesi avtomobila. Pomoči ni bilo več. V drugih republikah stoji na takih mestih venci. Včasih jih je cel kup in ti tako opozarjajo voznike in označujejo te črne točke. Križišče na Jadranski in Jamovi bi torej že imeli svoj venec v zadnjem času.

Jamova ulica je ves čas prednostna in kakih 300 m pred križiščem je celo popolnoma ravna. Križišče je vidno že od daleč, vendar voznik, ki ni domačin, oziroma ki ne pozna križišča, vozi v dobri veri, da je cesta kot doslej na treh križiščih, tudi tu prednostna. Tako tudi prezre opozorilne znake. Pred križiščem je namreč na tleh zarisan z belo barvo STOP, pred križiščem stojita z vsake strani po dva prometna znaka STOP, ki sta zaradi ravne ceste vidna že od daleč. Celo prav bije barva teh znakov v oči, vendar jih vozniki kljub temu še spregledajo. Nesreča je potem hitro tu, saj sta obe cesti precej prometni.

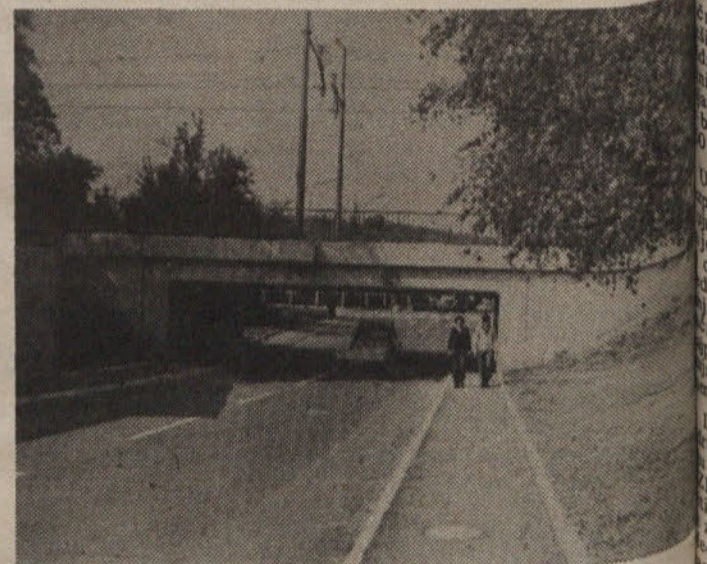
Zakaj je Jamova cesta pravzaprav naenkrat neprednostna? Po Jadranski cesti vozi mestni avtobus in da ne bi čakal, so uredili križišče tako, da ima prednost. Ljudje pa ne gledajo na znake in povzročajo karambole. Največ karambolov pa povzročajo na tem križišču nedomačini in tuji, ki domačini zadevo že poznajo in se zavedajo nevarnosti tega križišča. Kakšna bi bila rešitev?

Na prometnem uradu menijo, da bi kazalo poskusiti še s posebno podlogo bele barve za oba STOP znaka (tak znak je že v Trnovem), vendar je uspeh tudi tu vprašljiv. Za to križišče je predviden semafor, ki je tudi edina resnična uspešna rešitev. Semafor pa je žal le predviden, ker menda občina nima denarja za postavitev. Občina pa bi morala gledati na kopico nesreč čimprej poskrbeti za postavitev semaforja, ki bi skoraj v celoti zatrl to črno točko. Denar namreč ne sme biti bolj vreden kot človeška življenja in pri tem kri-

žišču je velikokrat v nevarnosti ta temeljna vrednota. Dokler pa ni znana edina rešitev le v spoštovanju prometnih predpisov.

Druga taka črna točka je nastala pred dnevi z otvoritvijo podvoza v tega križišča za tovarno Ilirija. Podvoz predstavlja zvezo z Rožno dolino postal tako kmalu pomembna prometna žila. Ta podvoz pa ima hujšo pako: prenzek je. Odprt ni še niti slab mesec, pa so bile v tem času vsi tri kar hude prometne nesreče. Kljub prometni signalizaciji o višini poti so se zaleteli oziroma zagostili v podvoz že dva avtobusa in tovornjak. Avtobusa sta bila iz Makedonije, iz Ohrida. Kako so šoferji spregledali signalizacijo oziroma se zmotili v precevanju višine svojega vozila, ni ničeno nerazumljivo pri profesionalnih šoferjih. Zadnja nesreča ohridskega avtobusa je imela za posledico šest ranjencev.

V občini Vič—Rudnik je še nekaj takih kritičnih mest, ki v dolgem obdobjih in letnih časih zahtevajo precejšnje žrtve, predvsem pa veliko

Prenizki podvoz s Tržaške ceste v Rožno dolino

rialno škodo. Na križišču, o katerem smo prej govorili, to je Jadranska in Jamova, je bilo le v letošnjem letu škode za okoli 11 starih milijonov. To je kritična prometna točka je Karlova most, kjer sicer vsi pazijo, vendar vedno večkrat „vroče“, saj je z lžanske ceste zelo težko zaviti na katero stran, skoraj nemogoče pa podnevi na levo v mesto. Črna točka je bila včas tudi na Skofljici, kasneje pa ob Tržaški cesti. Vsemu temu temu večkrat nepredvidnost, a bi bilo večino teh nesreč moč preprečiti s pravilno vožnjo in spoštovanjem predpisov.

MILOVAN DIMITROV